

Attica Economic Review

ΜΑΙΟΣ 2021

«Δυνατότητες ανάκαμψης ενώ η πανδημία υποχωρεί»

Μάιος 2021

Περιεχόμενα

1. Πρόλογος
2. Ειδικό θέμα: Ο τομέας της Ενέργειας στην Ελλάδα: Τάσεις, Προκλήσεις και Προοπτικές
3. Διεθνές περιβάλλον
4. Οικονομικό κλίμα
5. Βραχυπρόθεσμοι δείκτες
6. Δημοσιονομικά
7. Τραπεζικά
8. Ενέργεια, υποδομές, περιβάλλον

Πρόλογος

- Η βελτίωση στα επιδημιολογικά δεδομένα στις ανεπτυγμένες χώρες λόγω της αύξησης του ποσοστού του εμβολιασμένου πληθυσμού, δημιουργεί προϋποθέσεις για οικονομική ανάκαμψη.
- Στις **θετικές εξελίξεις διεθνώς**, το οικονομικό κλίμα στην Ευρωζώνη συνέχισε να βελτιώνεται τον Μάιο, σημειώνοντας υψηλό 3-ετίας, οι διεθνείς χρηματιστηριακοί δείκτες κινούνται ανοδικά, αντανakλώντας τις θετικές προσδοκίες και τα ιστορικά υψηλά επίπεδα ρευστότητας. Ο όγκος στο διεθνές εμπόριο κατέγραψε ιστορικά υψηλό επίπεδο το πρώτο τρίμηνο, ενώ οι πρόδρομοι δείκτες οικονομικής δραστηριότητας βελτιώνονται.
- Συνεχίζεται η άνοδος στις **διεθνείς τιμές πετρελαίου και εμπορευμάτων**. Το ευρώ κινείται ανοδικά έναντι του δολαρίου, ενώ και τα δύο ανατιμήθηκαν έναντι των λοιπών νομισμάτων.
- Το **κόστος ιδιωτικού δανεισμού** παραμένει σε χαμηλά επίπεδα, αν και το κόστος χρηματοδότησης των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων κινήθηκε ανοδικά τον Απρίλιο. Ταυτόχρονα, το **κόστος δημόσιου δανεισμού** των ανεπτυγμένων οικονομιών κινείται ανοδικά.
- Παραμένουν **σημαντικές προκλήσεις** παγκοσμίως, τόσο σχετικά με τον κίνδυνο «υποτροπών» της υγειονομικής κρίσης, όσο και σε σχέση με την ανάγκη αξιοποίησης της μοναδικής τρέχουσας ευκαιρίας που απορρέει από την επεκτατική νομισματική και δημοσιονομική πολιτική, προς όφελος των παραγωγικών επενδύσεων, με ισχυρούς αναπτυξιακούς πολλαπλασιαστές.

Πρόλογος

- Στην Ελλάδα, το **ΑΕΠ** υποχώρησε το πρώτο τρίμηνο φέτος κατά 2,3%, ηπιότερα από ό,τι αναμενόταν, έναντι πτώσης κατά 6,9% στο προηγούμενο τρίμηνο και ύφεσης 0,5% στο αντίστοιχο τρίμηνο του 2020. Η ύφεση προήλθε κυρίως από έντονη πτώση των εξαγωγών υπηρεσιών (-38,7%) και μείωση της ιδιωτικής κατανάλωσης (-4,9%). Αντίθετα, οι εξαγωγές αγαθών ενισχύθηκαν κατά 8,6%.
- Συνεχίστηκε τον Μάιο η **μερική ή πλήρης άρση** των περιοριστικών μέτρων, με σημαντικότερα αυτά που αφορούσαν στην αποστολή sms για οποιαδήποτε μετακίνηση, στην απαγόρευση μετακίνησης μεταξύ νομών, στην αναστολή λειτουργίας του τουρισμού και της εστίασης. Αυτές οι εξελίξεις, σε συνδυασμό με την περαιτέρω κλιμάκωση της διαδικασίας εμβολιασμού, ενίσχυσαν περαιτέρω τις **προσδοκίες επιστροφής στην «κανονικότητα»** στους επόμενους μήνες, τάση που αποτυπώθηκε στο δείκτη Οικονομικού Κλίματος, ο οποίος επανήλθε τον Μάιο σε επίπεδα προ πανδημίας.
- Η **θετική δυναμική** των τελευταίων μηνών **δεν συνεπάγεται ολοκλήρωση** της υγειονομικής και της συνακόλουθης οικονομικής κρίσης. Η πανδημία, παρότι παρουσιάζει κάμψη, δεν έχει ακόμη πλήρως τιθασευθεί και τυχόν εφησυχασμός μπορεί να επιφέρει δυσμενείς εξελίξεις. Οι επιπτώσεις της ύφεσης στις επιχειρήσεις και την απασχόληση ακόμα δεν έχουν εκδηλωθεί, αφού πολλές από τις παρεμβάσεις στήριξης συνεχίζονται.
- Το άνοιγμα του **Τουρισμού** νωρίτερα από πέρυσι (15 Μαΐου έναντι 1^{ης} Ιουλίου), δημιουργεί προοπτική σαφώς υψηλότερης δραστηριότητας φέτος. Προς το παρόν, δεν αποτυπώνονται αντίστοιχες τάσεις στη διεθνή κίνηση και τις κρατήσεις, ωστόσο είναι πιθανό αυτές να κλιμακωθούν απότομα, και κυρίως να επεκταθεί η τουριστική περίοδος.
- Στα **δημόσια οικονομικά**, η ανάγκη σταδιακής αναστροφής των δημοσιονομικών ελλειμμάτων πέρυσι και φέτος εξαιτίας των μέτρων στήριξης, θα θέσει την οικονομική πολιτική προ δύσκολων διλημάτων. Η αποτελεσματική χρησιμοποίηση των πόρων του **Ταμείου Ανάκαμψης** και άλλων ευρωπαϊκών, δεν θα γίνει αυτόματα, ενώ πρέπει να οργανωθεί γρήγορα, για την εκκίνηση της ανάκαμψης.
- Στο **ειδικό θέμα** του δελτίου παρουσιάζεται μελέτη για τον τομέα της Ενέργειας στην Ελλάδα. Η μελέτη παρουσιάζει τη συμβολή τομέα στην ελληνική οικονομία, σε όρους προϊόντος, απασχόλησης, εξαγωγών κ.ά. Κατόπιν, παρουσιάζονται οι τάσεις σε βασικά ενεργειακά μεγέθη και δείκτες (π.χ. ενεργειακό μείγμα, τιμές). Αναλύονται οι ενεργειακοί στόχοι και οι αναγκαίες προσαρμογές, σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Τέλος, αναλύονται οι προτεραιότητες πολιτικής, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

2. Ειδικό θέμα

ΜΑΙΟΣ 2021

***Ο ΤΟΜΕΑΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: ΤΑΣΕΙΣ,
ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ***

Η μελέτη αποσκοπεί να συμβάλει στην πληρέστερη κατανόηση των τάσεων και των προκλήσεων που αντιμετωπίζει ο τομέας Ενέργειας στην Ελλάδα*

Περιεχόμενα

1. Συμβολή του τομέα ενέργειας στην ελληνική οικονομία
2. Τάσεις σε βασικά ενεργειακά μεγέθη και δείκτες
3. Ενεργειακοί στόχοι και αναγκαίες προσαρμογές σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα
4. Προτεραιότητες πολιτικής

*Η μελέτη εκπονήθηκε με την υποστήριξη και συνεργασία της διαΝΕΟσις και δημοσιεύτηκε τον Απρίλιο 2021

Συνεισφορά τομέα Ενέργειας στην ελληνική οικονομία

Κλάδοι που εντάσσονται στον τομέα Ενέργειας

Εξόρυξη

Διύλιση

Ηλεκτρισμός

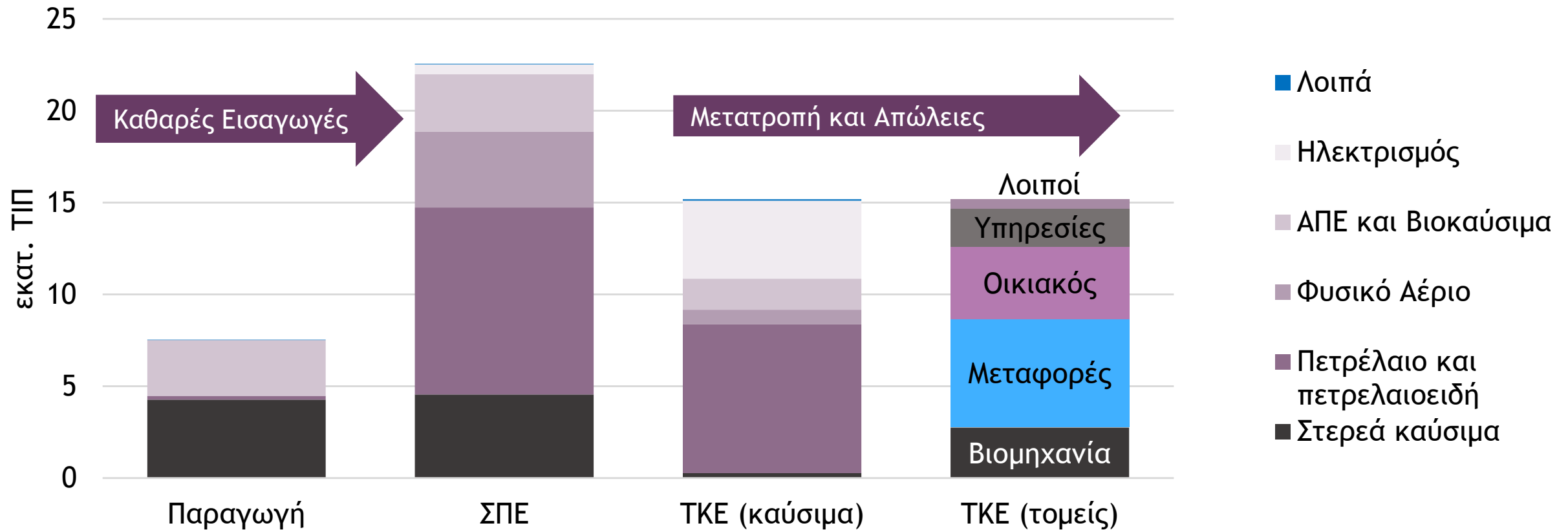
Φυσικό
Αέριο

Παροχή
ατμού και
κλιματισμού

Εμπόριο
Καυσίμων

- Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία **€6 δισεκ.** (3,8% ΑΕΠ)
- Απασχόληση ~ **49.000** θέσεις εργασίας
 - Ισχυρά πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα
- Εξαγωγές **€10,6 δισεκ.** (31,5% εξαγωγών προϊόντων)
- Εισαγωγές **€14,9 δισεκ.** (26,9% εισαγωγών προϊόντων)
- Φορολογικά έσοδα **€4,3 δισεκ.** (2,9% ΑΕΠ vs 1,9% σε ΕΕ-27)
- **Τιμές ενέργειας:** Επηρεάζουν ανταγωνιστικότητα της οικονομίας και επίπεδο διαβίωσης νοικοκυριών

Παραγωγή και Κατανάλωση Ενέργειας στην Ελλάδα, 2018

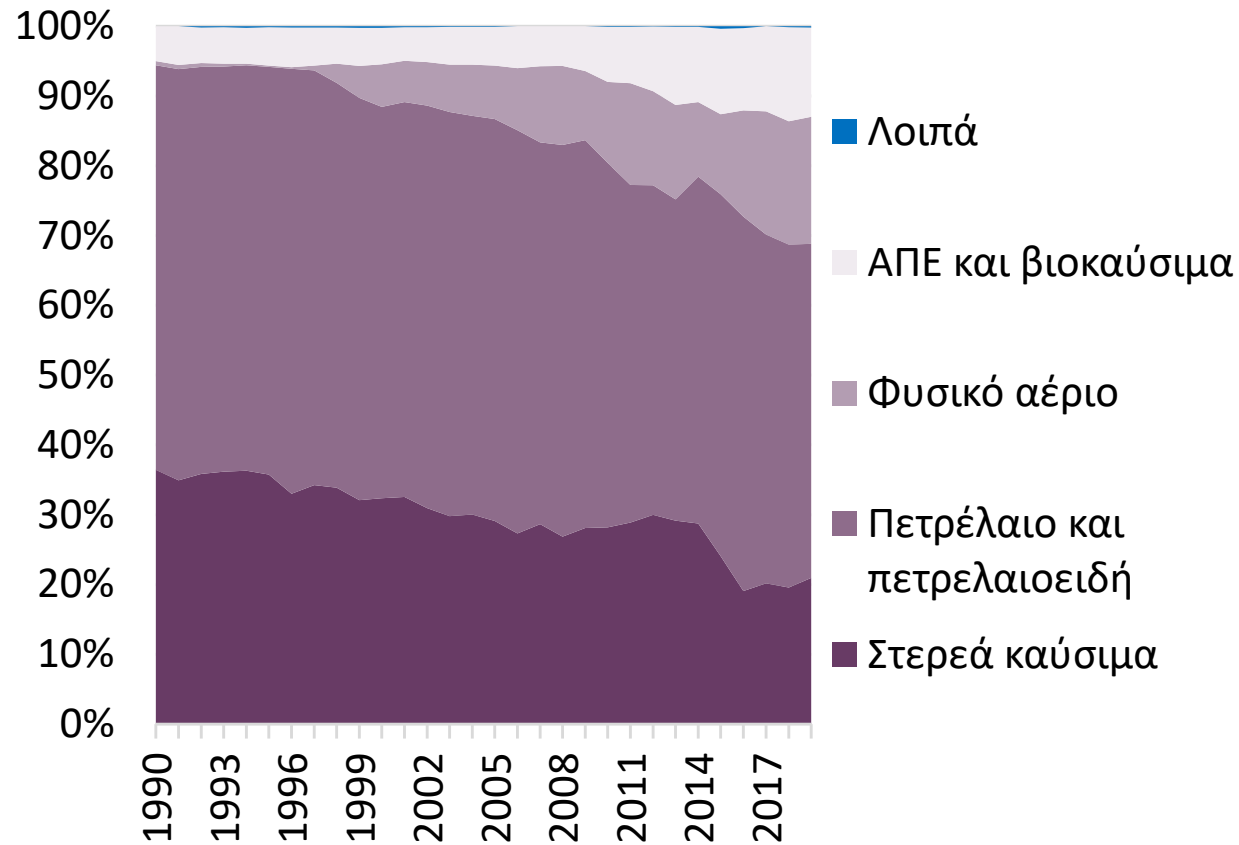

Πηγή: Eurostat. Ανάλυση ΙΟΒΕ. ΤΙΠ: Τόνοι Ισοδύναμου Πετρελαίου, ΣΠΕ: Συνολική Προσφορά Ενέργειας, ΤΚΕ: Τελική Κατανάλωση Ενέργειας

- Εξάρτηση από ορυκτά καύσιμα (~85% της ακαθάριστης διαθέσιμης ενέργειας)
- Χαμηλός βαθμός αυτάρκειας και υψηλή ενεργειακή εξάρτηση (70,5%), ιδίως σε πετρέλαιο και φυσικό αέριο που καλύπτουν χρήσεις κυρίως στις μεταφορές και στην ηλεκτροπαραγωγή

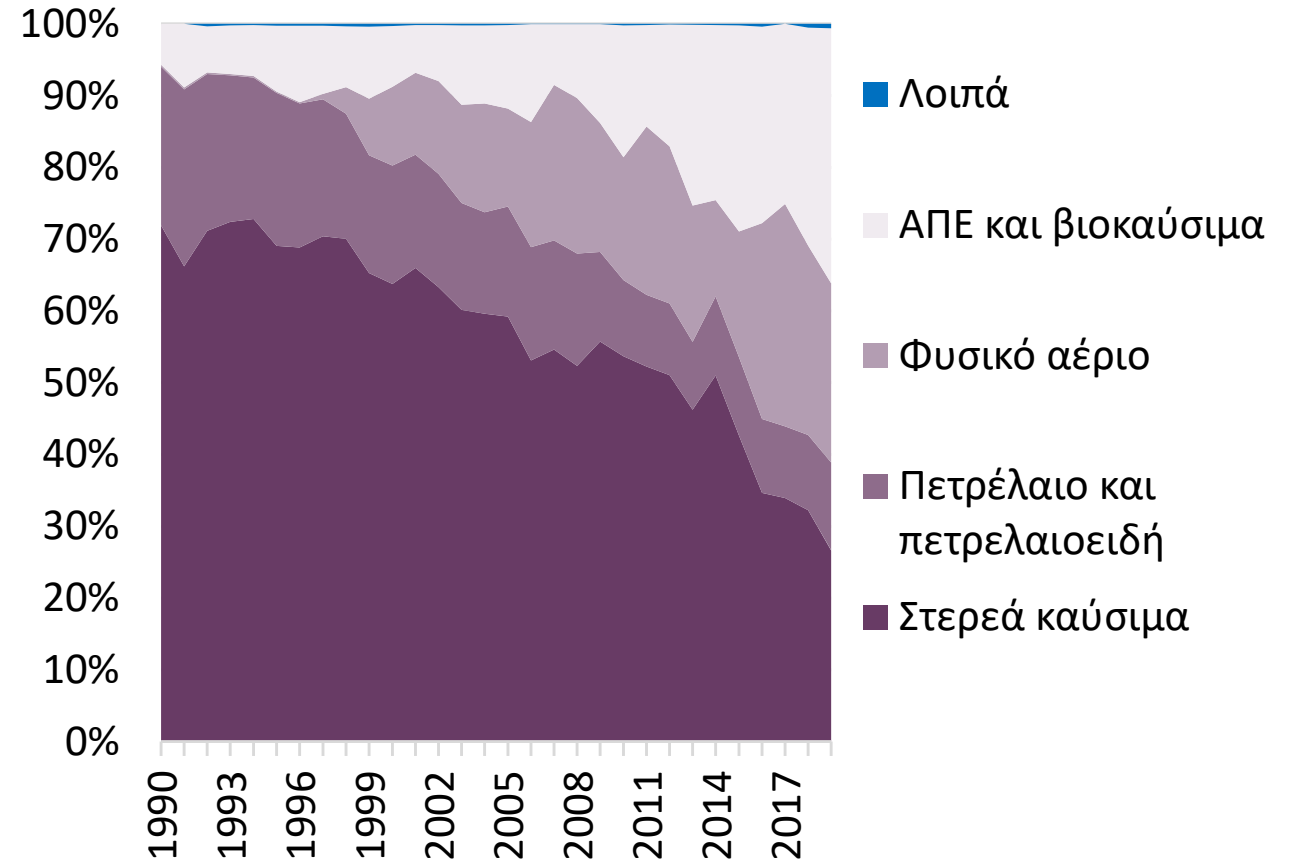
Το ενεργειακό μίγμα της χώρας έχει μεταβληθεί σημαντικά, ιδίως στην ηλεκτροπαραγωγή

Ενεργειακό Μίγμα (%)

Πηγή: Eurostat

Μίγμα ηλεκτροπαραγωγής (%)

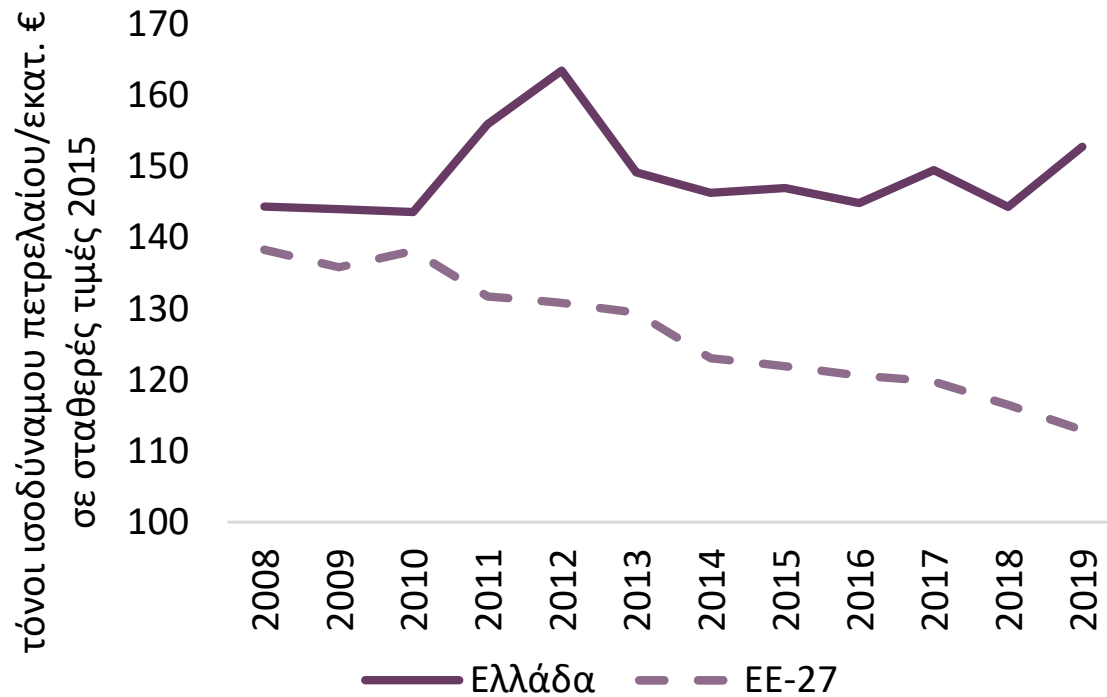
Υποχώρηση στερεών καυσίμων και πετρελαίου και ενίσχυση ΑΠΕ και φυσικού αερίου

Δείκτες ενεργειακής έντασης και εκπομπές αερίων θερμοκηπίου

- Η κατανάλωση ενέργειας στην Ελλάδα ακολουθεί τον οικονομικό κύκλο
- Η ενεργειακή ένταση στην Ελλάδα είναι υψηλότερη σε σύγκριση με την ΕΕ-27
- Σημαντικά τα περιθώρια βελτίωσης ενεργειακής αποδοτικότητας

- Οι συνολικές εκπομπές έχουν μειωθεί σημαντικά σε όλους σχεδόν τους τομείς, αλλά κυρίως στον κλάδο ενέργειας
- Η παραγωγή ενέργειας (ηλεκτρισμός, διύλιση) είναι η μεγαλύτερη πηγή εκπομπών (~40%)

Ακαθάριστη Διαθέσιμη Ενέργεια προς ΑΕΠ

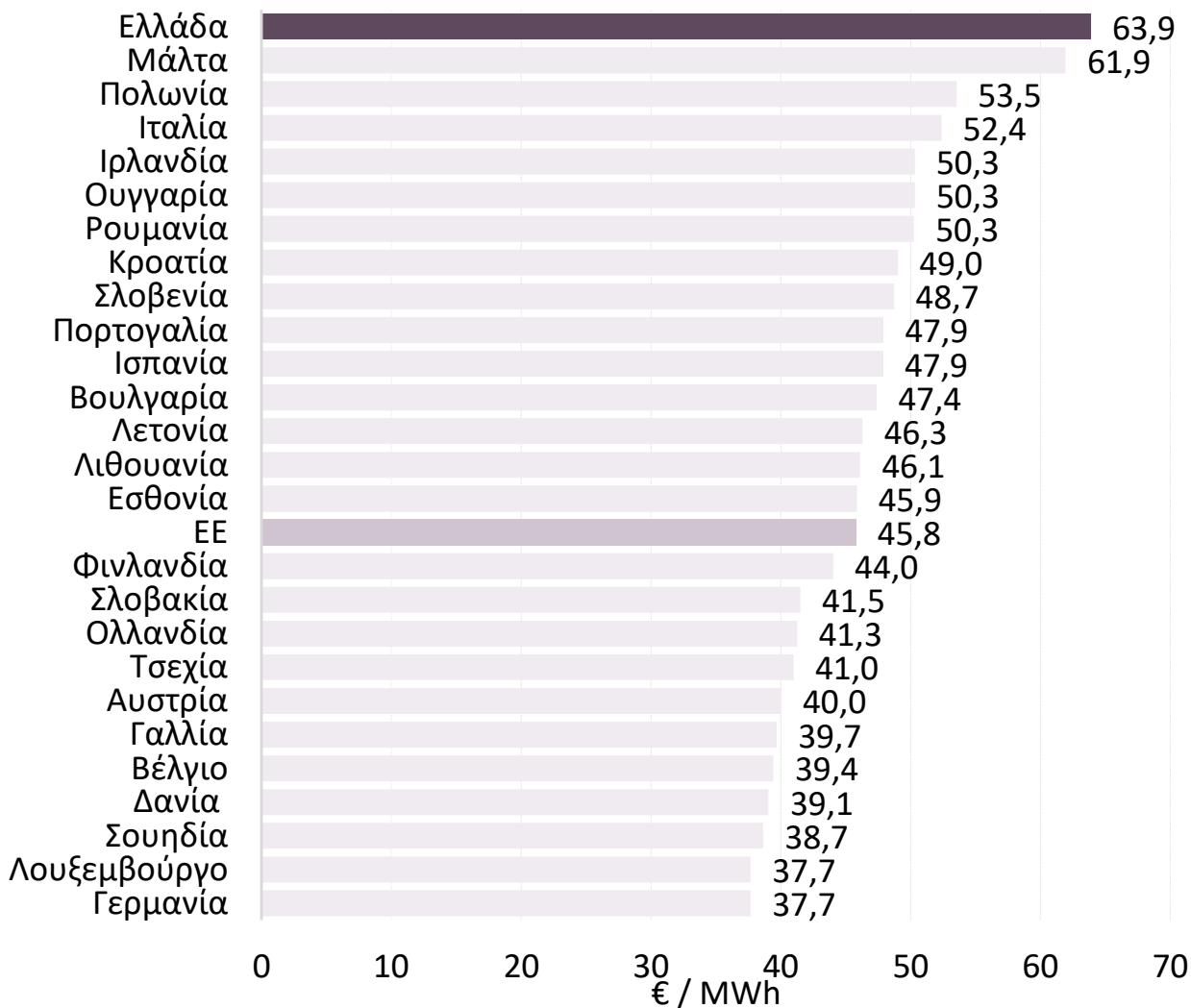
Εκπομπές αερίων θερμοκηπίου ανά τομέα

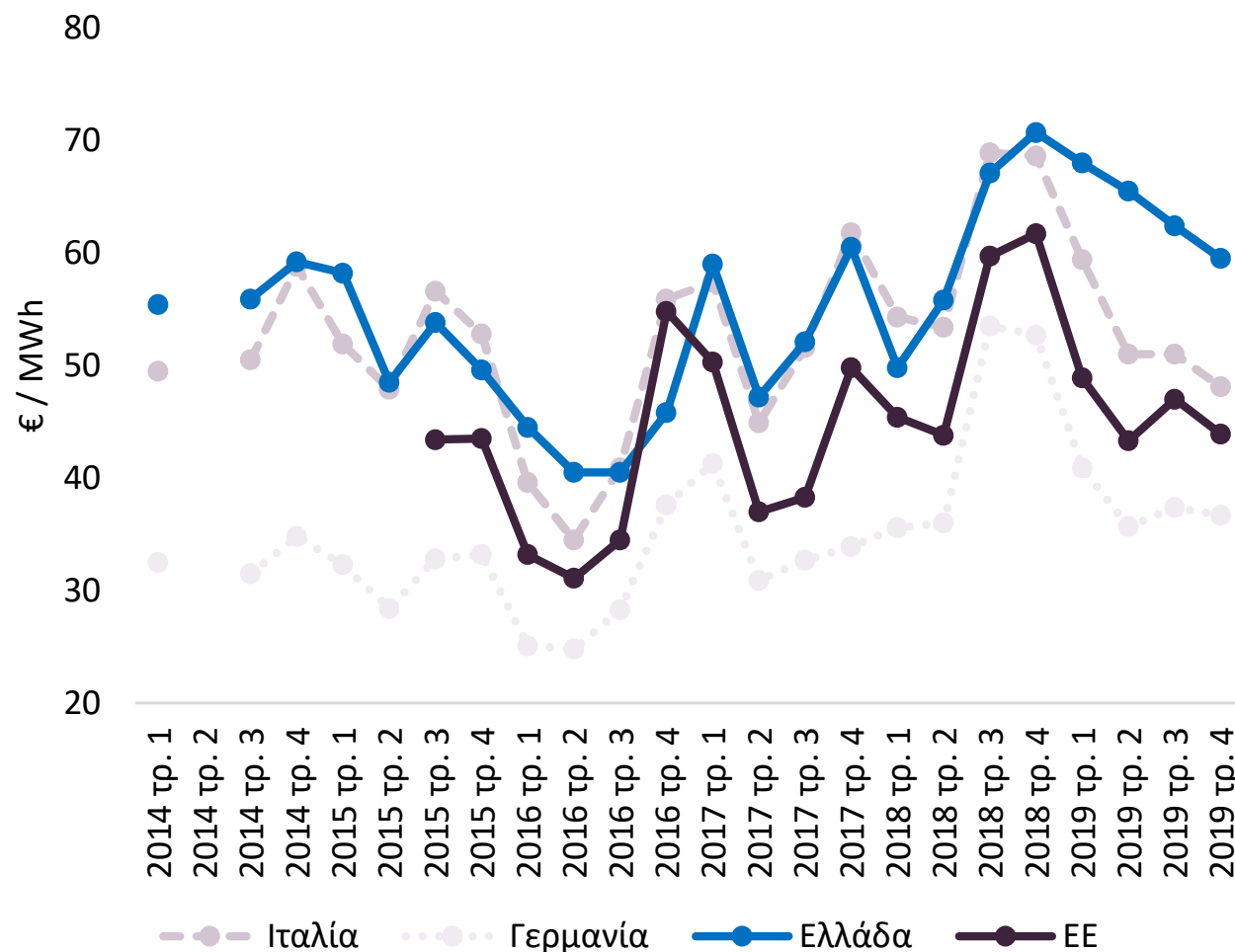
Πηγή: Eurostat. Ανάλυση IOBE

Οι χονδρεμπορικές τιμές ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα είναι συστηματικά από τις υψηλότερες στην ΕΕ

Τιμές χονδρικής ηλεκτρικής ενέργειας, 2019

Εξέλιξη τιμών χονδρικής ηλεκτρικής ενέργειας σε Ελλάδα, ΕΕ, Ιταλία και Γερμανία

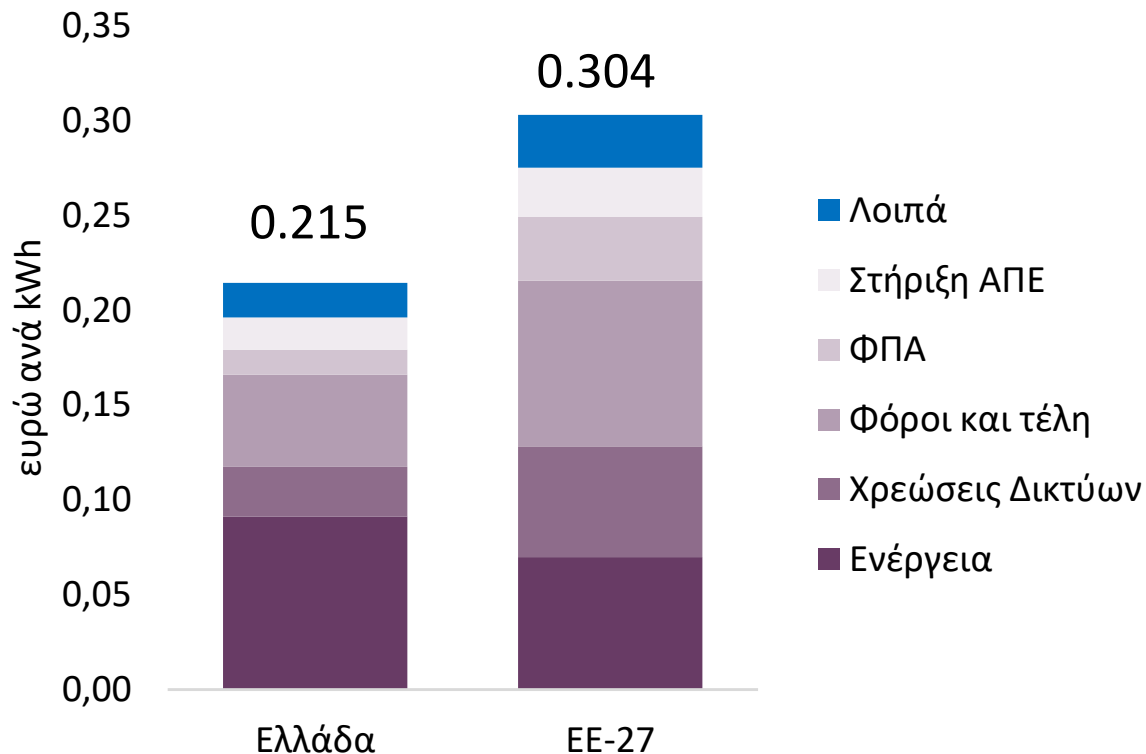

Πηγή: European Commission

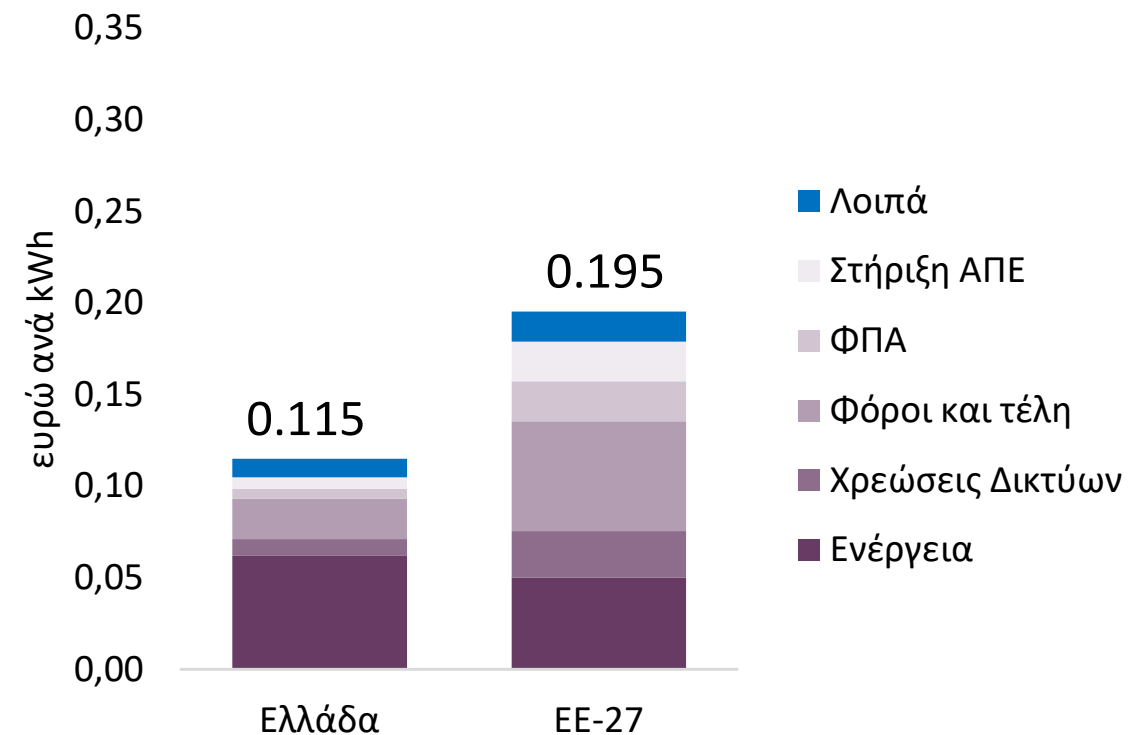
Ειδικό Θέμα

Οι μέσες τιμές ηλεκτρικής ενέργειας λιανικής στην Ελλάδα είναι χαμηλότερες σε σύγκριση με το μέσο όρο της ΕΕ-27

Μέσες τιμές ηλεκτρικής ενέργειας, 2020
Οικιακοί καταναλωτές

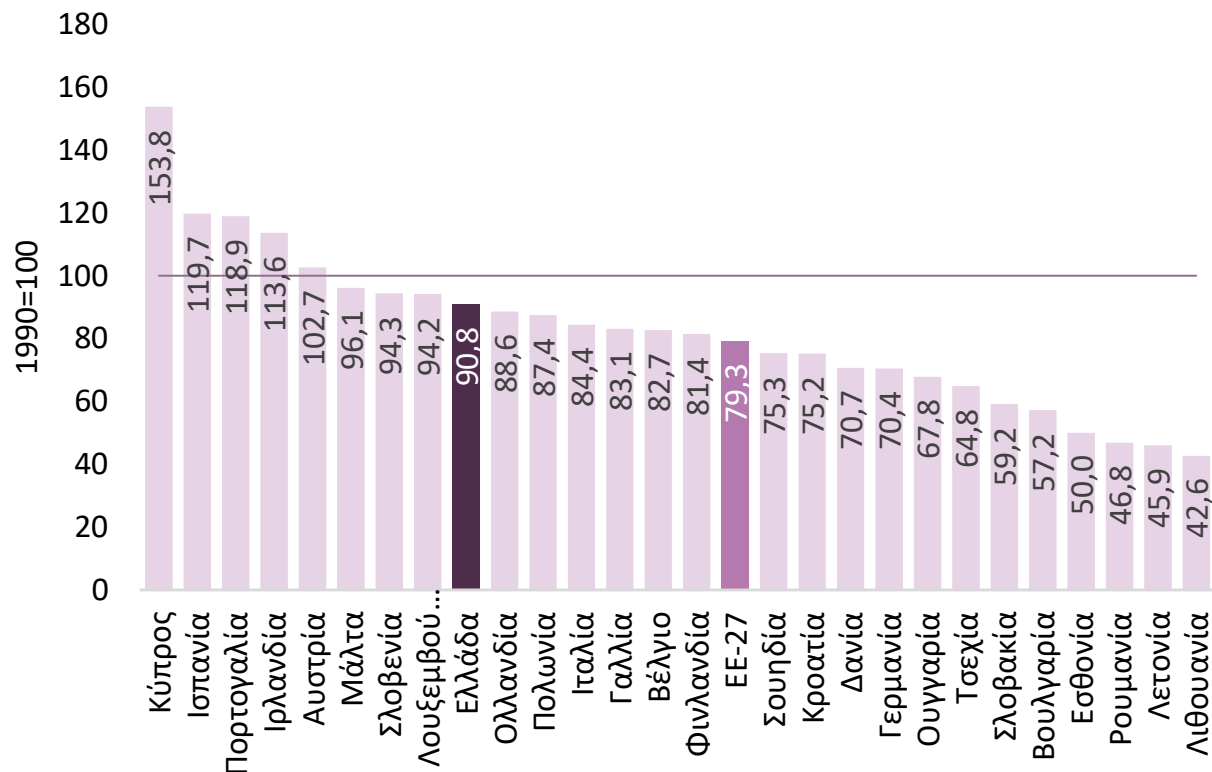
Μέσες τιμές ηλεκτρικής ενέργειας, 2020
Μη οικιακοί καταναλωτές

Το υψηλότερο βασικό κόστος ενέργειας (κόστος χονδρικής) στην Ελλάδα, το οποίο αποτελεί τη σημαντικότερη συνιστώσα του ενεργειακού κόστους της εγχώριας βιομηχανίας εντάσεως ενέργειας (δεν υπάρχουν διακριτά στοιχεία για αυτή), συνεπάγεται ότι οι τιμές ηλεκτρικής ενέργειας επιδεινώνουν την ανταγωνιστικότητά της.

Η Ελλάδα εκπληρώνει τους στόχους πολιτικής για Ενέργεια και Κλίμα για το 2020

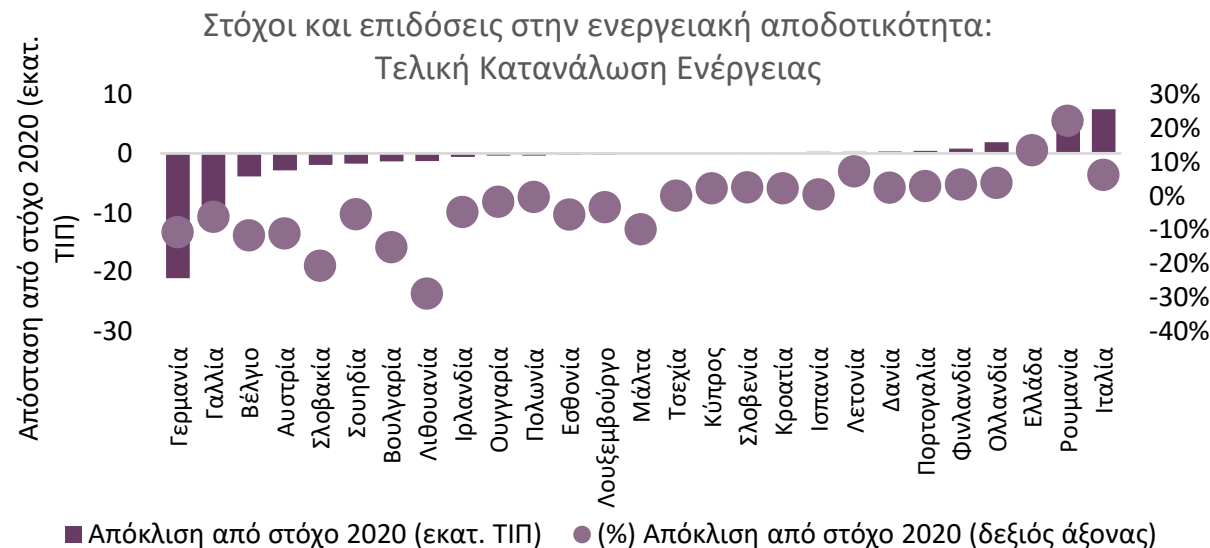
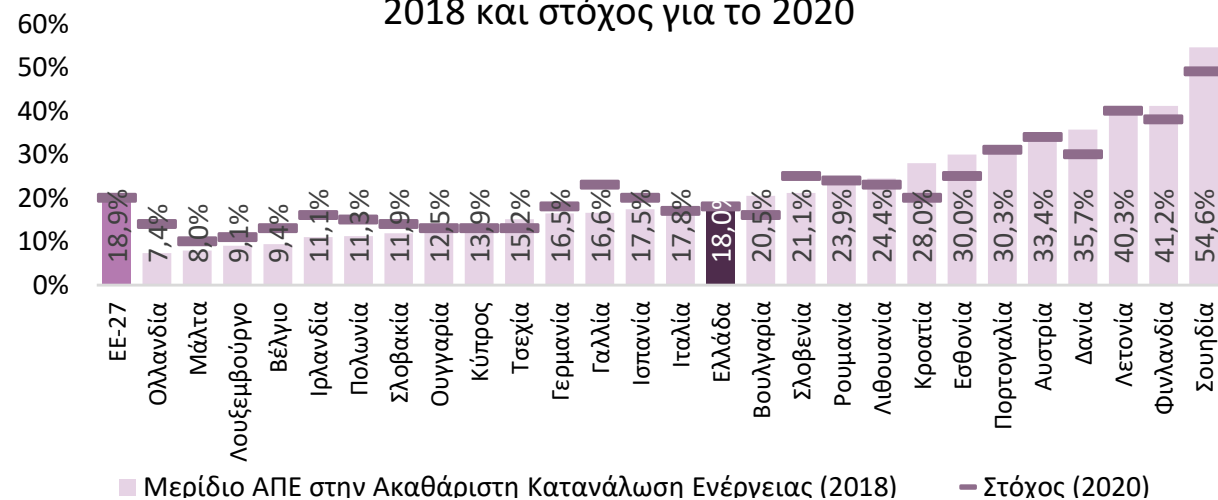
Συνολικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου ανά χώρα της ΕΕ-27, 2018 (1990=100)

Πηγή: European Commission, Eurostat. Ανάλυση IOBE.

Η οικονομική κρίση περιόρισε την ανάγκη επενδύσεων και προσαρμογών του ενεργειακού τομέα

Μερίδιο ΑΠΕ στην ακαθάριστη κατανάλωση ενέργειας το 2018 και στόχος για το 2020

Οι νέες αγορές ηλεκτρικής ενέργειας με βάση το target model ξεκίνησαν τη λειτουργία τους τον Νοέμβριο του 2020

Οφέλη

- Διασύνδεση αγορών (market coupling) σε περιφερειακό και κοινοτικό επίπεδο
- Ανάπτυξη αποτελεσματικού μηχανισμού διαμόρφωσης τιμών σε Ευρωπαϊκό επίπεδο
- Εξασφάλιση βέλτιστης χρήσης του ευρωπαϊκού συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας
- Εργαλεία διαχείρισης κινδύνων
- Συμμετοχή ΑΠΕ στις αγορές
- Διμερείς συμβάσεις

Πρώτα αποτελέσματα

- Λειτουργία και εκκαθαρίσεις αγορών χωρίς προβλήματα
- Χαμηλή ρευστότητα σε προθεσμιακή και ένδο-ημερήσια αγορά
- Υψηλό κόστος στην αγορά εξισορρόπησης, που ανάγκασε τη ΡΑΕ στη λήψη μέτρων
- Ανάδειξη αναγκών ευελιξίας του συστήματος
- Διερεύνηση αλλαγών μονιμότερου χαρακτήρα

Ενεργειακή
χρηματοπιστωτική
αγορά (ΕΧΕ)

Αγορά επόμενης
ημέρας (ΕΧΕ)

Ενδοημερήσια αγορά
(ΕΧΕ)

Αγορά
εξισορρόπησης
(ΑΔΜΗΕ)

Καθοδηγητικοί παράγοντες του εγχώριου τομέα Ενέργειας για τη δεκαετία 2020 και έπειτα

Στρατηγική για την Ενεργειακή Ένωση

- Ενεργειακή Ασφάλεια
- Πλήρης ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας της ΕΕ
- Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης
- Δράση για το Κλίμα
- Έρευνα, καινοτομία και ανταγωνιστικότητα

Καθαρή Ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους

- Μείωση των εκπομπών κατά **τουλάχιστον 40%** μέχρι το 2030 (σε σχέση με το επίπεδο του 1990)
- **ΑΠΕ τουλάχιστον στο 32%** της τελικής κατανάλωσης ενέργειας
- **32,5% βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας (ΕΑ)**
- **4^η φάση ΣΕΔΕ (2021-2030)**
- **Εθνικά Σχέδια** για την Ενέργεια και το Κλίμα
- Περαιτέρω **αύξηση της φιλοδοξίας σε - 55%** (Πράσινη Συμφωνία)

Ευρωπαϊκή στρατηγική για την Ολοκλήρωση του Ενεργειακού Συστήματος

- Επίτευξη ενός περισσότερο **κυκλικού ενεργειακού συστήματος**
- **Πρωταρχικός ρόλος στην ενεργειακή αποδοτικότητα**
- Μεγαλύτερο «εξηλεκτρισμό» των τομέων τελικής κατανάλωσης (μεταφορές, κτίρια, βιομηχανία)
- Χρήση καυσίμων (**ανανεώσιμων ή χαμηλής περιεκτικότητας άνθρακα**) όπου δεν είναι δυνατή η χρήση ηλεκτρικής ενέργειας
- Ενεργός ρόλος καταναλωτών στην προσφορά ενέργειας

Στόχοι στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) με ορίζοντα το 2030

Μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και περιβαλλοντικοί στόχοι

- Οι συνολικές εκπομπές ΑτΘ να μειωθούν **τουλάχιστον κατά 42%** σε σχέση με το 1990 και 56% σε σχέση με το 2005
- Επίτευξη ισοδύναμων στόχων μείωσης εκπομπών εντός και εκτός του ΣΕΔΕ με τους αντίστοιχους κεντρικούς της ΕΕ
- Επίτευξη ποσοτικών στόχων για τη μείωση των εθνικών εκπομπών συγκεκριμένων ατμοσφαιρικών ρύπων
- Απόσυρση λιγνιτικών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής έως το 2028

Αύξηση συμμετοχής ΑΠΕ στην κατανάλωση ενέργειας

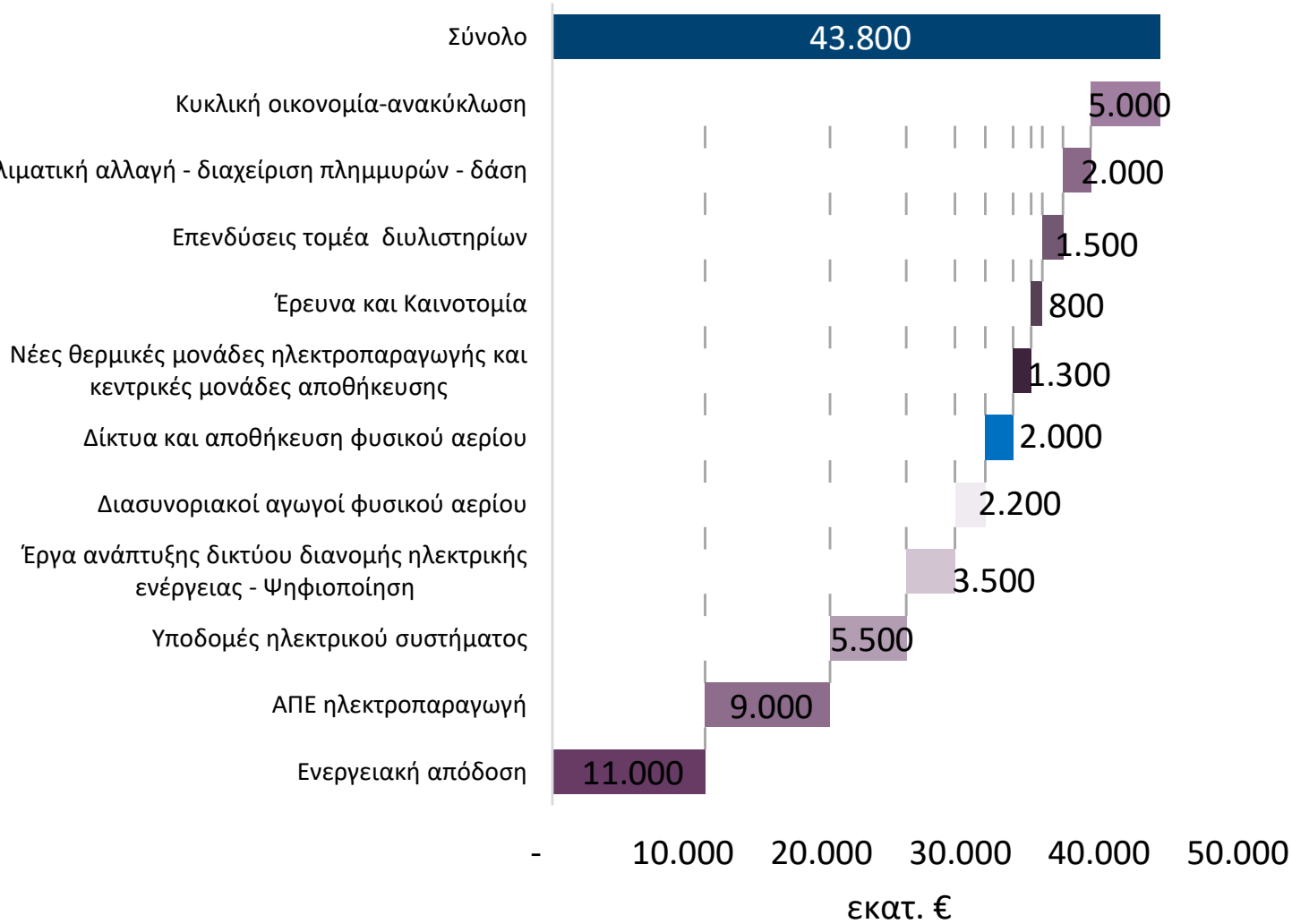
- **Η συμμετοχή των ΑΠΕ στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας να ανέλθει στο 35%**
- Το μερίδιο συμμετοχής των ΑΠΕ στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας να ανέλθει τουλάχιστον στο 61-64%
- Το μερίδιο των ΑΠΕ για τις ανάγκες θέρμανσης και ψύξης να ξεπεράσει το 40%
- Το μερίδιο των ΑΠΕ στον τομέα των μεταφορών να ξεπεράσει το 14%

Επίτευξη βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης

- **Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά 38% σύμφωνα με την ευρωπαϊκή μεθοδολογία**
- Τελική κατανάλωση ενέργειας χαμηλότερη από 16,5 εκατ. ΤΙΠ το 2030
- Η πρωτογενής κατανάλωση ενέργειας να μην ξεπερνά τα 21 εκατ. ΤΙΠ το 2030
- 7,3 εκατ. ΤΙΠ σωρευτικής εξοικονόμησης ενέργειας την περίοδο 2021-2030
- Ενεργειακή ανακαίνιση του 3% του συνολικού εμβαδού της θερμικής ζώνης των κτηρίων της κεντρικής δημόσιας διοίκησης σε ετήσια βάση έως το 2030

Επενδύσεις στο σενάριο επίτευξης στόχων του ΕΣΕΚ

Εκτίμηση επενδύσεων στους βασικούς τομείς του Εθνικού Ενεργειακού Σχεδιασμού περιόδου 2020-2030 (σε εκατ. €)

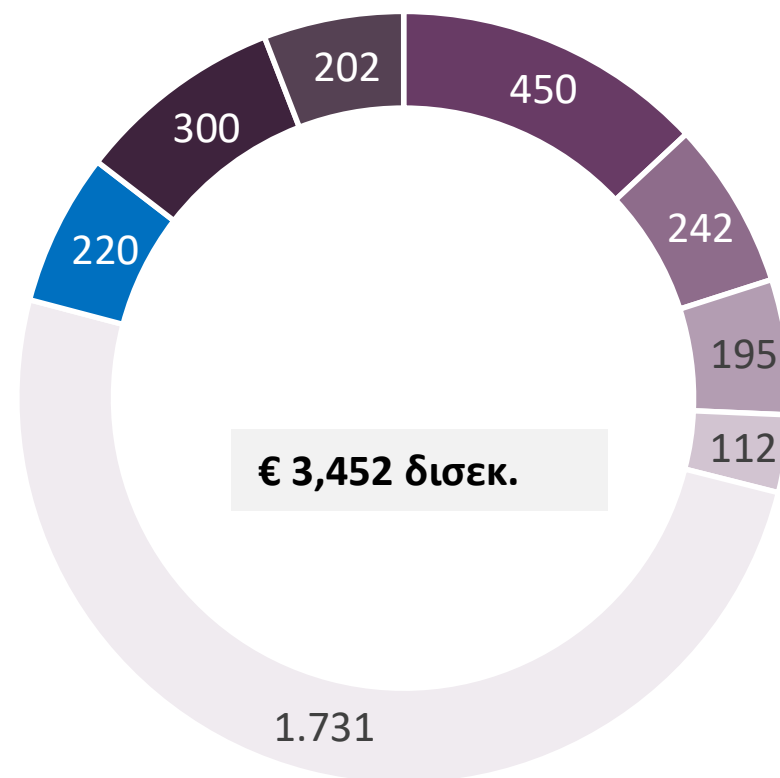
Οι επενδύσεις για τον ενεργειακό μετασχηματισμό έχουν σημαντική αναπτυξιακή διάσταση

- Ανάχωμα στην ύφεση της οικονομίας και διευκόλυνση της ταχύτερης ανάκαμψης
- Συμβολή στον περιορισμό του επενδυτικού «κενού»
- Βελτίωση ενεργειακής παραγωγικότητας
- Διευκόλυνση ανάπτυξης καινοτόμων δραστηριοτήτων
- Εμπλουτισμός επιλογών καταναλωτών ενέργειας
- Ενίσχυση εξωτερικού ισοζυγίου
- Μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του ενεργειακού συστήματος

Οι ενεργειακές επενδύσεις θα ενισχυθούν και από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

- Δημιουργία συστημάτων αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας
- Αποκατάσταση εδαφών παλαιών λιγνιτωρυχείων στη Δυτική Μακεδονία
- Ηλεκτρικές διασυνδέσεις και αναβάθμιση συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας
- Υπογειοποίηση και αναβάθμιση του δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας
- Κύμα Ανακαινίσεων
- Ηλεκτροκίνηση
- Υποστήριξη πράσινης μεταποίησης και μεταφορών, ανάπτυξη τεχνολογίας δέσμευσης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα
- ΕΛΑΠΕ

Προϋπολογισμός Ταμείου Σχεδίου Ανάκαμψης για δράσεις στον τομέα Ενέργειας

- Αποθήκευση Ενέργειας
- Αποκατάσταση Εδαφών Λιγνιτωρυχείων
- Σύστημα Μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας
- Δίκτυο Διανομής ηλεκτρικής ενέργειας
- Κύμα Ανακαινίσεων
- Ηλεκτροκίνηση
- Πράσινη μεταποίηση και μεταφορές
- ΕΛΑΠΕ

Πηγή: Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Ειδικό Θέμα

Σύνοψη – Ειδικό θέμα

- Ο τομέας της Ενέργειας συνεισφέρει το 3,8% του ΑΕΠ, το 31,5% εξαγωγών προϊόντων, περίπου 49 χιλ. θέσεις εργασίας και φορολογικά έσοδα 2,9% ΑΕΠ (vs 1,9% σε ΕΕ-27)
- Χαμηλός βαθμός αυτάρκειας και υψηλή ενεργειακή εξάρτηση (70,5%), ιδίως σε πετρέλαιο και φυσικό αέριο που καλύπτουν χρήσεις κυρίως στις μεταφορές και στην ηλεκτροπαραγωγή
- Οι μέσες τιμές λιανικής για την ηλεκτρική ενέργεια στην Ελλάδα είναι **χαμηλότερες** έναντι του μέσου όρου στην ΕΕ-27. Το **υψηλότερο μέσο κόστος χονδρικής ηλεκτρικής ενέργειας** υποδεικνύει ότι αυτό επιδεινώνει την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας έντασης ενέργειας
- Η Ελλάδα εκπληρώνει τους **στόχους πολιτικής για Ενέργεια και Κλίμα για το 2020**
- **Καθοδηγητικοί παράγοντες** του εγχώριου τομέα Ενέργειας για τη δεκαετία 2020 και έπειτα η **Στρατηγική για την Ενεργειακή Ένωση**, η **Ευρωπαϊκή στρατηγική για την Ολοκλήρωση του Ενεργειακού Συστήματος** και η **Στρατηγική «Καθαρή Ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους»**
- Οι **επενδύσεις** στην Ενέργεια στο σενάριο επίτευξης στόχων του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα την περίοδο 2020-2030 μπορούν να φτάσουν τα **€35,0 δισεκ.**
- Ενίσχυση επενδύσεων από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (€3,45 δισεκ.)

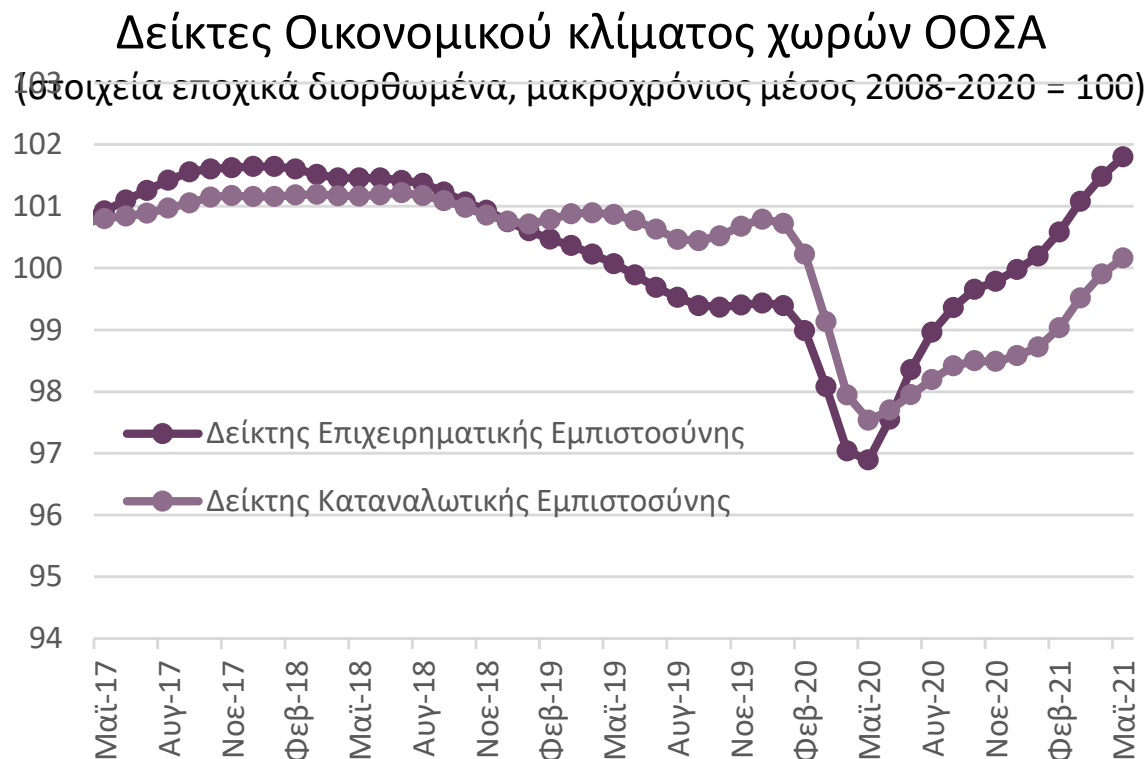
3. Διεθνές περιβάλλον

ΜΑΙΟΣ 2021

«Δυνατότητες ανάκαμψης ενώ η πανδημία υποχωρεί»

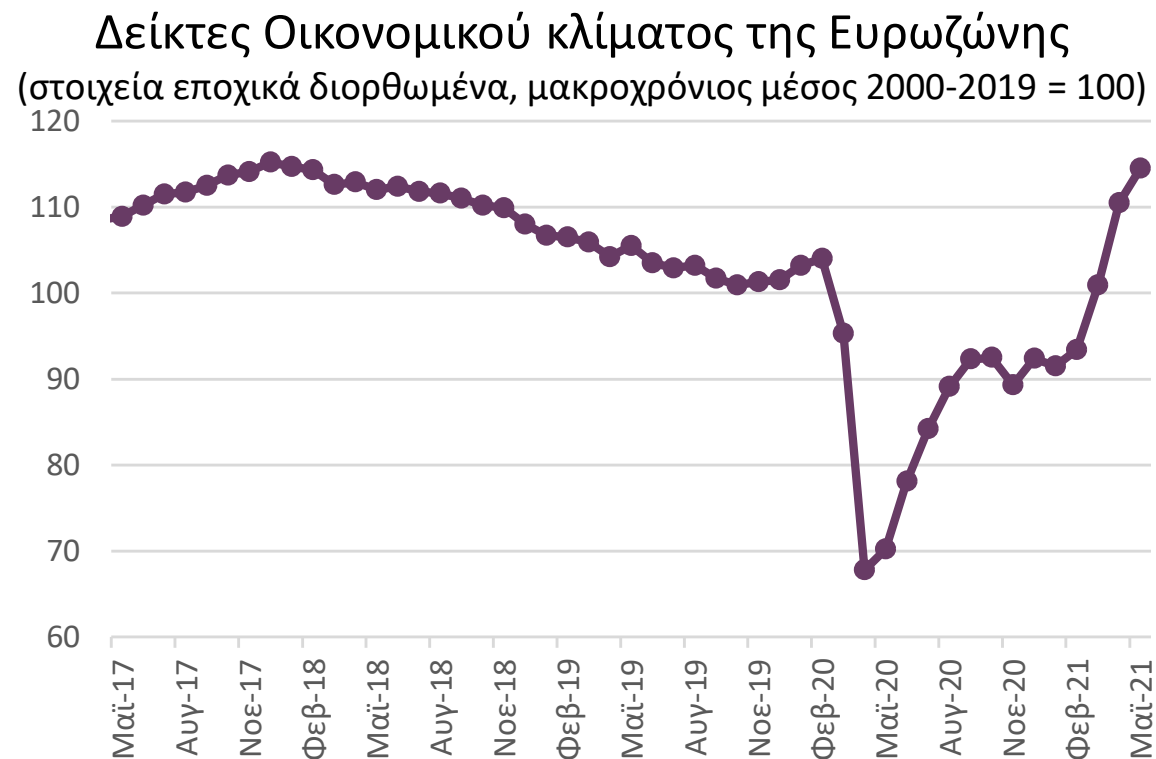
Το οικονομικό κλίμα βελτιώθηκε τον Μάιο στην Ευρωζώνη και παγκοσμίως

Εξακολουθούν να βελτιώνονται οι δείκτες εμπιστοσύνης τον Μάιο παγκοσμίως

Πηγή: ΟΟΣΑ, έως 5/2021

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος στην Ευρωζώνη συνεχίζει έντονα ανοδικά και τον Μάιο (+3,6% στις 114,5 μονάδες)

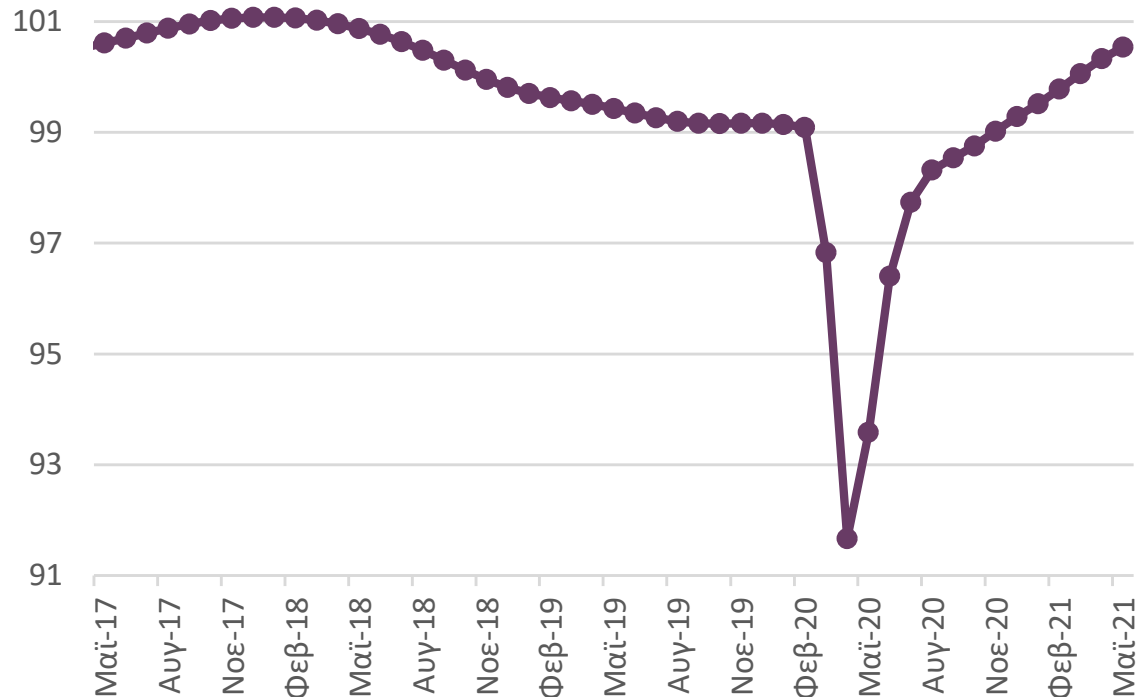

Πηγή: DG ECFIN, έως 05/2021

Η οικονομική δραστηριότητα και το εμπόριο διεθνώς παραμένουν σε τροχιά ανάκαμψης

Συνεχίζει την ήπια ανοδική του πορεία ο CLI τον Μάιο (+0,2%)

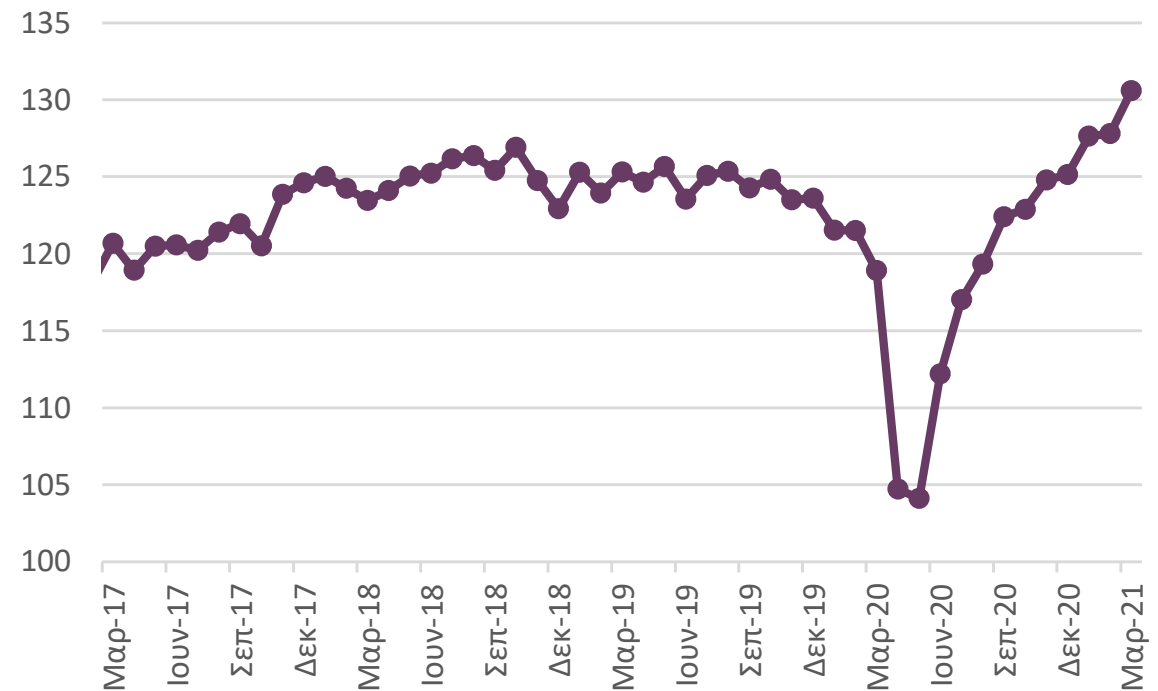
Σύνθετος πρόδρομος δείκτης ΟΟΣΑ (CLI)
(Μακροχρόνιος μέσος όρος = 100)

Πηγή: ΟΟΣΑ, έως 05/2021

Άνοδος του όγκου διεθνούς εμπορίου τον Μάρτιο (+2,2%) σε νέο ιστορικά υψηλό επίπεδο

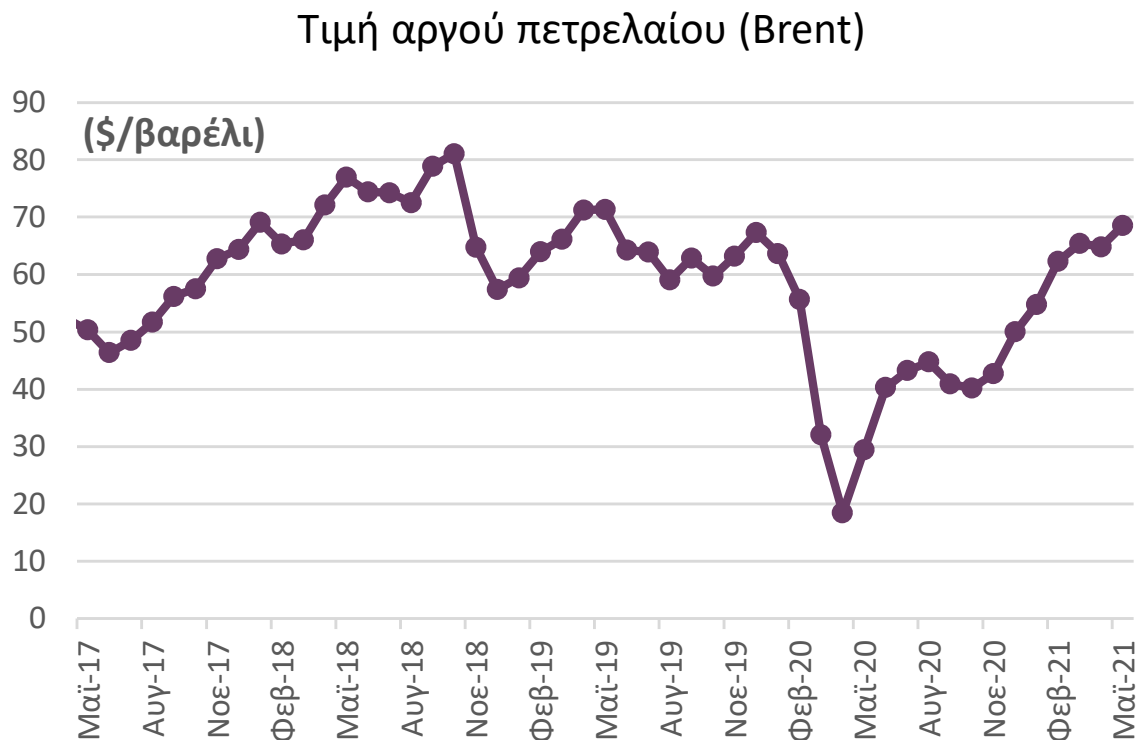
Παγκόσμιος Δείκτης Όγκου Εμπορίου (CPB)
(εποχικά διορθωμένα στοιχεία, 2010=100)

Πηγή: CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis, έως 3/2021

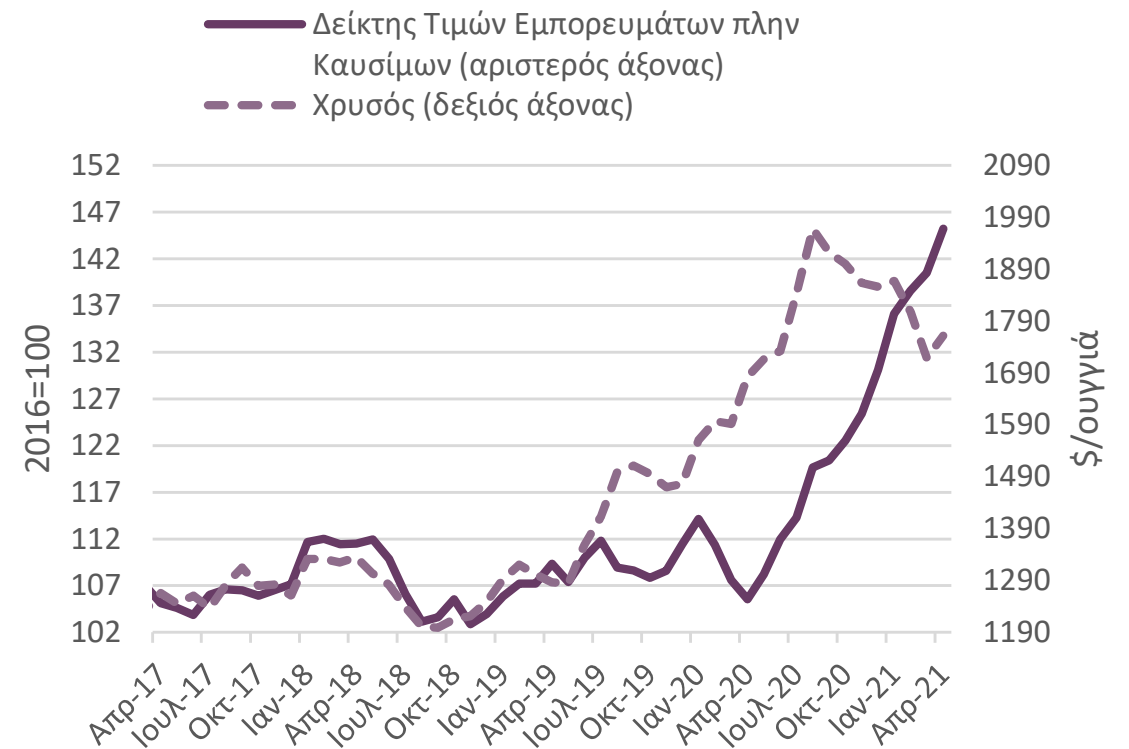
Ανοδικές τάσεις στις τιμές των εμπορευμάτων

Αύξηση της τιμής του πετρελαίου τον Μάιο, στα \$68,5/βαρέλι

Πηγή: U.S. Energy Information Administration, έως 05/2021

Ανάκαμψη της τιμής του χρυσού τον Απρίλιο, στα 1762 \$/ουγγιά (+2,5%), ενώ ο δείκτης τιμών λοιπών εμπορευμάτων εξακολουθεί να ενισχύεται (+3,4%)

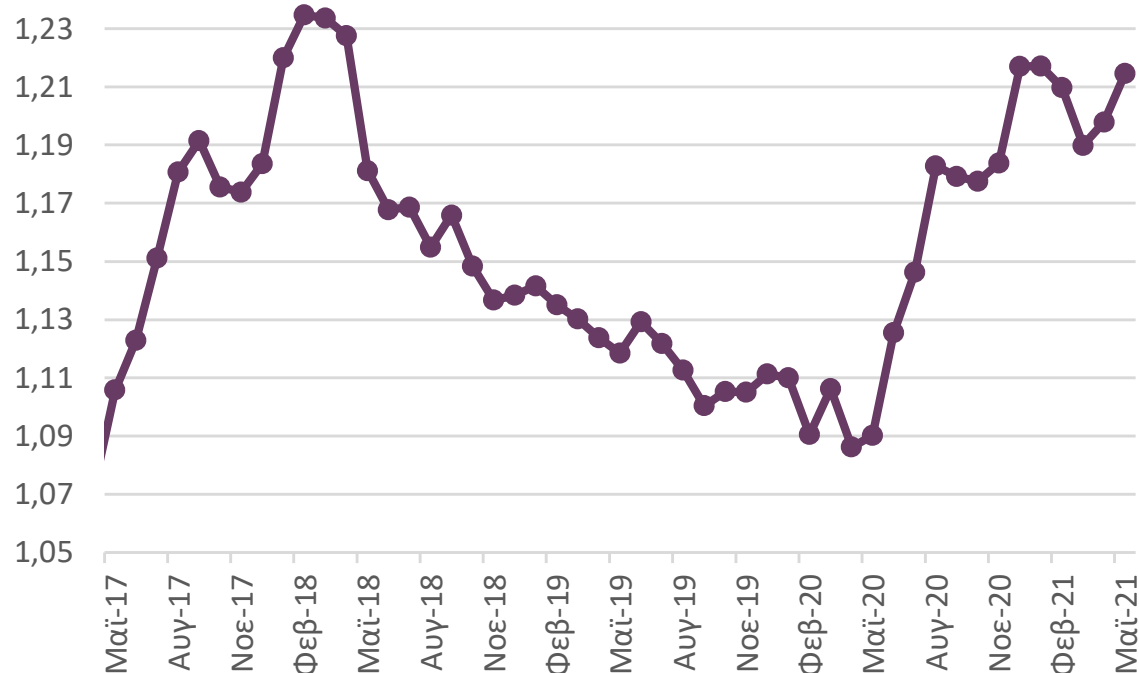

Πηγή: ΔNT, Commodity data portal, έως 04/2021

Ανοδικά η ισοτιμία ευρώ/δολαρίου

Ισχυροποίηση του ευρώ τον Μάιο έναντι του δολαρίου στα 1,21 \$/€ (+1,4% από τον προηγούμενο μήνα)

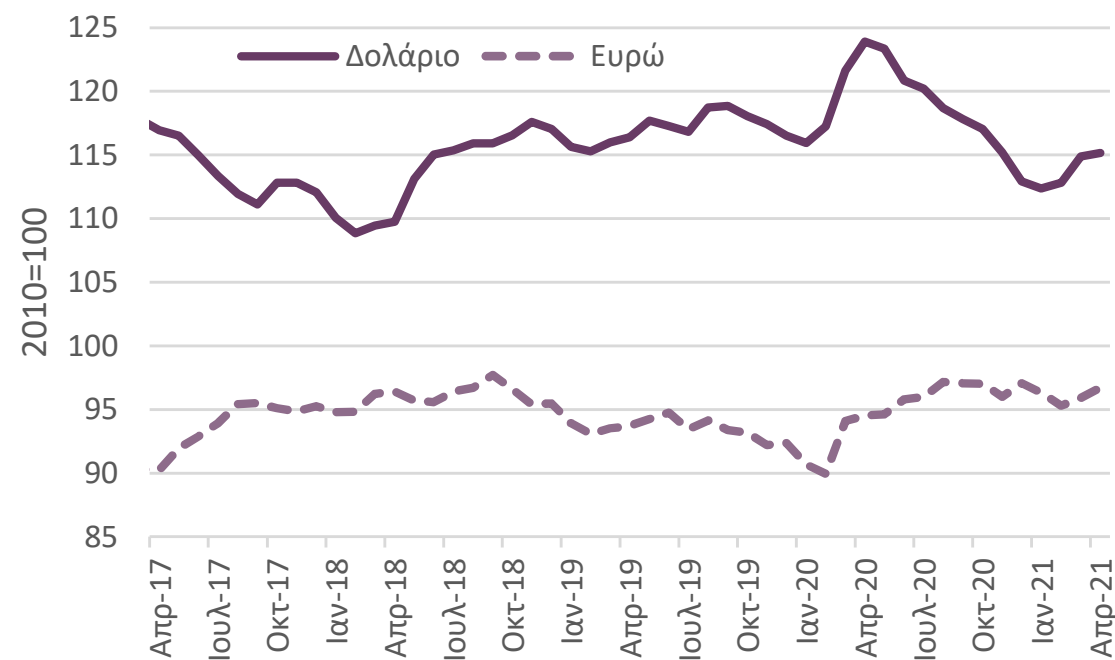
Ισοτιμία ευρώ/δολαρίου

Πηγή: ΕΚΤ, έως 05/2021

Άνοδος δολαρίου και ευρώ σε σχέση με τους κύριους εμπορικούς εταίρους τον Απρίλιο

Δείκτης πραγματικής σταθμισμένης ισοτιμίας

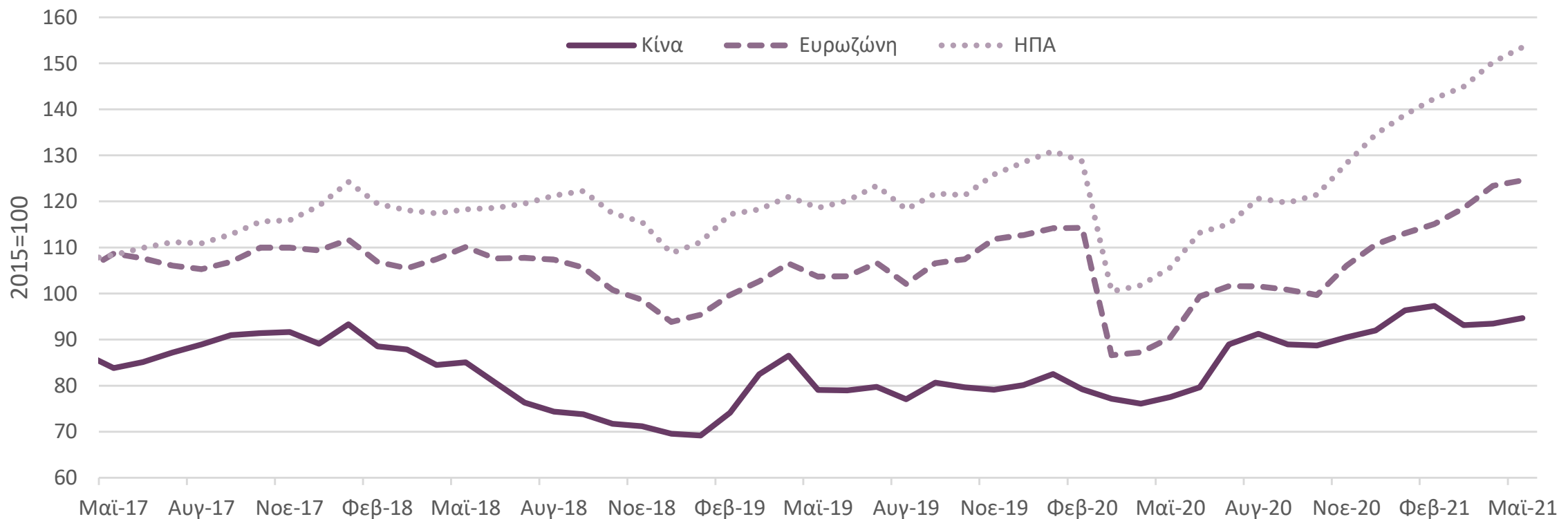

Πηγή: Bank for International Settlements, έως 04/2021

Συνεχίζονται οι ανοδικές τάσεις στις διεθνείς κεφαλαιαγορές

Άνοδος στις κεφαλαιαγορές σε ΗΠΑ (+2,1%), Ευρωζώνη (+1%) και Κίνα (+1,3%)

Χρηματιστηριακοί Δείκτες Μετοχών

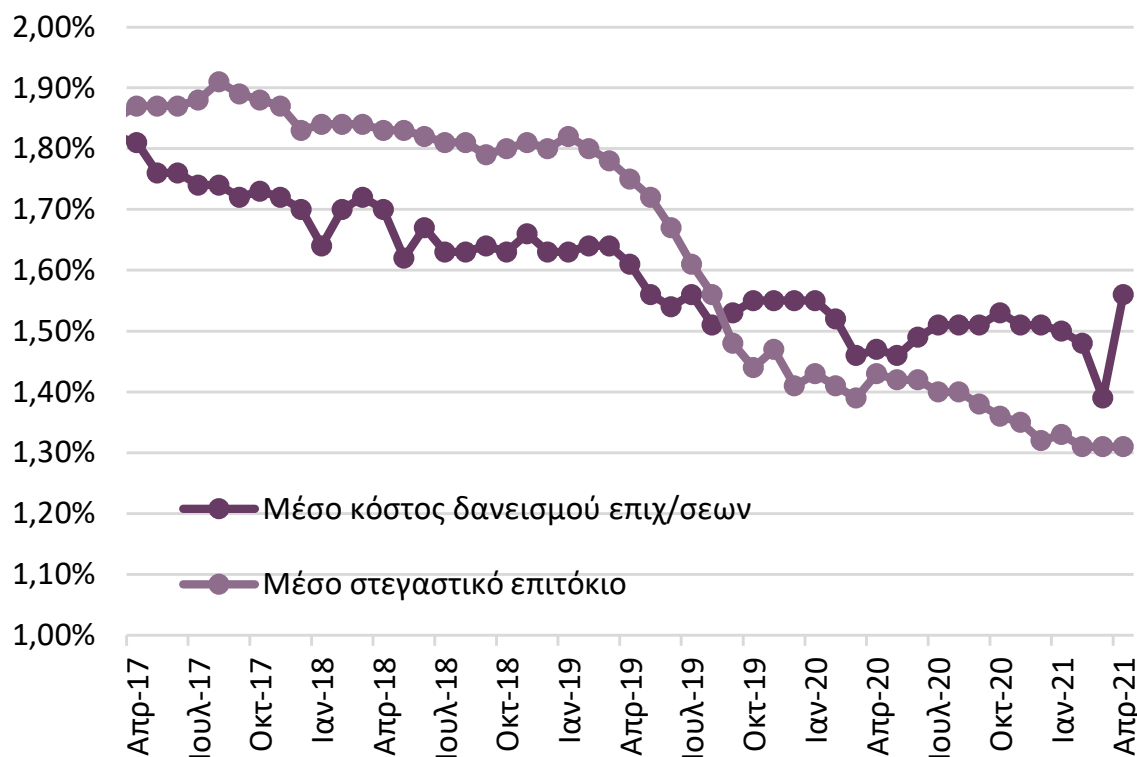
Πηγή: ΟΟΣΑ, μηνιαίος μέσος όρος τιμών κλεισίματος γενικών δεικτών, έως 05/2021

Το κόστος χρηματοδότησης στην Ευρωζώνη παραμένει σε χαμηλά επίπεδα. Άνοδος αποδόσεων 10-ετών ομολόγων

Το κόστος δανεισμού αυξάνεται κατά 17 μ.β. για επιχειρήσεις, ενώ μένει σταθερό για τα νοικοκυριά στην Ευρωζώνη τον Απρίλιο

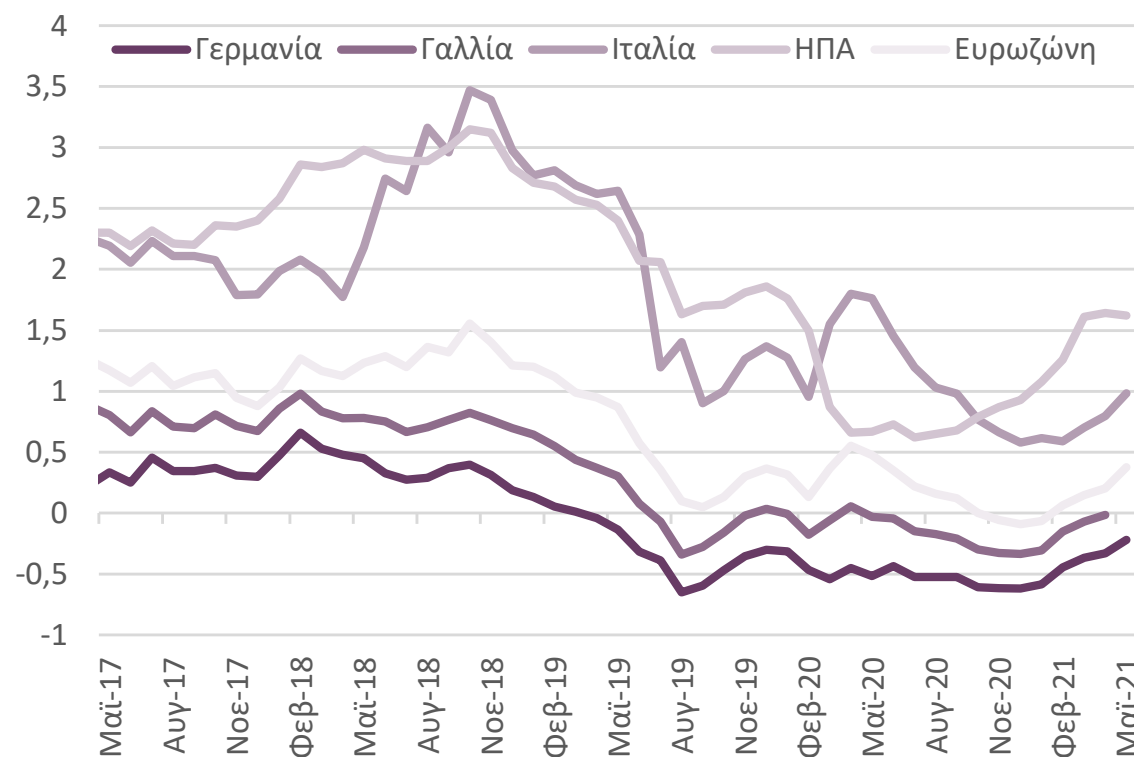
Οι αποδόσεις των 10-ετών κρατικών ομολόγων εξακολουθούν να ανεβαίνουν τον Μάιο στην Ευρώπη, σταθεροποίηση σε ΗΠΑ

Τραπεζικά επιτόκια δανεισμού στην Ευρωζώνη

Πηγή: ΕΚΤ, έως 04/2021

Αποδόσεις 10-ετών κρατικών ομολόγων

Πηγή: ΟΟΣΑ και ΕΚΤ, έως 04/2021

Σύνοψη – Διεθνές Περιβάλλον

- Το **οικονομικό κλίμα** συνεχίζει να βελτιώνεται σε Ευρωζώνη και παγκοσμίως τον Μάιο.
- Το **διεθνές εμπόριο** έχει ανακάμψει σε ιστορικά υψηλά επίπεδα.
- Άνοδος στην τιμή του **πετρελαίου** τον Μάιο, με τις προοπτικές της ζήτησης να είναι θετικές για το καλοκαίρι. Η τιμή του **χρυσού** ανέκαμψε τον Απρίλιο, ενώ τα υπόλοιπα εμπορεύματα συνεχίζουν την ανοδική τους πορεία
- Το **ευρώ** ενισχύθηκε τον Μάιο σε σχέση με το δολάριο, καθώς η οικονομική δραστηριότητα επανέρχεται στην Ευρώπη και επιταχύνεται ο ρυθμός των εμβολιασμών.
- Το **κόστος κεφαλαίου** αυξήθηκε τον Απρίλιο, αν και παραμένει χαμηλό για τις επιχειρήσεις στην Ευρωζώνη. Οι αποδόσεις των 10-ετών ομολόγων κινούνται ανοδικά στην Ευρώπη, ενώ σταθεροποιούνται στις ΗΠΑ.
- Οι **χρηματαγορές** συνέχισαν την έντονα ανοδική τους πορεία σε ΗΠΑ και Ευρώπη, ενώ άνοδος παρατηρείται στην Κίνα μετά από τη διόρθωση στον προηγούμενο μήνα.

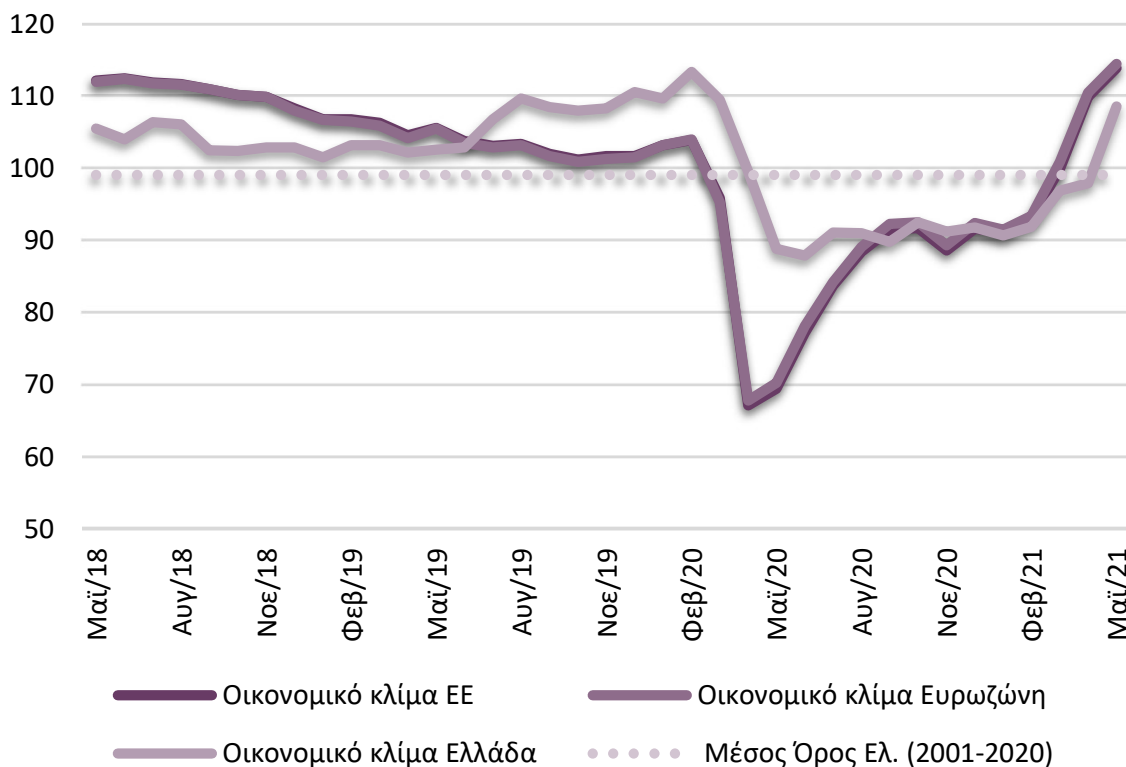
4. Οικονομικό κλίμα

ΜΑΙΟΣ 2021

«Δυνατότητες ανάκαμψης ενώ η πανδημία υποχωρεί»

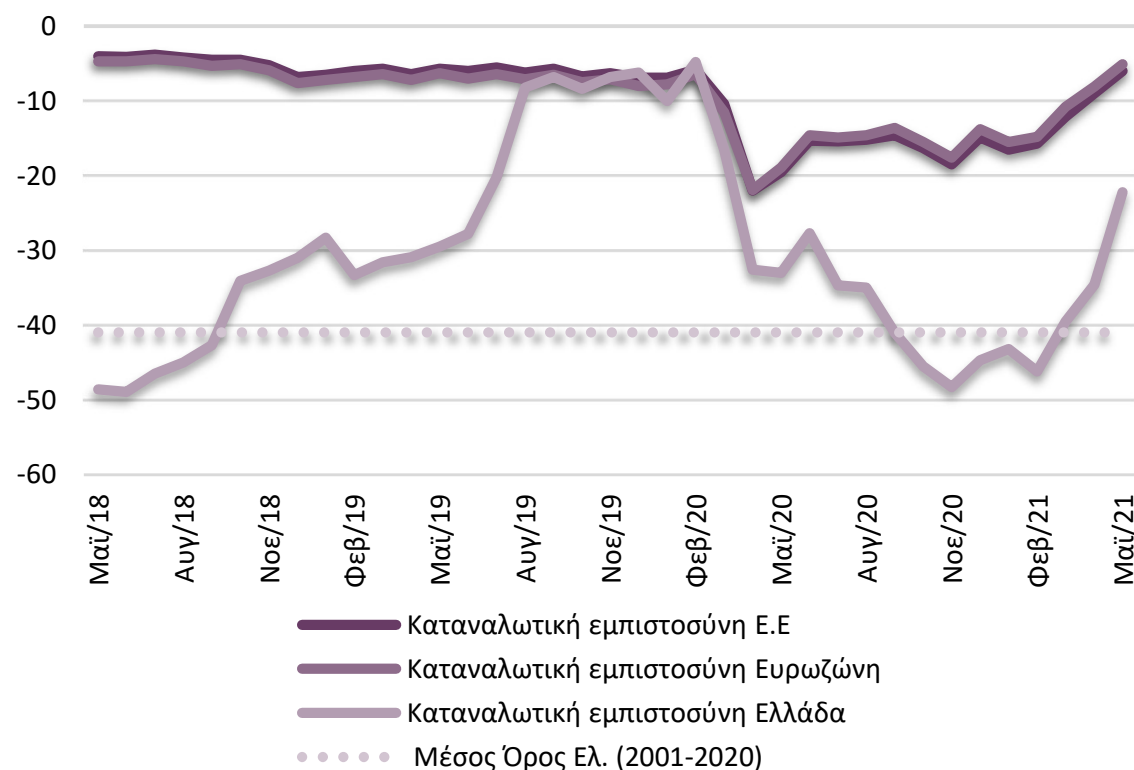
Ισχυρή βελτίωση οικονομικού κλίματος και ενίσχυση καταναλωτικής εμπιστοσύνης

Έντονη βελτίωση των προσδοκιών σε όλους τους τομείς πλην Λιανικού εμπορίου

Ο δείκτης **Οικονομικού Κλίματος** ενισχύθηκε τον Μάιο και διαμορφώθηκε στις 108,6 μονάδες, έναντι 97,9 μονάδων τον προηγούμενο μήνα και 88,8 μονάδων πριν ένα χρόνο.

...και ενίσχυση καταναλωτικής εμπιστοσύνης, από καλύτερες προβλέψεις των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας, αλλά και των ίδιων

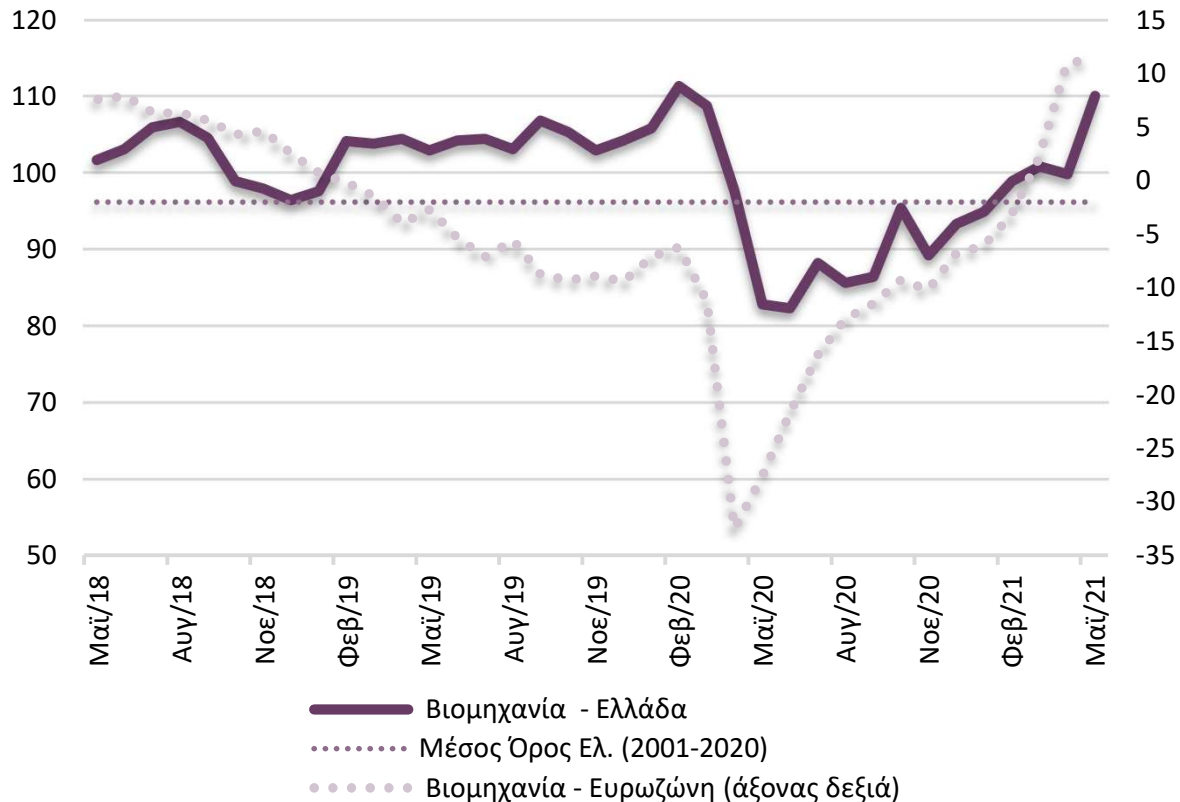

Ο δείκτης **Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** κατέγραψε σημαντική βελτίωση τον Μάιο και διαμορφώθηκε στις -22,2 από -34,6 μονάδες τον Απρίλιο, κινούμενος αισθητά υψηλότερα σε σχέση με πριν ένα χρόνο (-33 μονάδες).

Πηγή: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έως 5/2021

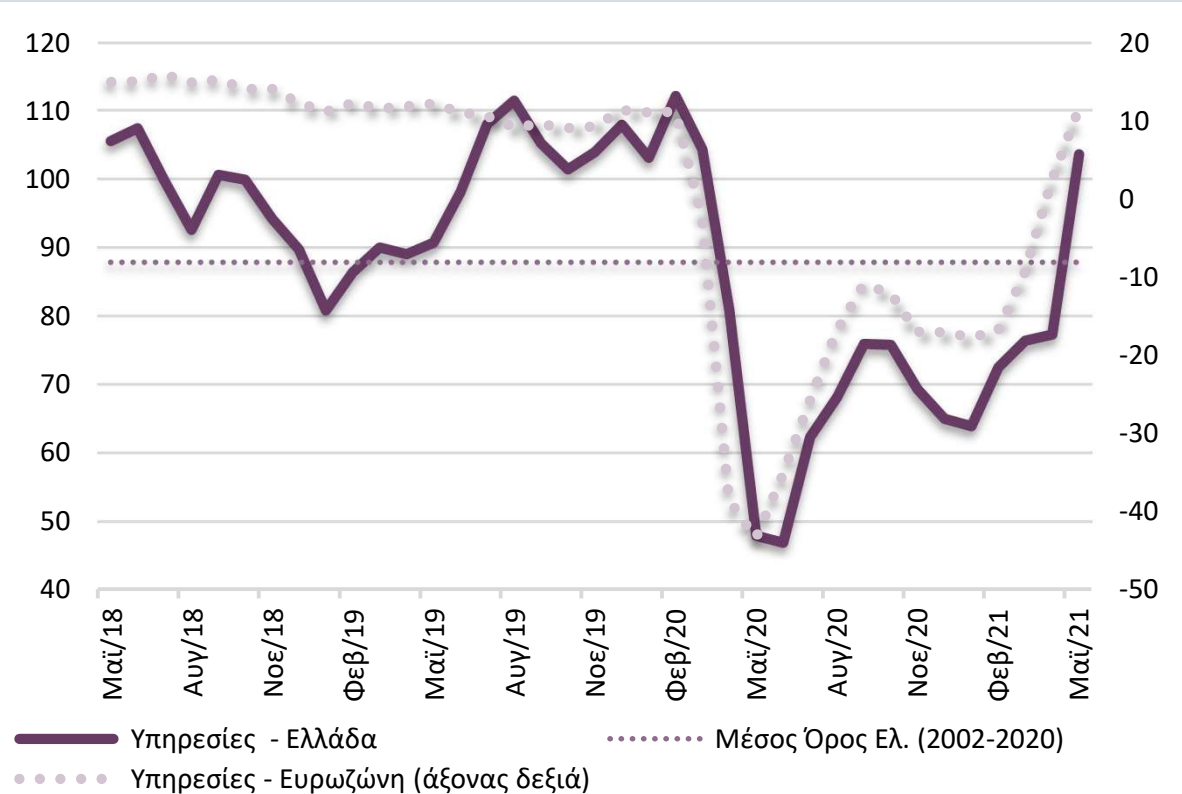
Έντονη ανάκαμψη επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία και πολύ ισχυρή βελτίωση στις Υπηρεσίες

Καλύτερευση προσδοκιών στη Βιομηχανία, λόγω ενίσχυσης παραγγελιών και ζήτησης και βελτίωσης των προβλέψεων για την παραγωγή

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη **Βιομηχανία** ενισχύθηκε αισθητά τον Μάιο στις 110,0 (από 99,8 τον Απρίλιο) μονάδες, επίπεδο πολύ υψηλότερο από το αντίστοιχο περυσινό (82,8 μον.).

Ενίσχυση προσδοκιών στις Υπηρεσίες από έντονη αισιοδοξία για τη ζήτηση της επόμενης περιόδου

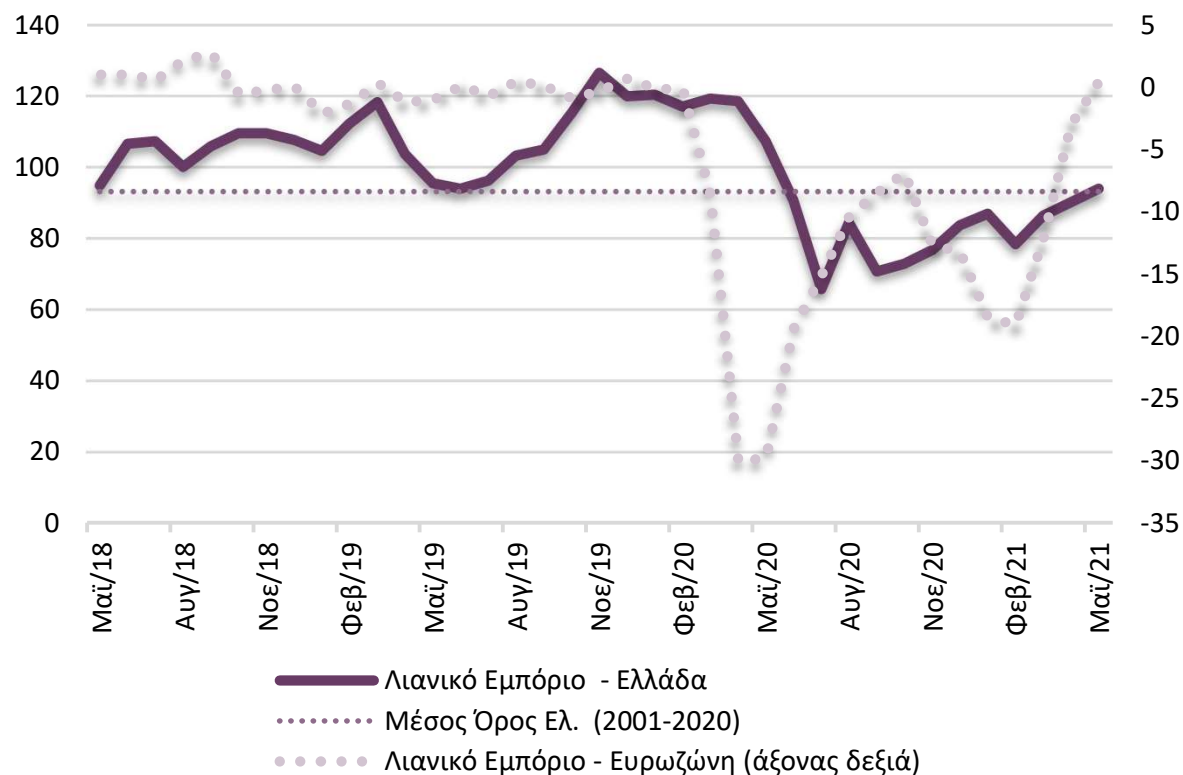

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** παρουσίασε σημαντική ενίσχυση τον Μάιο, στις 103,6 (από 77,3 τον Απρίλιο) μονάδες, έντονα υψηλότερα από το αντίστοιχο περυσινό επίπεδο (47,9 μον.).

Πηγή: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έως 5/2021

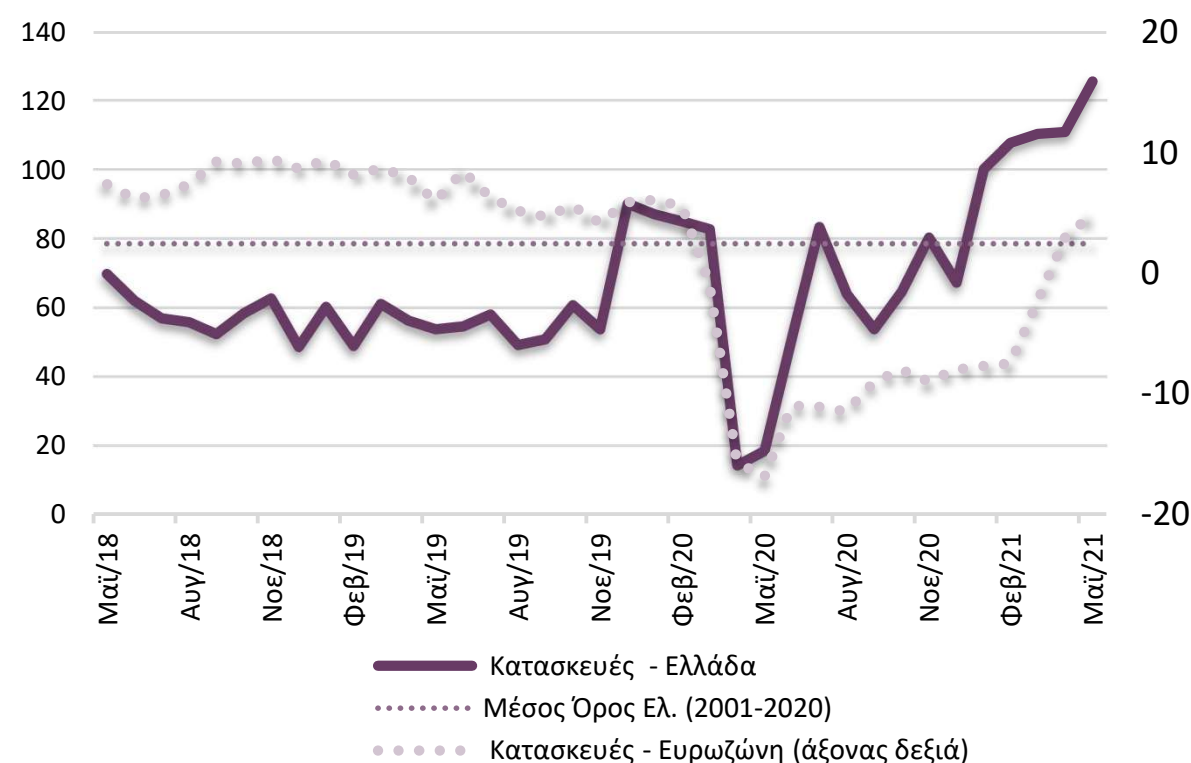
Μικρή εξασθένιση στο Λιανικό εμπόριο, σημαντική βελτίωση στις Κατασκευές

Μικρή υποχώρηση προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο, λόγω απαισιόδοξων προβλέψεων για τις πωλήσεων το προσεχές τρίμηνο

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο** υποχώρησε ήπια τον Μάιο στις 95,2 (από 97,1) μονάδες, έναντι μόλις 65,8 μονάδων πριν ένα χρόνο

Ενίσχυση των προσδοκιών, προερχόμενη αποκλειστικά από τις Ιδιωτικές Κατασκευές

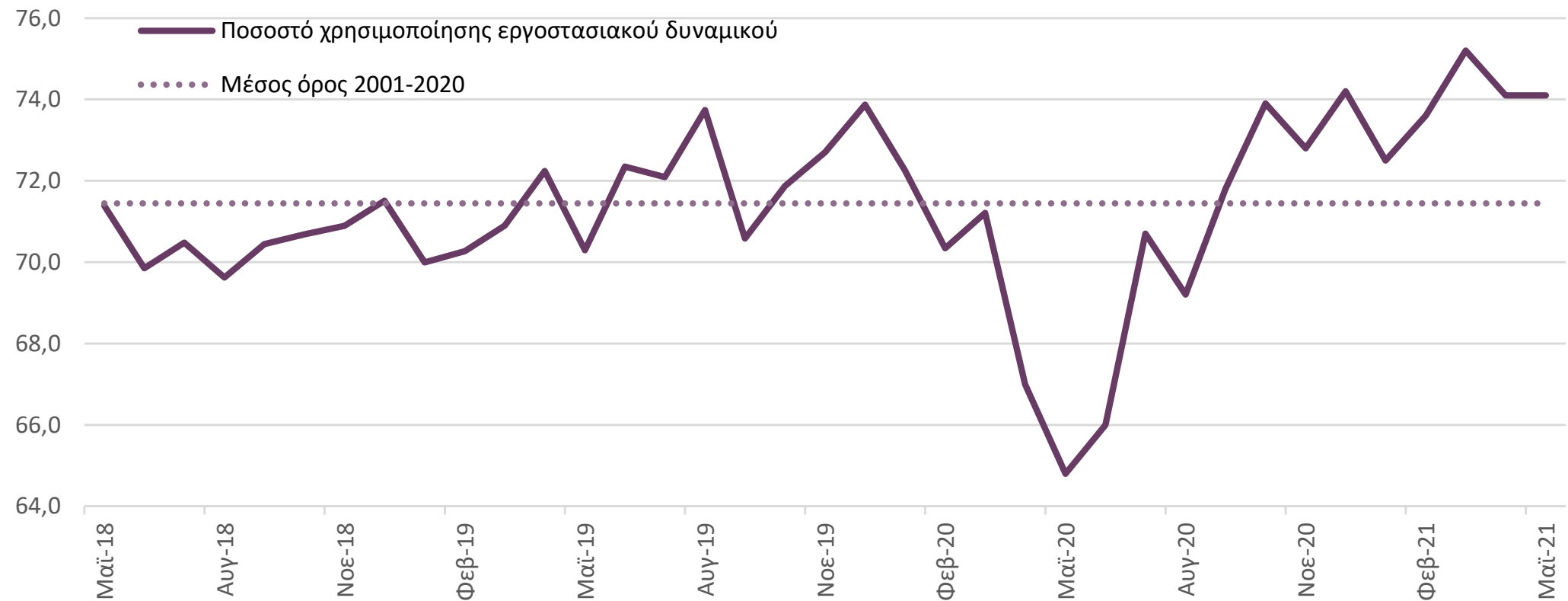

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Κατασκευές** ενισχύθηκε σημαντικά τον Μάιο, στις 125,8 μονάδες (από 111,1 μον. τον Απρίλιο), σημειώνοντας κατακόρυφη άνοδο από πέρυσι (18,5 μονάδες).

Πηγή: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έως 5/2021

Η αξιοποίηση του εργοστασιακού δυναμικού της βιομηχανίας βρέθηκε, για άλλο ένα μήνα, σε υψηλά επίπεδα

Η αξιοποίηση του εργοστασιακού δυναμικού διαμορφώθηκε για όγδοο μήνα υψηλότερα από το μακροχρόνιο μέσο όρο, πλησίον του μέγιστου επιπέδου της τελευταίας τριετίας

Σημείωση: 100% χρησιμοποίηση του εργοστασιακού δυναμικού αντιστοιχεί στο σημείο εκείνο στο οποίο η βιομηχανία δεν μπορεί να αυξήσει περαιτέρω την παραγωγή αυξάνοντας την απασχόληση αλλά πρέπει να επεκτείνει την κεφαλαιουχική της υποδομή, π.χ. μηχανές, εγκαταστάσεις, κλπ.

Πηγή: IOBE, έως 5/2021

Σύνοψη – Οικονομικό κλίμα

- Ο δείκτης **Οικονομικού Κλίματος** σημείωσε σημαντική βελτίωση **τον Μάιο** και διαμορφώθηκε αισθητά υψηλότερα από το αντίστοιχο επίπεδο του προηγούμενου έτους (+19,8 μονάδες του δείκτη σε σχέση με τον Μάιο 2020)
- Ανοδικές τάσεις στις **επιχειρηματικές προσδοκίες**, καθώς ενισχύθηκαν σε όλους τους κλάδους, πλην της μικρής υποχώρησης στο Λιανικό εμπόριο
- Η **καταναλωτική εμπιστοσύνη** παρουσίασε σημαντική βελτίωση, υπερτερώντας αισθητά σε σχέση με ένα έτος νωρίτερα (+10,8 μονάδες του δείκτη έναντι του Μαΐου 2020)
- Η αξιοποίηση του **εργοστασιακού δυναμικού της βιομηχανίας** ήταν αμετάβλητη, κοντά στο μέγιστο επίπεδο της πρόσφατης τριετίας

5. Βραχυπρόθεσμοι δείκτες δραστηριότητας

ΜΑΙΟΣ 2021

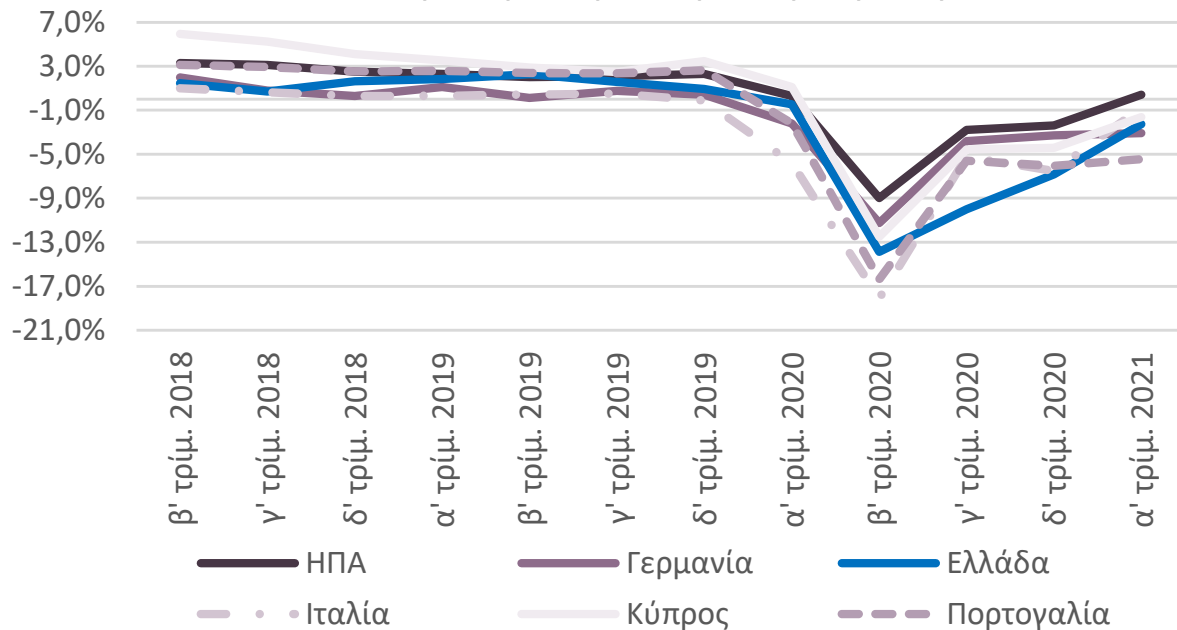
«Δυνατότητες ανάκαμψης ενώ η πανδημία υποχωρεί»

Σημαντική εξασθένιση ύφεσης στο α' τρίμηνο του 2021 έναντι του δ' τριμήνου 2020, κυρίως από τις επενδύσεις

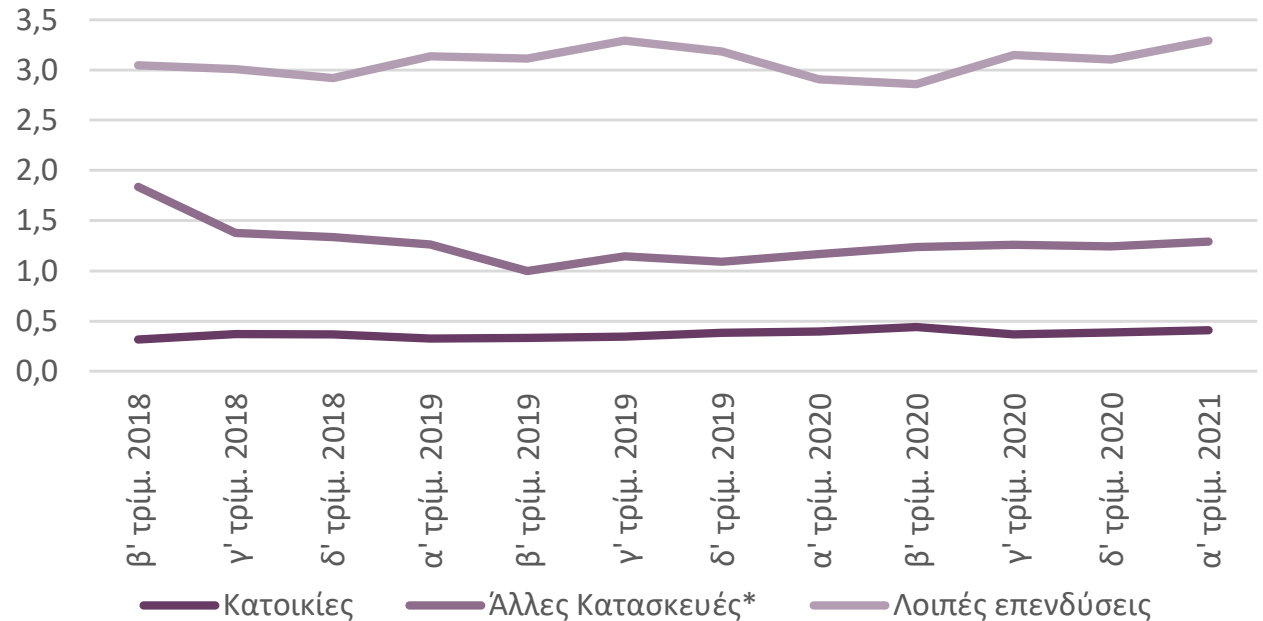
Ύφεση 2,3% το α' τρίμ. 2021, από 6,9% στο προηγούμενο τρίμηνο και πτώση ΑΕΠ 0,5% στο α' τρίμ. του 2020. Προήλθε κυρίως από έντονη πτώση των εξαγωγών υπηρεσιών (-38,7%) και μείωση της ιδιωτικής κατανάλωσης (-4,9%). Αντίθετα, οι εξαγωγές αγαθών ενισχύθηκαν κατά 8,6%. Ένταση ύφεσης εγχωρίως, ελαφρώς ισχυρότερη του μέσου όρου στην ΕΕ.

Οριακή αύξηση επενδύσεων σε λοιπές επενδύσεις ως % του ΑΕΠ το α' τρίμηνο σε σχέση με το προηγούμενο, σε 7,4% από 7,3%. Αμετάβλητες οι επενδύσεις σε κατοικίες (0,9% του ΑΕΠ) και άλλες κατασκευές (2,9% του ΑΕΠ).

ΑΕΠ, ρυθμός μεταβολής (γ-ο-γ)

Κατηγορίες επενδύσεων

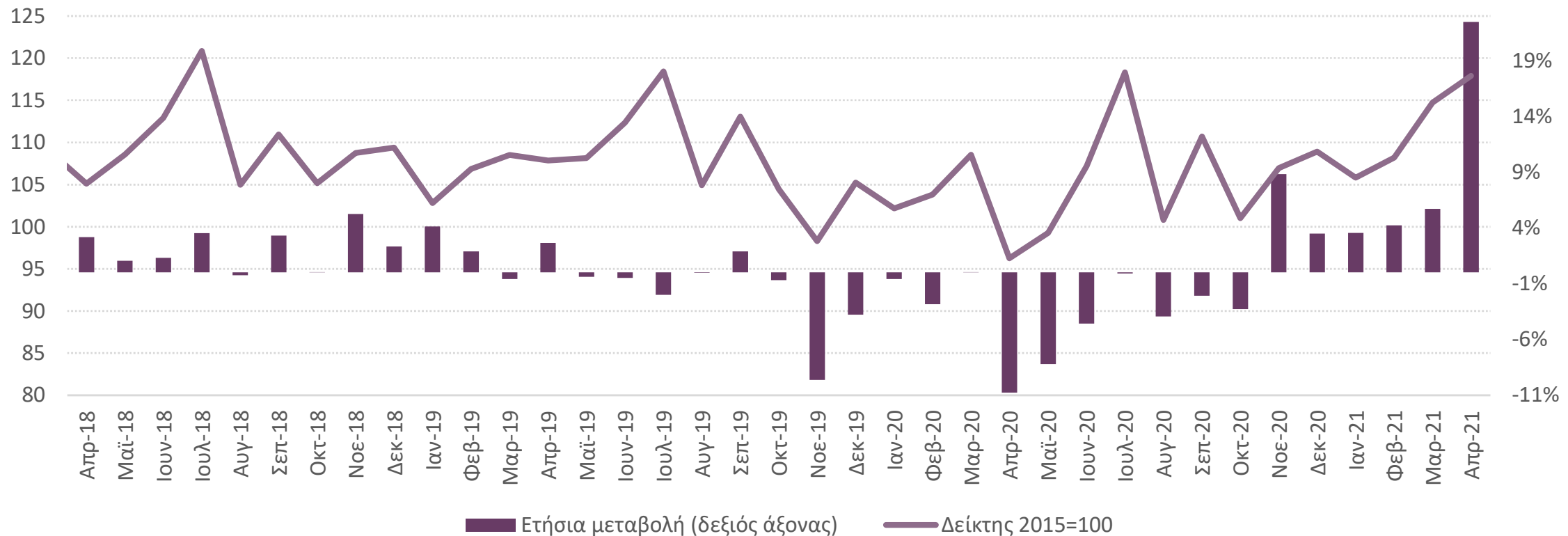

Πηγές: Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί, Eurostat και OECD.Stats. έως 3/2021

* Οι άλλες κατασκευές περιλαμβάνουν τα δημόσια έργα, βιομηχανικά και εμπορικά κτίρια, ξενοδοχεία, κτήρια γραφείων και λοιπά μη οικιστικά κτήρια

Ιδιαίτερα ισχυρή άνοδος βιομηχανικής παραγωγής τον Απρίλιο, λόγω και χαμηλής βάσης πέρυσι (+22,5%). +8,7% στο α' τετράμηνο 2021

Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως 4/2021

Βελτίωση σε όλους τους βασικούς κλάδους της βιομηχανίας. Ειδικότερα, Μεταποίηση (+7,4%), Παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος (+14,9%), Ορυχεία – Λατομεία (+11,5%) και Παροχή Νερού (14,9%).

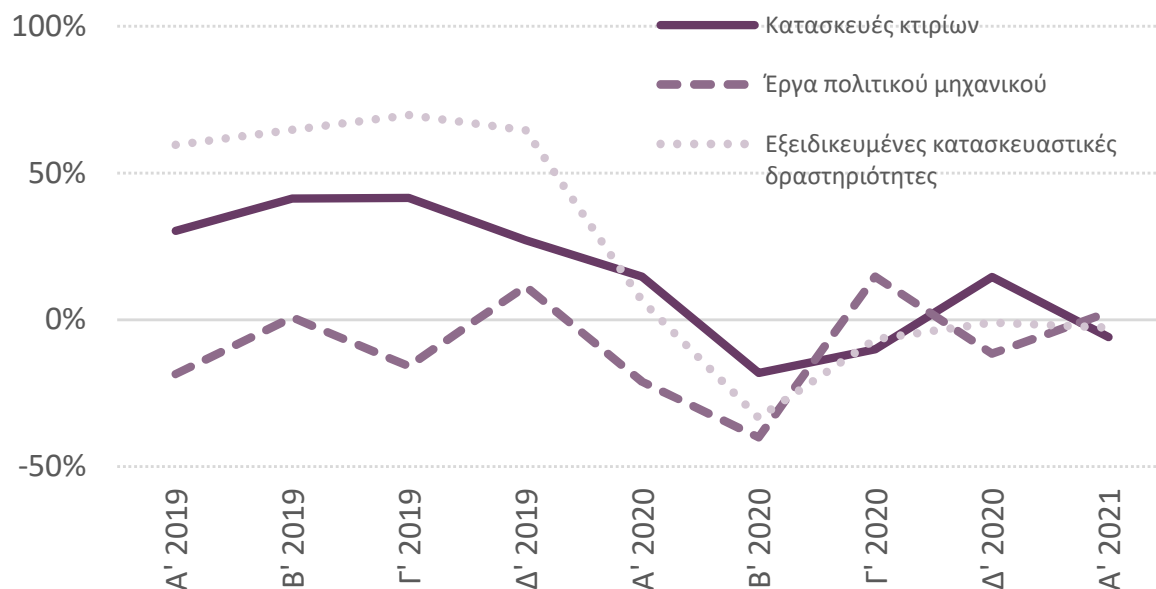
Σε κλάδους υψηλής σημασίας για την οικονομία, σημειώθηκε αύξηση στα Φάρμακα (10,4% αντί +16,2% πέρυσι) και στα Βασικά Μέταλλα (7,9% αντί -8,9%). Οριακή αύξηση στα Τρόφιμα (+0,5% αντί +2,0% το 2020).

Ήπια υποχώρηση δραστηριότητας στις Κατασκευές και το Λιανικό Εμπόριο

Οριακή κάμψη 0,5% του κύκλου εργασιών στο πρώτο τρίμηνο του 2021 στις Κατασκευές.

Οριακή μείωση του όγκου πωλήσεων στο Λιανικό Εμπόριο τον Μάρτιο (-0,9%), η μικρότερη από την έναρξη της πανδημίας

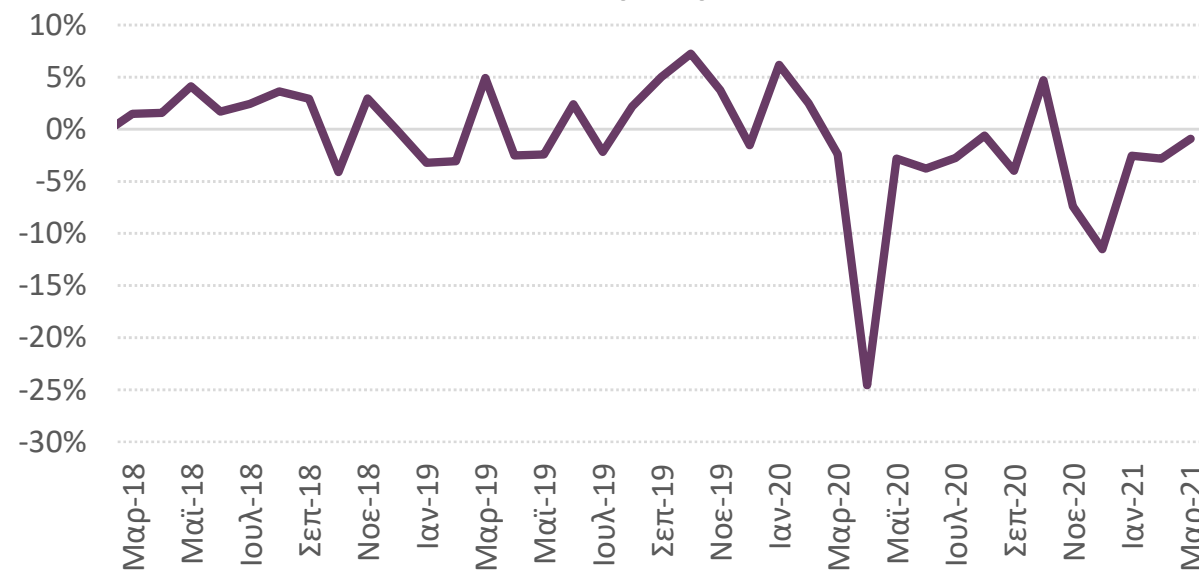
Κύκλος εργασιών στις Κατασκευές, ετήσια % μεταβολή

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως 03/21

Στις επιμέρους δραστηριότητες, οι Κατασκευές Κτηρίων περιορίστηκαν κατά 5,8%. Ηπιότερη κάμψη στις Εξειδικευμένες Κατασκευαστικές Δραστηριότητες (-2,7%). Σε ενίσχυση τα έργα Πολιτικού Μηχανικού (+2,6%).

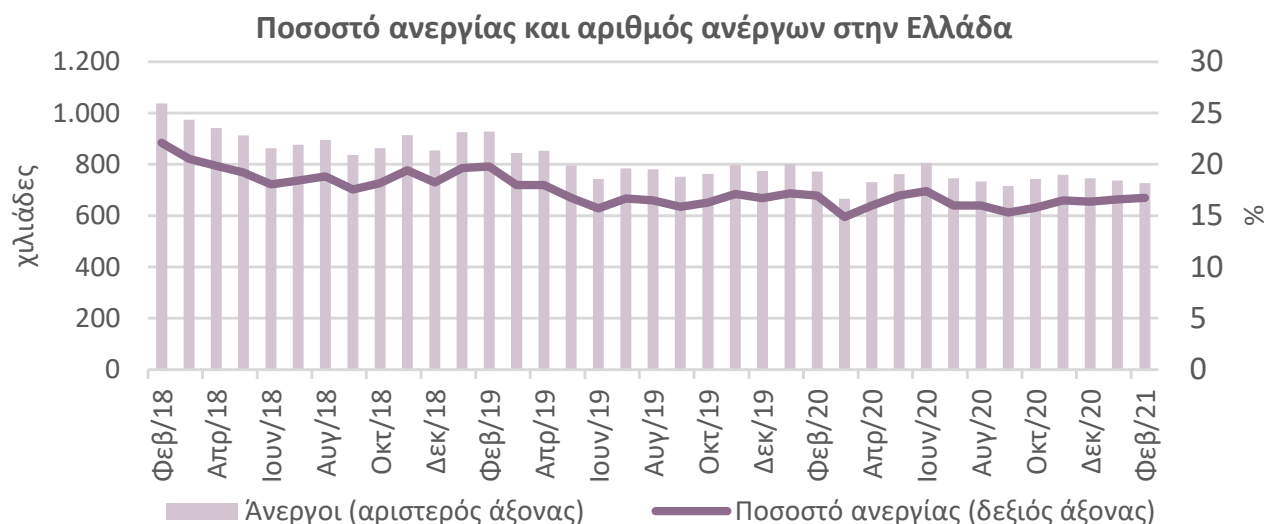
Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο (ετήσια % μεταβολή)

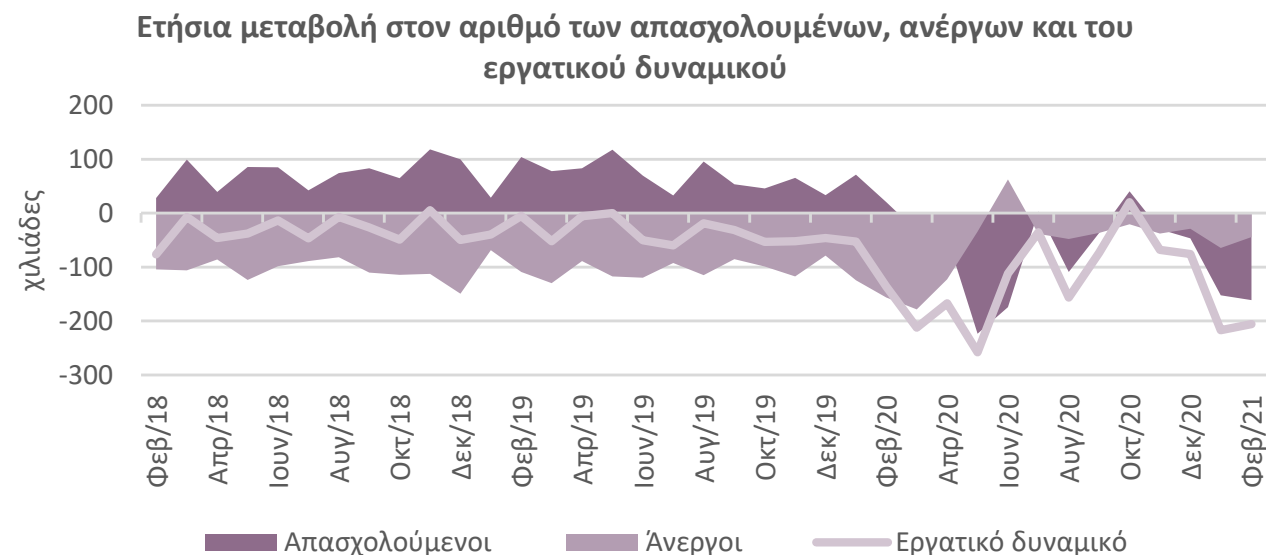
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως 03/21

Μείωση στα supermarkets (10,6%), στα καταστήματα Διατροφής (-8,3%) και στα Καύσιμα (-10,6%). Αύξηση στα Έπιπλα (21,9%), στην Ένδυση-Υπόδηση (20,8%), στα Λοιπά Καταστήματα (16,0%) και στα Πολυκαταστήματα (5,2%)

Πτώση ανεργίας και το Φεβρουάριο του 2021, η ηπιότερη μείωση των τελευταίων 8 μηνών

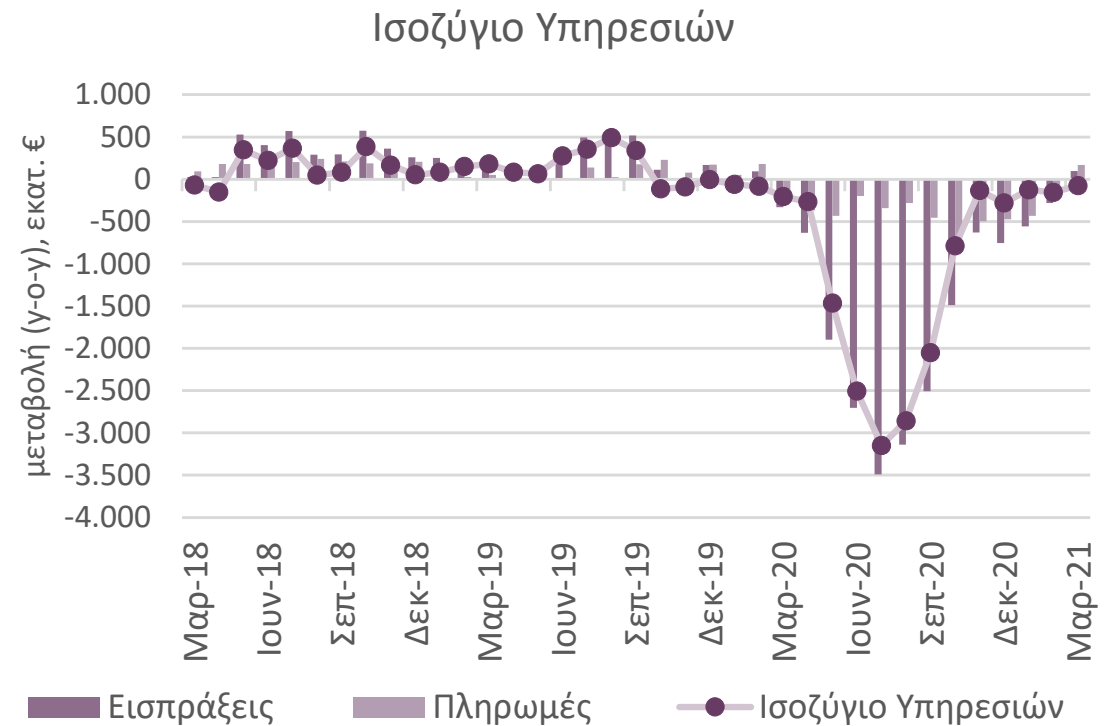
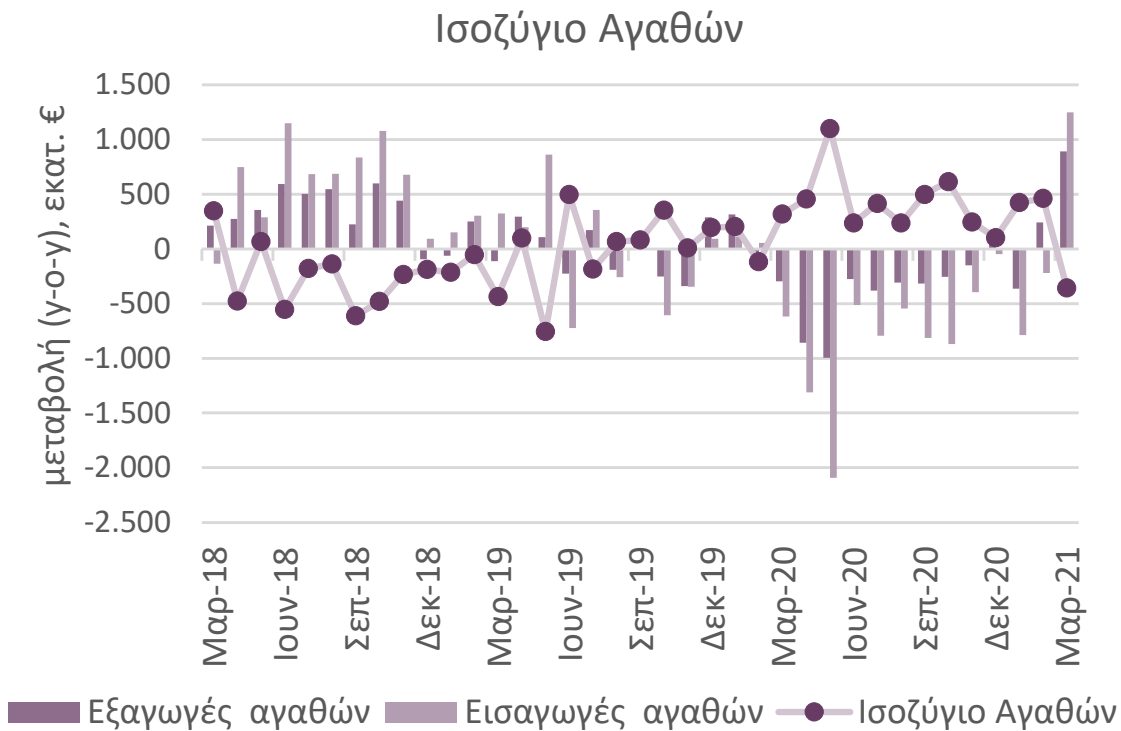

- Το Φεβρουάριο του 2021 το μη εποχικά προσαρμοσμένο ποσοστό ανεργίας περιορίστηκε στο 16,7% από το 17,0% τον αντίστοιχο μήνα του 2020.
- Όμως παρουσίασε οριακή άνοδο κατά 0,1 ποσοστιαίες μονάδες συγκριτικά με τον Ιανουάριο του 2021 (16,6%).
- Ο αριθμός των ανέργων τον Φεβρουάριο του 2021 ήταν μειωμένος κατά 5,8% ή κατά 44,3 χιλ. συγκριτικά με τον Φεβρουάριο του 2020 (στους 727,3 χιλ. από τους 771,6 χιλ.).
- Συγκριτικά με τον Ιανουάριο του 2021 (736,3 χιλ. άτομα) ο αριθμός των ανέργων παρουσίασε μείωση κατά 9,0 χιλ. άτομα.
- Η μείωση της ανεργίας το Φεβρουάριο του 2021 προήλθε αποκλειστικά από τη μείωση του εργατικού δυναμικού (-4,5% ή -205,4 χιλ. άτομα, στα 4.345,5 χιλ.), αφού και οι απασχολούμενοι μειώθηκαν κατά 4,3% ή 161,0 χιλ., στις 3.618,2 χιλ.

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως 2/2021

Ελλειμματικό το ισοζύγιο αγαθών και μικρή συρρίκνωση στο πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών τον Μάρτιο

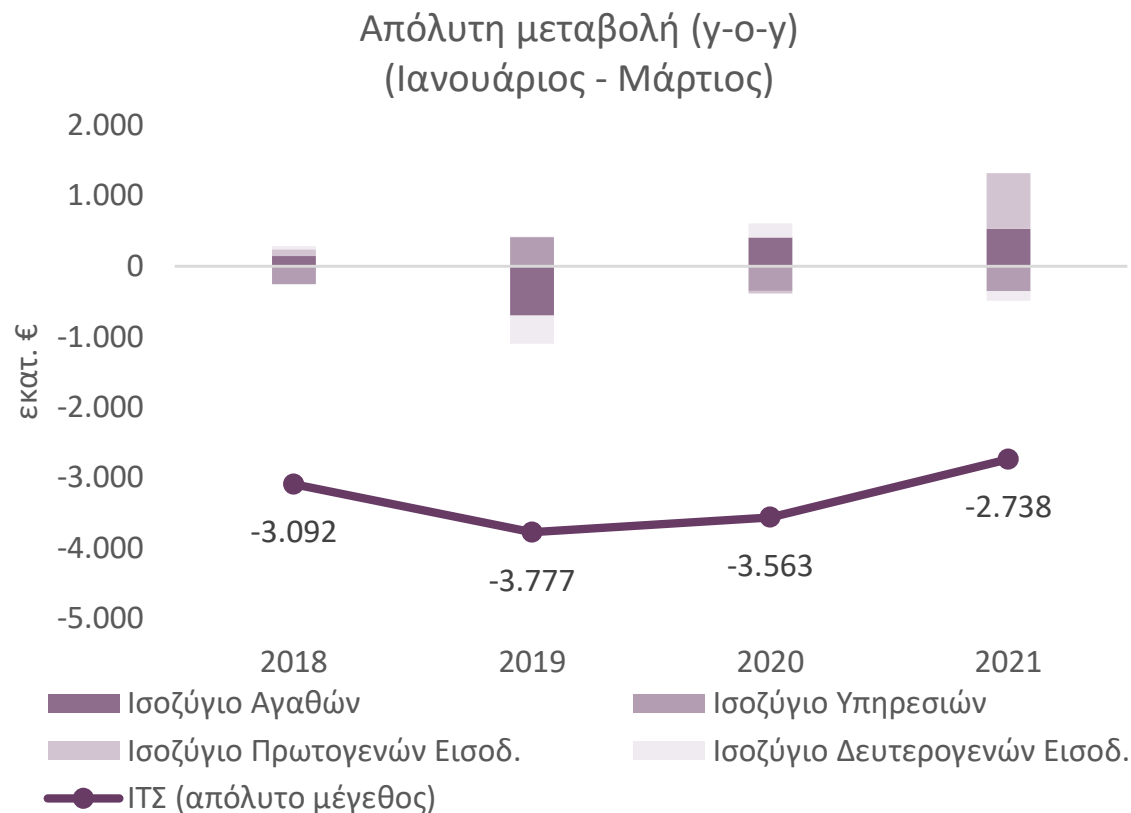
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 03/2021

Ελλειμματικό μετά από 13 μήνες το ισοζύγιο αγαθών τον Μάρτιο, στα €2,2 δισεκ., με σημαντικές αυξήσεις σε εξαγωγές (+€892 εκατ.) και εισαγωγές (+€1,2 δισεκ.). Σημαντική αύξηση των εξαγωγών καυσίμων (+€246 εκατ.) και μικρή επέκταση των εισαγωγών τους (+€32 εκατ.).

Μειωμένο πλεόνασμα Υπηρεσιών τον Μάρτιο κατά €75 εκατ., λόγω της μεγαλύτερης αύξησης των πληρωμών (+€170 εκατ.) έναντι των εισπράξεων (+€96 εκατ.). Πτώση συνεχίζει καταγράφεται στις εισπράξεις και πληρωμές τουριστικών υπηρεσιών, παρότι πριν ένα χρόνο ξεκινούσαν τα περιοριστικά μέτρα στις μετακινήσεις λόγω της πανδημίας.

Συρρίκνωση ελλείμματος στο Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ) στο πρώτο τρίμηνο του 2021 κατά 23,2%

Βελτίωση στα ισοζύγια αγαθών και πρωτογενών εισοδημάτων στο πρώτο τρίμηνο του 2021, επιδείνωση στις υπηρεσίες και στα δευτερογενή εισοδήματα

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 03/2021

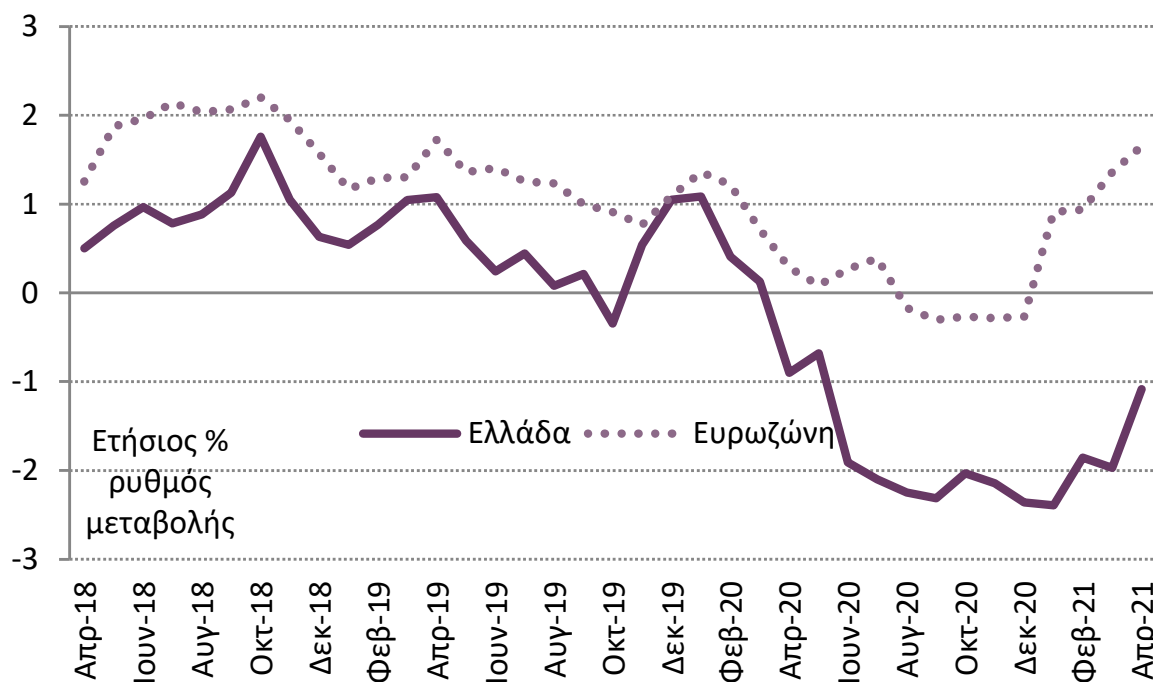
Μάρτιος 2021: Έλλειμμα στο ΙΤΣ €1,5 δισεκ., έναντι ελλείμματος €1,1 δισεκ. το 2020

Ιανουάριος – Μάρτιος 2021: Έλλειμμα στο ΙΤΣ €2,7 δισεκ., έναντι ελλείμματος €3,6 δισεκ. το 2020

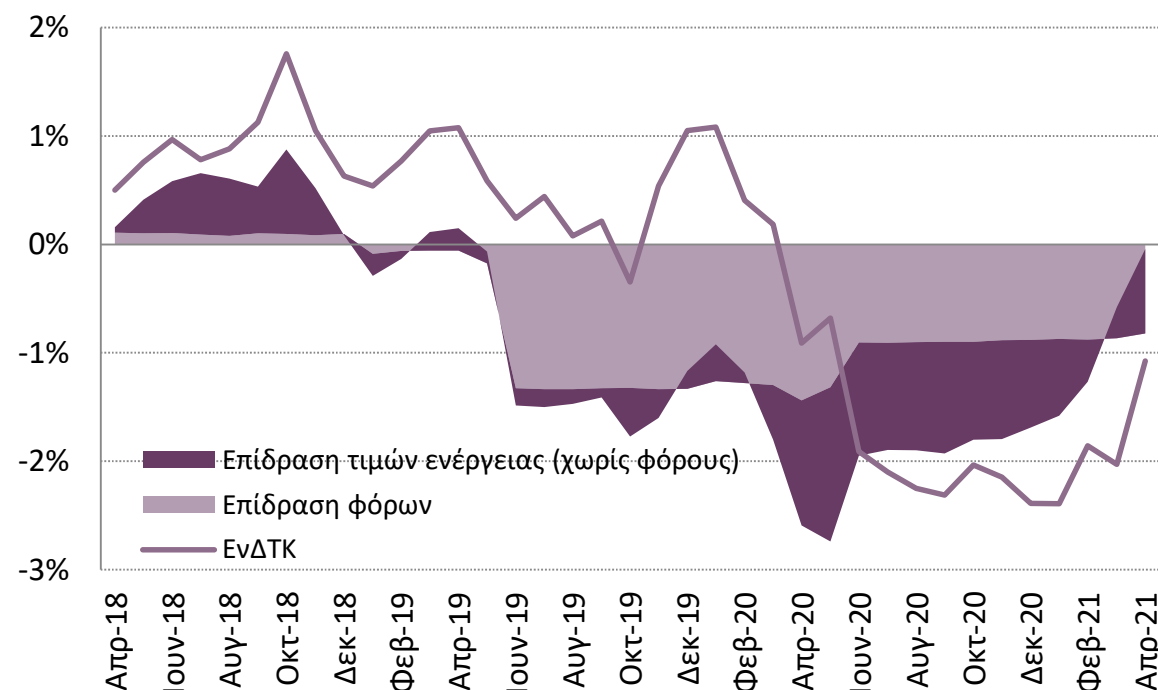
- Βελτιωμένο το έλλειμμα στο ισοζύγιο αγαθών κατά €528 εκατ., με τριπλάσια αύξηση εξαγωγών (+€769 εκατ.), έναντι της επέκτασης των εισαγωγών (+€240 εκατ.). Σημαντική επιρροή του ισοζυγίου καυσίμων στη βελτίωση του συνολικού ισοζυγίου, ιδιαίτερα στους δύο πρώτους μήνες του έτους.
- Το πλεόνασμα υπηρεσιών συρρικνώθηκε κατά €356 εκατ. έναντι του 2020, με διπλάσια πτώση εισπράξεων έναντι πληρωμών. Οι τουριστικές εισπράξεις είναι μειωμένες κατά 86%.
- Σημαντική ενίσχυση του πλεονάσματος κατά €790 εκατ. στα πρωτογενή εισοδήματα, με αύξηση εισπράξεων και μείωση πληρωμών, ενώ επιδείνωση κατά €137 εκατ. καταγράφηκε στο ισοζύγιο δευτερογενών εισοδημάτων.

Αισθητά ηπιότερος ο αντιπληθωρισμός τον Απρίλιο, θετική και αυξημένη η μεταβολή τιμών στην Ευρωζώνη

Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ)

ΕνΔΤΚ στην Ελλάδα και επίδραση τιμών ενεργειακών προϊόντων και αλλαγών στη φορολογία

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, έως 04/2021

Ελλάδα: Εξασθένιση του αντιπληθωρισμού τον Απρίλιο (-1,1%) από -2,0% τον Μάρτιο. Η υποχώρησή του οφείλεται κυρίως στα ενεργειακά αγαθά. Αρνητικός ρυθμός μεταβολής για τον ΕνΔΤΚ στην περίοδο Ιανουαρίου - Απριλίου, -1,8% από 0,2% ένα χρόνο πριν.

- Βασικός παράγοντας του αντιπληθωρισμού η υποτονική ζήτηση των νοικοκυριών (-1,1%). Οριακά ηπιότερες τον Απρίλιο οι πτωτικές πιέσεις από τους έμμεσους φόρους (έκπτωση ΦΠΑ στα ΜΜΜ και στον τουρισμό), στο 0,8%. Ενίσχυση της θετικής επίδρασης των ενεργειακών αγαθών, στο 0,8% από 0,3%.

Ευρωζώνη: Ανοδικά ο πληθωρισμός, στο 1,7% τον Απρίλιο από 1,4% ένα μήνα πριν.

Σύνοψη – Βραχυχρόνιοι δείκτες δραστηριότητας

- Το **ΑΕΠ** υποχώρησε το πρώτο τρίμηνο φέτος κατά 2,3%, έναντι πτώσης κατά 6,9% στο προηγούμενο τρίμηνο και ύφεσης 0,5% στο αντίστοιχο τρίμηνο του 2020
- Ιδιαίτερη ενίσχυση της βιομηχανικής παραγωγής τον Απρίλιο, εξαιτίας και της χαμηλής βάσης πριν ένα έτος
- Αλλαγή τάσης στον κύκλο εργασιών των **Κατασκευών** σε πτώση τον Φεβρουάριο, από άνοδο τον Ιανουάριο
- Οριακή μείωση του όγκου πωλήσεων στο **Λιανικό Εμπόριο** τον Μάρτιο, η μικρότερη από την έναρξη της πανδημίας
- Νέα υποχώρηση **ανεργίας** τον **Δεκέμβριο** σε σχέση με πριν ένα χρόνο, η μικρότερη των τελευταίων 8 μηνών. Προήλθε, εκ νέου, από αύξηση του μη ενεργού πληθυσμού και όχι από ενίσχυση της απασχόλησης.
- Στον **εξωτερικό τομέα**, το έλλειμμα στο Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ) επιδεινώθηκε τον Μάρτιο, από αύξηση ελλείμματος στο **ισοζύγιο αγαθών** και έλλειμμα αντί πλεονάσματος στο **ισοζύγιο δευτερογενών εισοδημάτων**.
- Το **πλεόνασμα υπηρεσιών** συρρικνώθηκε λόγω μεγαλύτερης αύξησης των πληρωμών έναντι των εισπράξεων
- Αισθητά ηπιότερος **αντιπληθωρισμός** τον Απρίλιο, κυρίως από ενίσχυση της θετικής επίδρασης των ενεργειακών αγαθών

6. Δημοσιονομικά

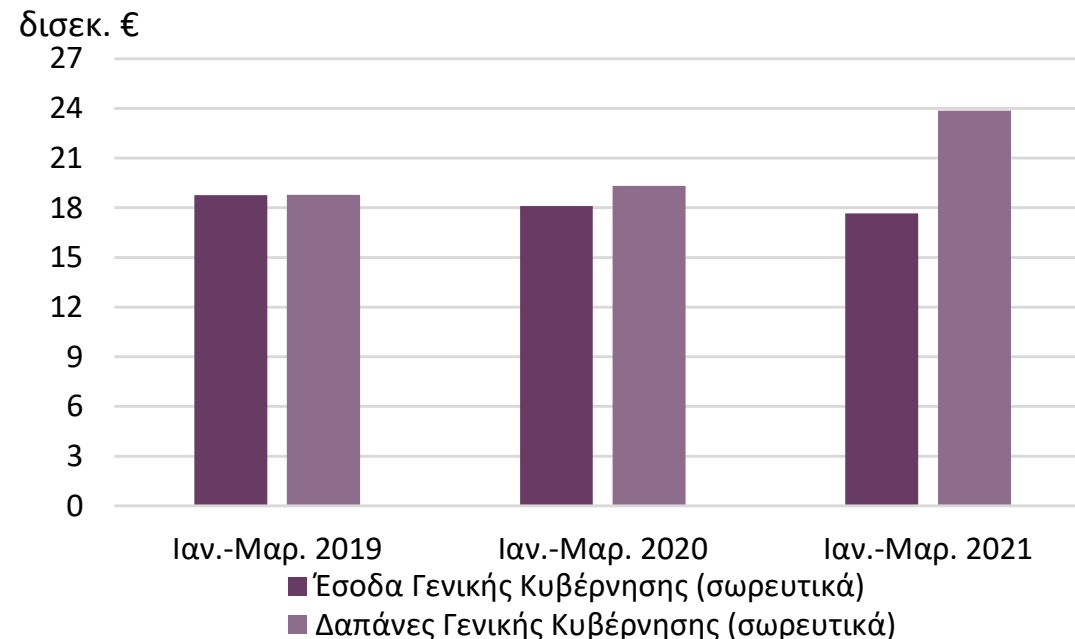
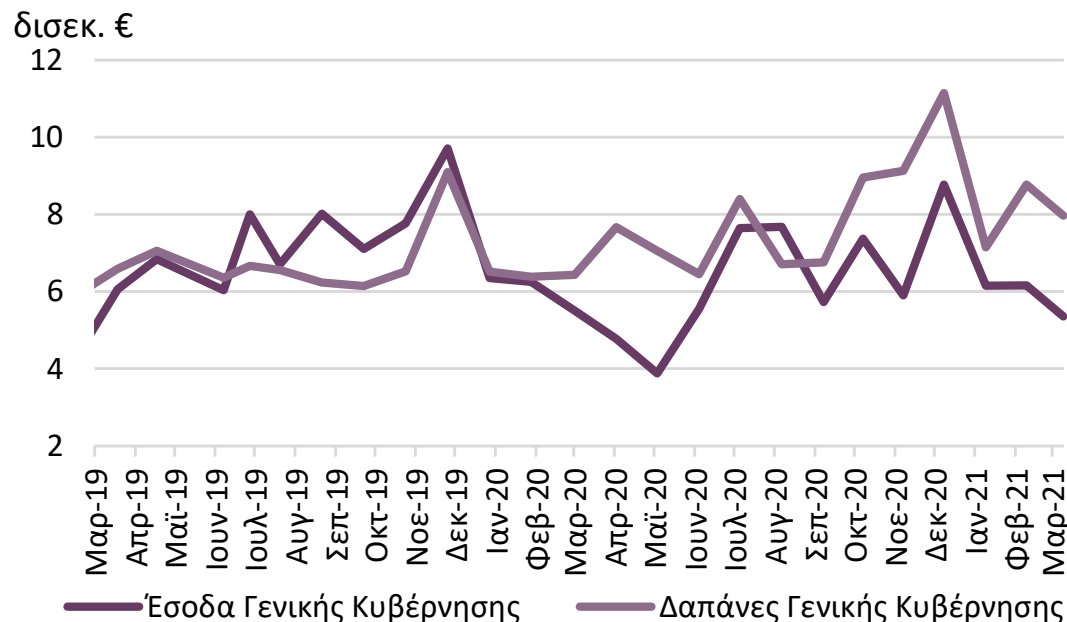
ΜΑΙΟΣ 2021

«Δυνατότητες ανάκαμψης ενώ η πανδημία υποχωρεί»

Συνεχίζεται η ισχυρή ετήσια διεύρυνση δαπανών τον Μάρτιο σε σχέση με πέρυσι, καθώς και η μικρή υποχώρηση των εσόδων.

Υψηλότερες δαπάνες τον Μάρτιο σε σχέση με ένα χρόνο πριν, κατά 23,8%. Οριακή μείωση εσόδων από πέρυσι, όταν ξεκινούσε η πανδημία, κατά 1,4%.

Έσοδα – Δαπάνες Γενικής Κυβέρνησης*

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, έως 3/2021

* Σε ταμειακή και ενοποιημένη βάση. Η Γενική Κυβέρνηση περιλαμβάνει τον Κρατικό Προϋπολογισμό, την Κεντρική Κυβέρνηση (ΔΕΚΟ, λοιπά νομικά πρόσωπα Δημοσίου, Νοσοκομεία), τους προϋπολογισμούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και των Ασφαλιστικών Ταμείων (ΟΚΑ)

Υψηλότερες δαπάνες τον Μάρτιο κατά €1,53 δισεκ., κυρίως από περισσότερες έκτακτες μεταβιβάσεις λόγω κορωνοϊού (+€683 εκατ.) και επιδοτήσεις (+€334 εκατ.)

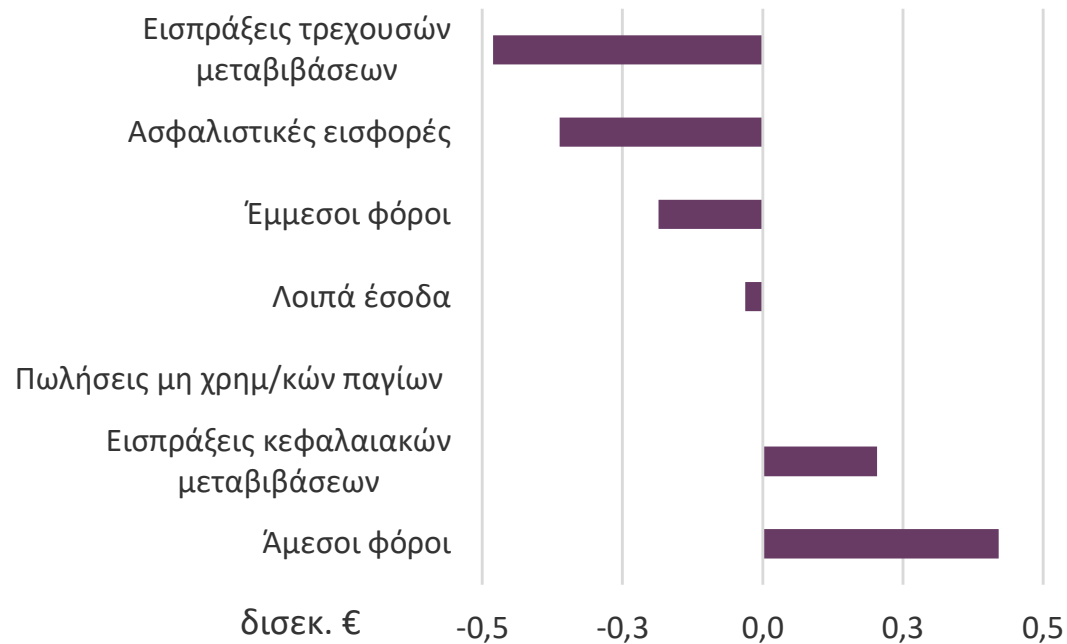
Μικρή υστέρηση εσόδων (-€148 εκατ.) πρωτίστως από λιγότερες εισπράξεις άμεσων φόρων (-€447 εκατ.), και μεταβιβάσεων (-€379 εκατ.), παρά την αύξηση των εσόδων από ασφαλιστικές εισφορές (+€358 εκατ.) και έμμεσους φόρους (+€320 εκατ.).

Στο πρώτο τρίμηνο τα έσοδα ήταν €434,5 εκατ. λιγότερα (-2,4%) και οι δαπάνες διευρυμένες κατά €4,55 δισεκ. (+23,5%)

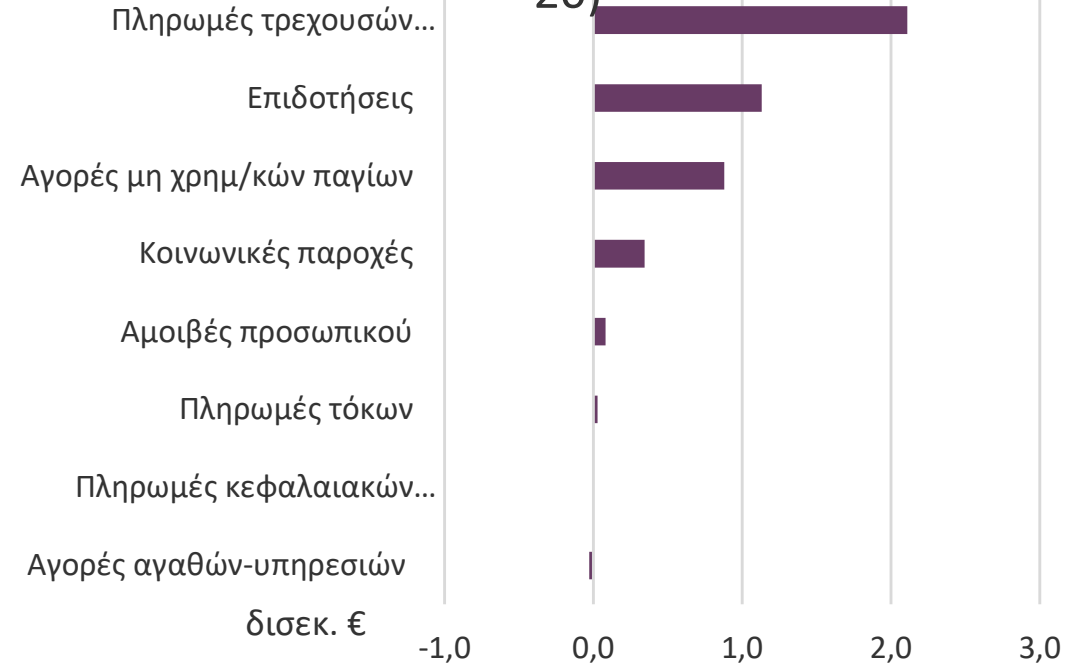
Έλλειμμα στο πρώτο τρίμηνο του 2021 από περισσότερες πληρωμές τόκων και αγορές παγίων και λιγότερα λοιπά έσοδα και πωλήσεις παγίων

Κατηγορίες δημοσίων εσόδων – δαπανών

Μεταβολές εσόδων (Ιαν.-Μαρ. '21-'20)

Μεταβολές δαπανών (Ιαν.-Μαρ. '21-'20)

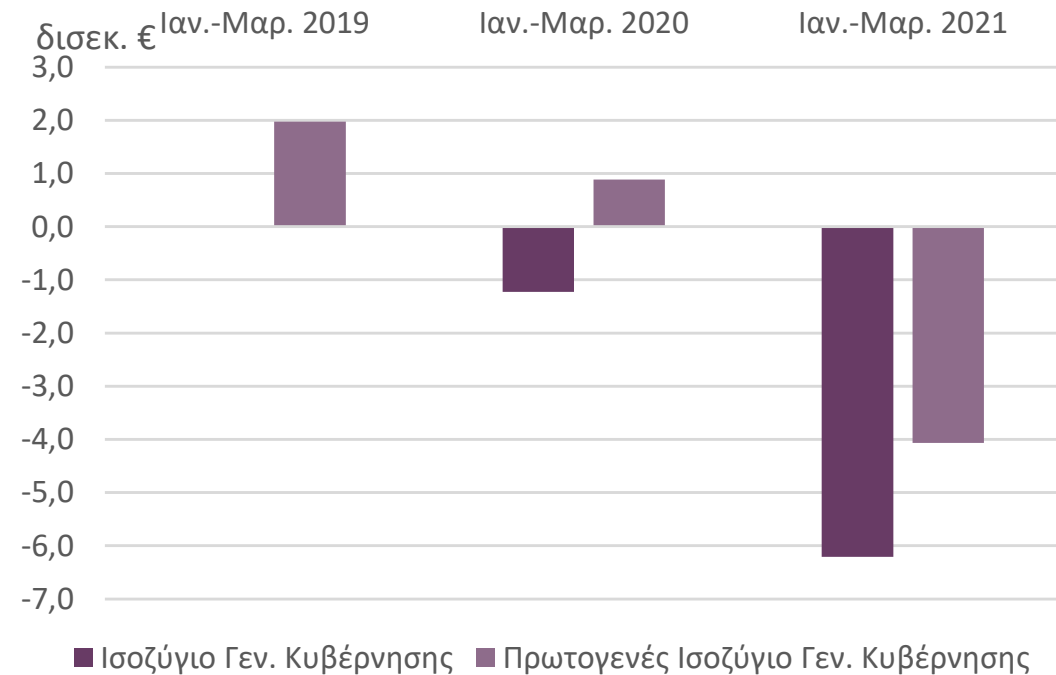
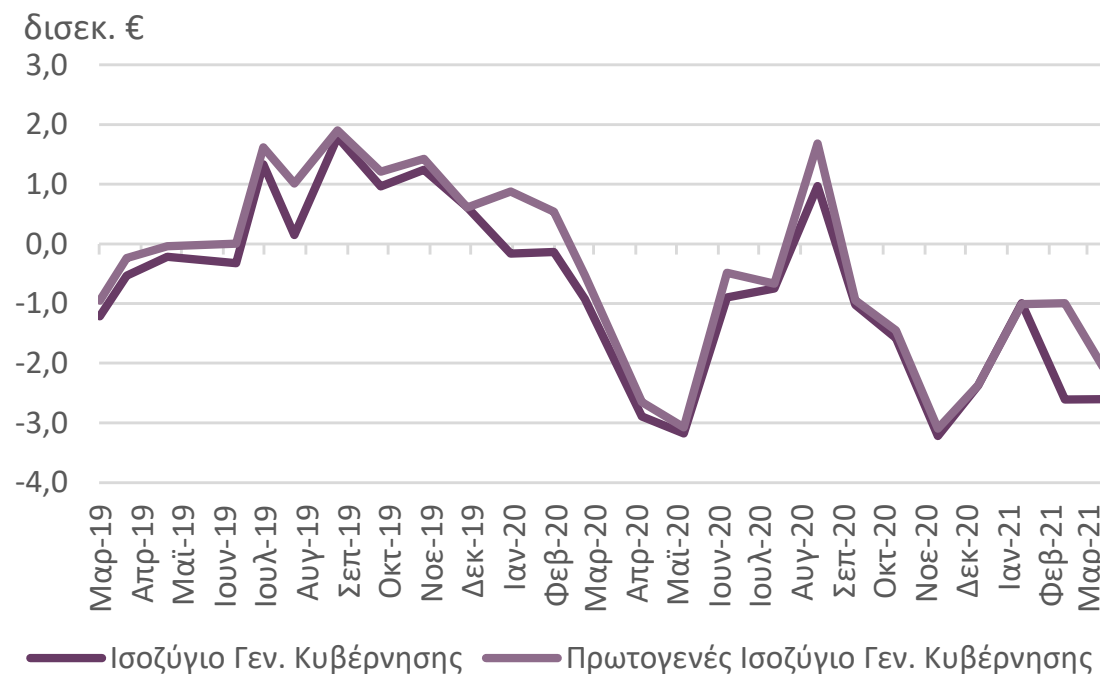

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, έως 3/2021

Μείωση δημοσίων εσόδων στο πρώτο τρίμηνο φέτος κατά €434,5 εκατ., από λιγότερες εισπράξεις μεταβιβάσεων κατά €480,4 εκατ. και ασφαλιστικών εισφορών κατά €361,9 εκατ., παρά τα υψηλότερα έσοδα άμεσων φόρων κατά €421 εκατ. Διεύρυνση δημοσίων δαπανών κατά €4,58 δισεκ. από υψηλότερες τρέχουσες μεταβιβάσεις προς νοικοκυριά (+€2,11 δισεκ.), μεγαλύτερες επιδοτήσεις (+€1,13 δισεκ.) και αγορές παγίων, που αφορούν σε αμυντικές δαπάνες (+€879 εκατ.).

Επιδείνωση πρωτογενούς δημοσ. ισοζυγίου τον Μάρτιο, σε σχέση με πέρυσι, σχεδόν αποκλειστικά από διεύρυνση δαπανών

Ισοζύγιο-Πρωτογενές ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης*

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, έως 3/2021

* Σε ταμειακή και ενοποιημένη βάση. Το Ισοζύγιο Γεν. Κυβέρνησης προκύπτει από τη διαφορά εσόδων-δαπανών της. Το Πρωτογενές Ισοζύγιο Γεν. Κυβέρνησης προκύπτει αφαιρώντας τις πληρωμές τόκων από το ισοζύγιό της.

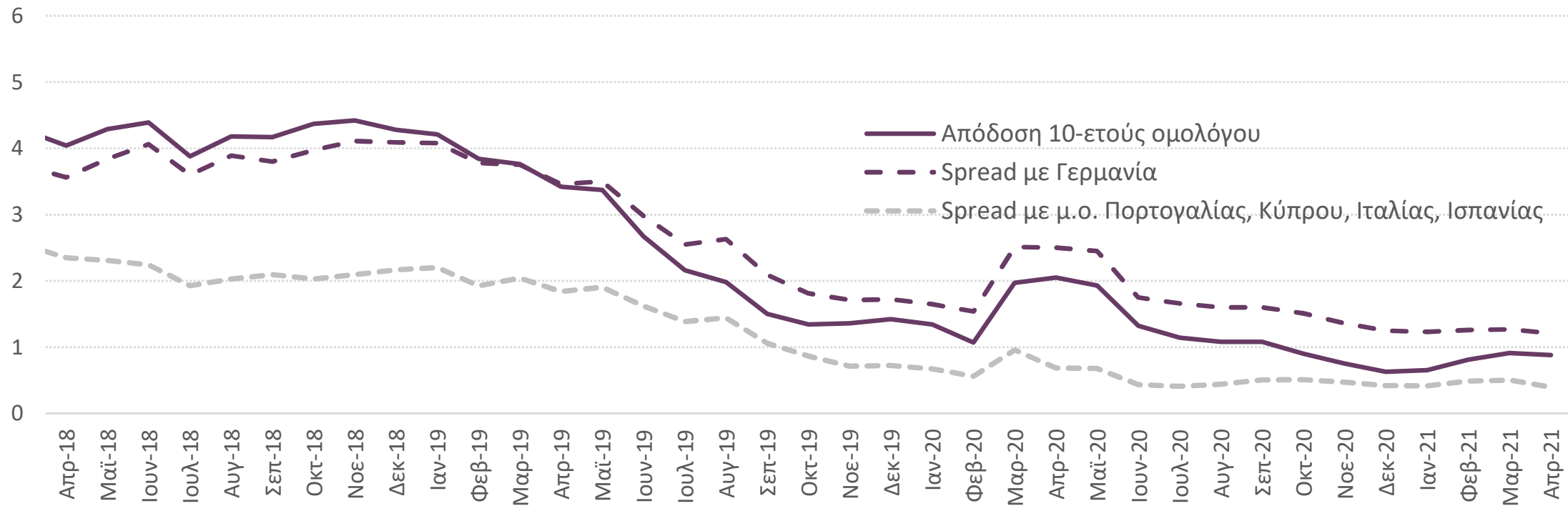
Επιδείνωση πρωτογενούς δημοσιονομικού ισοζυγίου κατά €1,53 δισεκ. από τον Μάρτιο του 2020, σε έλλειμμα €2,06 δισεκ., κυρίως από διεύρυνση δαπανών και, σε μικρό βαθμό, από υποχώρηση εσόδων, αφού οι πληρωμές τόκων, που δεν περιλαμβάνονται στο πρωτογενές ισοζύγιο, διευρύνθηκαν ελαφρώς (+ €152 εκατ.)

Επιδείνωση Ισοζυγίου Γεν. Κυβέρνησης σε σχέση με πριν ένα έτος κατά €1,68 δισεκ., σε έλλειμμα €2,6 δισεκ.

Στο αρχικό τρίμηνο, πρωτογενές έλλειμμα €4,06 δισεκ., έναντι πρωτογενούς πλεονάσματος €888,4 εκατ. πριν ένα χρόνο

Η απόδοση των ελληνικών ομολόγων σημείωσε οριακά πτώση τον Απρίλιο, στο επίπεδο του 0,88%

Απόδοση και spread 10-ετούς ομολόγου Ελληνικού Δημοσίου (%)

Η απόδοση παραμένει κοντά στα ιστορικά χαμηλά επίπεδα των πρόσφατων μηνών, ενώ το spread του 10-ετούς ελληνικού ομολόγου έναντι του γερμανικού μειώθηκε σε 121 από 127 μ.β.

Πηγή: ΕΚΤ, έως 4/2021

Σύνοψη – Δημόσια Οικονομικά

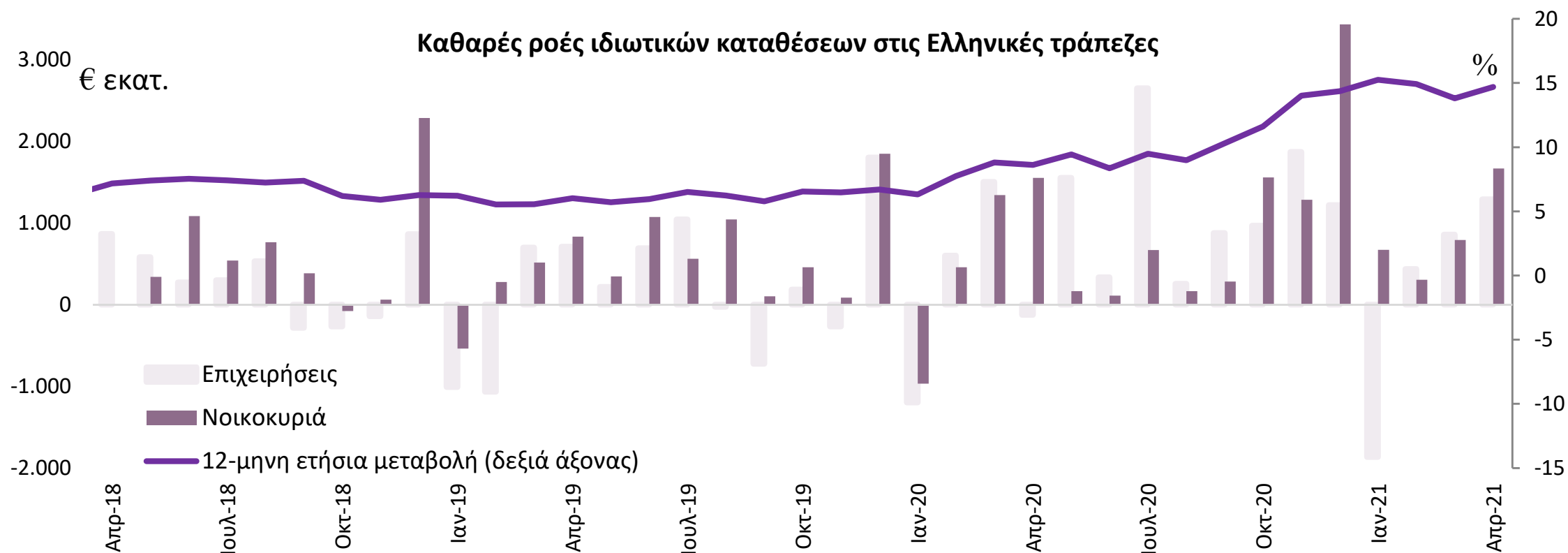
- **Επιδείνωση δημοσίων οικονομικών** τον Μάρτιο σε σχέση με πριν ένα χρόνο, **σχεδόν αποκλειστικά από διεύρυνση δαπανών** (+23,8%), κυρίως από περισσότερες έκτακτες μεταβιβάσεις λόγω κορωνοϊού και επιδοτήσεις. Μικρή υστέρηση εσόδων από πέρυσι, από λιγότερες εισπράξεις άμεσων φόρων και μεταβιβάσεων, παρά την αύξηση των εσόδων από ασφαλιστικές εισφορές.
- Στην περίοδο **Ιανουαρίου-Μαρτίου 2021**, υποχώρηση εσόδων κατά €434,5 εκατ., από λιγότερες εισπράξεις τρεχουσών μεταβιβάσεων κατά €480 εκατ. (-10,6%) και ασφαλιστικών εισφορών κατά €362 εκατ. (-1,6%)
- **Διεύρυνση δαπανών** κατά €4,55 δισεκ., κυρίως από υψηλότερες τρέχουσες μεταβιβάσεις προς νοικοκυριά (+€2,11 δισεκ., +64,1%), περισσότερες επιδοτήσεις (+€1,13 δισεκ., +65,6 εκατ.) και αμυντικές δαπάνες (+€879 εκατ., +15,8%)
- **Πρωτογενές έλλειμμα** Γενικής Κυβέρνησης στο τρίμηνο Ιανουαρίου-Μαρτίου €4,06 δισεκ., έναντι πρωτογενούς πλεονάσματος €888,4 εκατ. πριν ένα χρόνο.
- Με οριακή πτώση στο 0,88% η **απόδοση των ελληνικών 10-ετών ομολόγων** τον Απρίλιο, ενώ το spread έναντι των αντίστοιχων Γερμανικών μειώθηκε κατά 6 μ.β., στις 121

7. Τραπεζικά

ΜΑΙΟΣ 2021

«Δυνατότητες ανάκαμψης ενώ η πανδημία υποχωρεί»

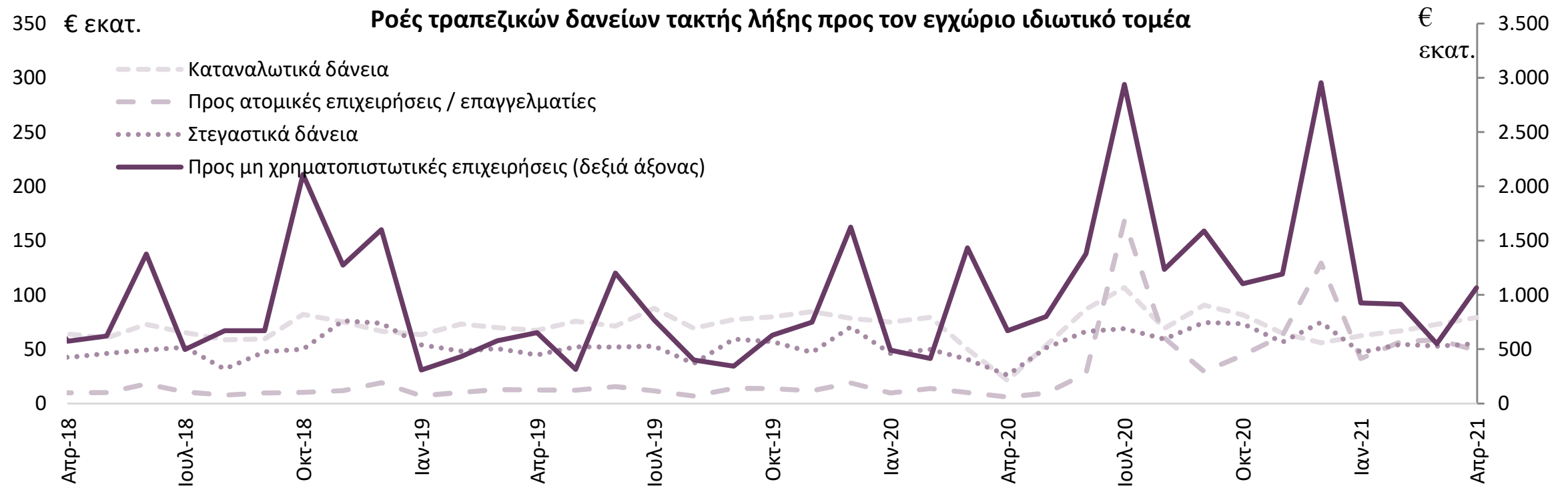
Οι τραπεζικές καταθέσεων ιδιωτών ενισχύθηκαν περαιτέρω κατά €3 δισεκ. τον Απρίλιο

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 4/2021

Υπό την επίδραση των μέτρων τόνωσης της ρευστότητας και την υψηλότερη ροπή προς αποταμίευση, οι τραπεζικές καταθέσεις ιδιωτών έχουν ενισχυθεί σωρευτικά κατά €25,8 δισεκ. σε σχέση με το επίπεδό τους πριν την εξάπλωση της πανδημίας (Φεβ. 2020).

Οι Μη Χρηματοπιστωτικές Επιχειρήσεις εκταμίευσαν €1,06 δισεκ. νέα δάνεια τακτής λήξης τον Απρίλιο, καταγράφοντας τάση ανάκαμψης

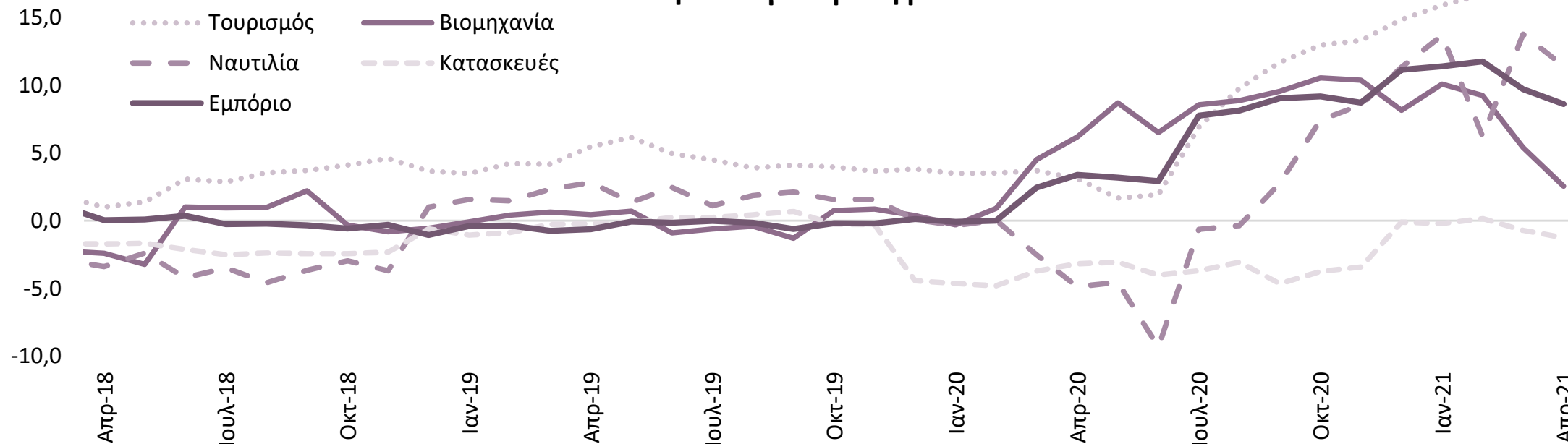

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 4/2021

Από την έναρξη των μέτρων κατά της πανδημίας (Μάρ. 2020), οι ΜΧΕ έλαβαν νέα δάνεια τακτής λήξης ύψους €18,7 δισεκ. Η καθαρή χρηματοδότηση των νοικοκυριών συνέχισε να συρρικνώνεται τον Μάρτιο, με μόλις €134 εκατ. νέα δάνεια τακτής λήξης. Η χρηματοδότηση προς τις ΜΧΕ συνεχίζει να επηρεάζεται θετικά από τα μέτρα πολιτικής στήριξης της ρευστότητας.

Όλοι οι κλάδοι, με εξαίρεση τις κατασκευές, συνέχισαν να καταγράφουν υψηλή πιστωτική επέκταση τον Απρίλιο

Τραπεζική χρηματοδότηση προς τον εγχώριο επιχειρηματικό τομέα, σε ενδεικτικούς κλάδους, ετήσια % μεταβολή ροών*

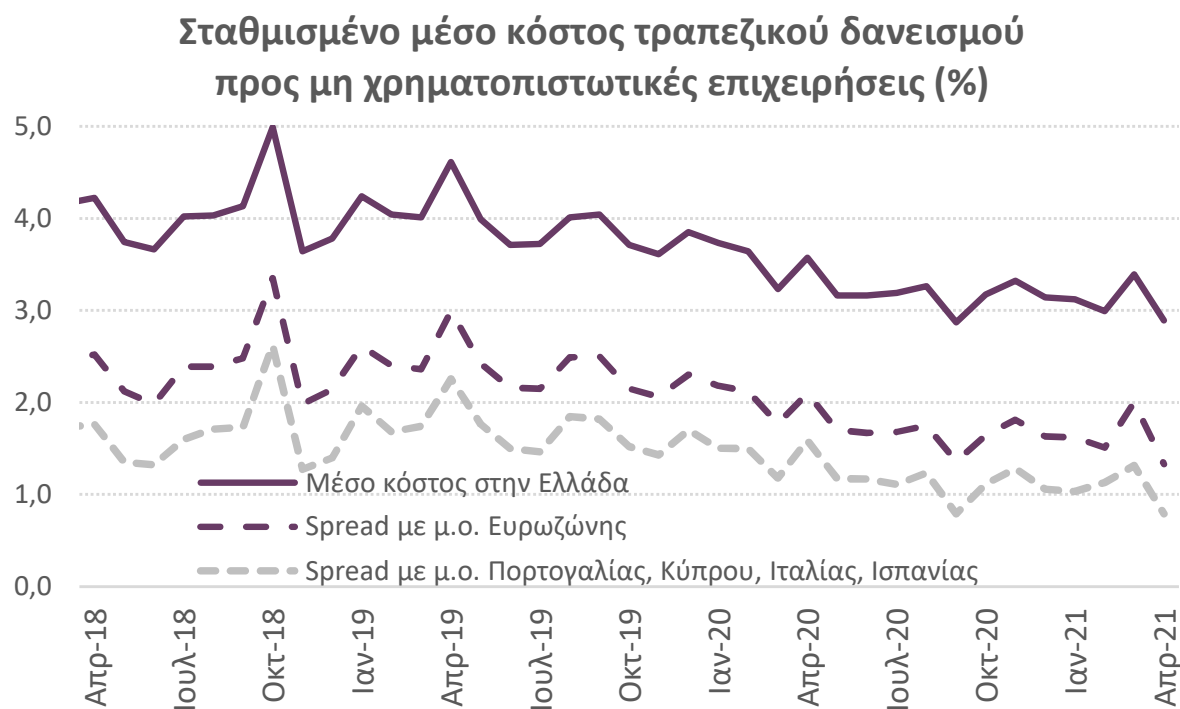
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 4/2021

* Οι ροές προκύπτουν από τις μεταβολές των υπολοίπων διορθωμένες για τις διαγραφές δανείων, απομειώσεις αξίας χρεογράφων, τις συναλλαγματικές διαφορές και τις αναταξινομήσεις/μεταβιβάσεις δανείων.

Η πιστωτική επέκταση επιταχύνθηκε προς επιχειρήσεις στον κλάδο του τουρισμού, ενώ επιβραδύνθηκε ελαφρά προς τη ναυτιλία, τη βιομηχανία και το εμπόριο.

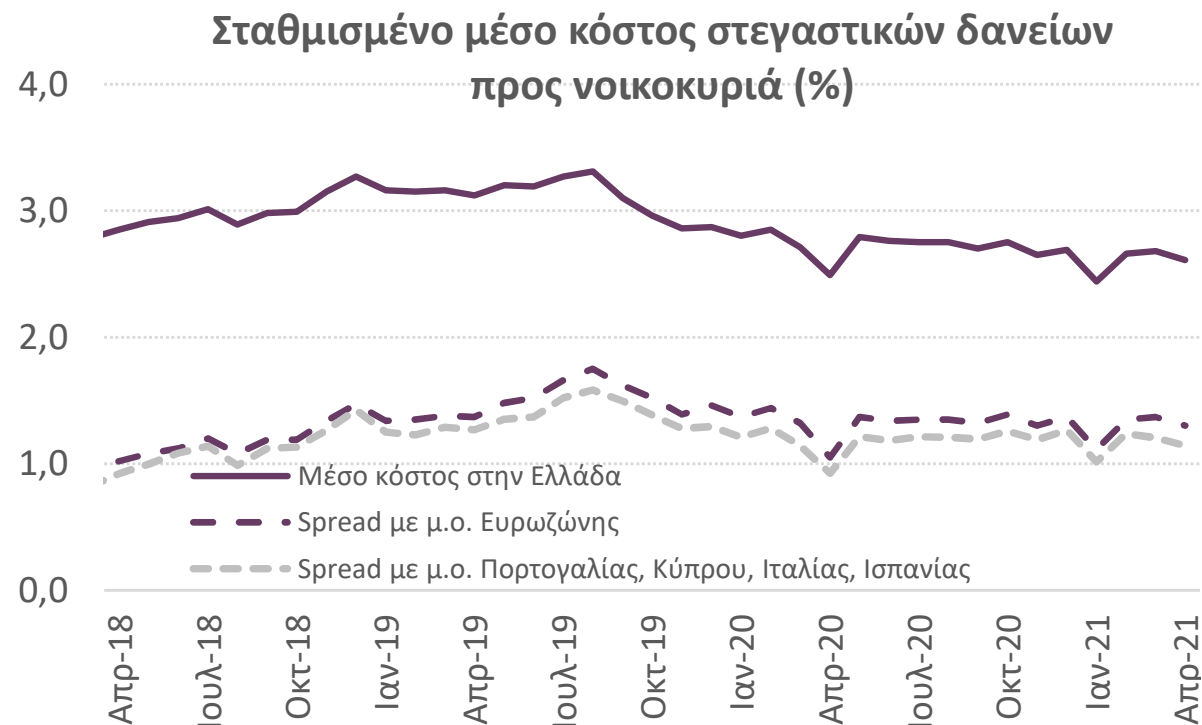
Τα μέσα επιτόκια νέου δανεισμού μειώθηκαν τόσο προς τις επιχειρήσεις όσο και προς τα νοικοκυριά τον Απρίλιο...

Το κόστος νέου δανεισμού των ελληνικών επιχειρήσεων μειώθηκε τον Απρίλιο στο 2,9%, με αποτέλεσμα να μειωθεί η απόκλιση από τον μ.ό. της ΕΕ

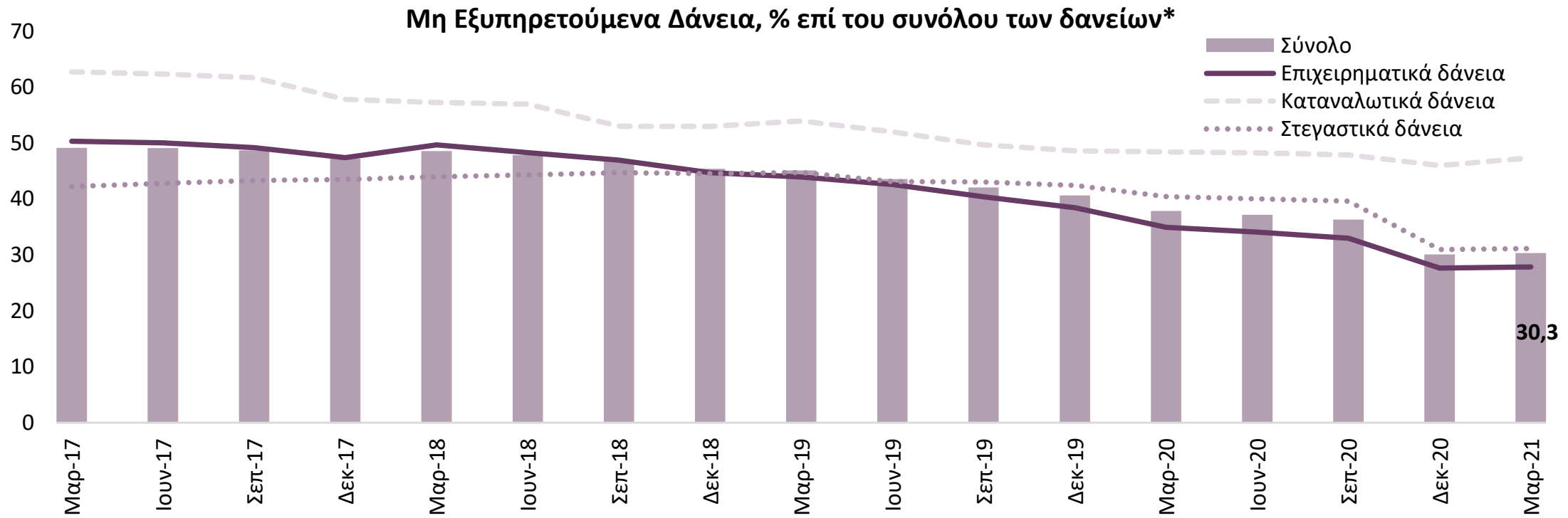
Πηγή: ΕΚΤ, έως 4/2021

Το επιτόκιο νέων στεγαστικών δανείων προς τα νοικοκυριά μειώθηκε οριακά, στο 2,6%, με την απόκλιση από τις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ να σημειώνει μικρή μείωση

Το κόστος νέου δανεισμού συνέκλινε με τον μ.ό. του «νότου» της Ευρωζώνης, με τη διαφορά να παραμένει σε περίπου 79 μ.β. (από 132) για τις επιχειρήσεις και 114 μ.β. (από 121) για τα νοικοκυριά.

Η τάση συστηματικής μείωσης των ΜΕΔ των τραπεζών ανακόπηκε το πρώτο τρίμηνο του 2021...

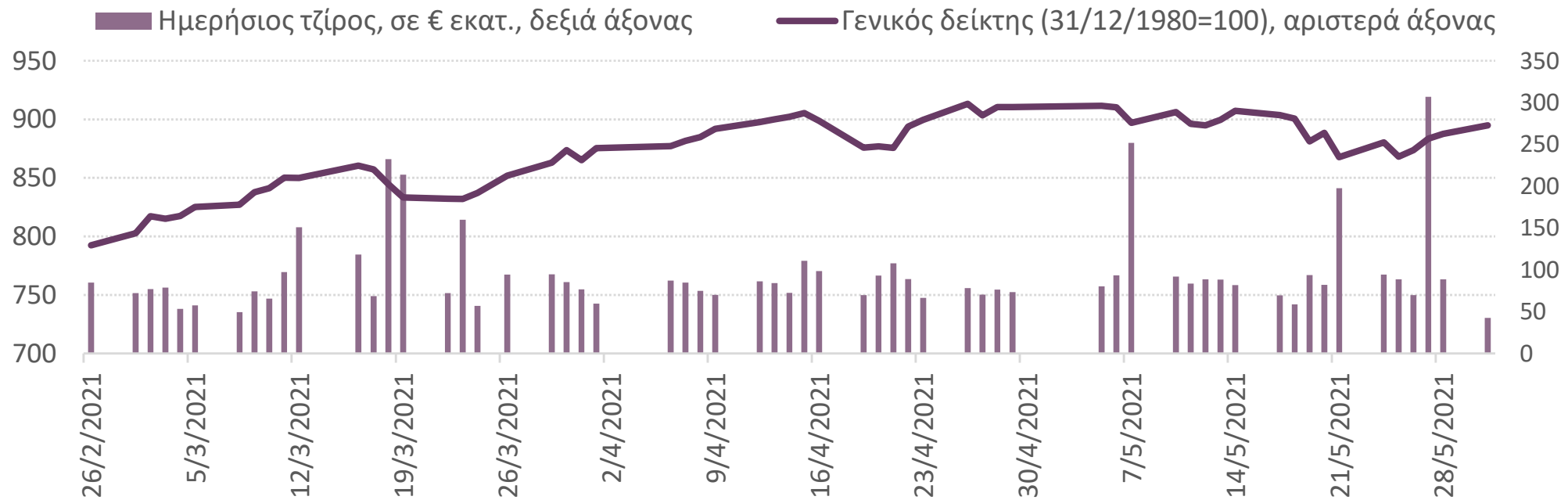
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 3/2021

* Τα στοιχεία είναι σε ατομική βάση και αφορούν σε εντός ισολογισμού δάνεια (προ προβλέψεων) των Ελληνικών εμπορικών και συνεταιριστικών τραπεζών.

...υπό την πίεση της βαθιάς οικονομικής ύφεσης λόγω της πανδημίας. Τα συνεχιζόμενα μέτρα στήριξης των δανειοληπτών, όπως μορατόρια και επιδοτήσεις αποπληρωμών, συμβάλλουν έτσι ώστε η συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας να έχει μόνο περιορισμένο αντίκτυπο στη λογιστική απεικόνιση των ΜΕΔ. Το πρόγραμμα τιτλοποιήσεων «Ηρακλής II» που εγκρίθηκε τον Απρίλιο δημιουργεί προσδοκία για περαιτέρω μείωση των ΜΕΔ στο υπόλοιπο του έτους.

Οι τιμές των μετοχών εμφάνισαν οριακή πτώση τον Μάιο, σε συνέχεια ανόδου 21% το τρίμηνο Φεβ.-Απρ. 2021

Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών

Πηγή: Capital.gr, έως 5/2021

Ο μέσος όγκος ημερησίων συναλλαγών σημείωσε άνοδο, κατά 32,2% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, στα €107,8 εκατ., υπό την επίδραση και των αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου σε Πειραιώς, Alpha Bank και Aegean.

Σύνοψη – Τραπεζικά

- Οι **ιδιωτικές καταθέσεις** ενίσχυσαν την ανοδική τους τάση τον Απρίλιο, έχοντας ενισχυθεί σωρευτικά κατά €25,8 δισεκ. σε σχέση με το επίπεδό τους πριν την εξάπλωση της πανδημίας (Φεβ. 2020).
- Οι Μη Χρηματοπιστωτικές Επιχειρήσεις (ΜΧΕ) εκταμίευσαν €1,06 δισεκ. νέα δάνεια τακτής λήξης τον Απρίλιο, καταγράφοντας ανάκαμψη της χρηματοδότησης. Από την έναρξη των μέτρων κατά της πανδημίας (Μάρ. 2020), οι ΜΧΕ έχουν λάβει **νέα δάνεια τακτής λήξης** περί τα €18,7 δισεκ.
- Η **πιστωτική επέκταση** επιταχύνθηκε προς επιχειρήσεις στον κλάδο του τουρισμού, επιβραδύνθηκε προς τη βιομηχανία, το εμπόριο και τη ναυτιλία, παραμένει αρνητική για τις κατασκευές.
- Τα **επιτόκια νέου δανεισμού** των ελληνικών επιχειρήσεων και νοικοκυριών σημείωσαν μείωση τον Απρίλιο, συγκλίνοντας με το μέσο κόστος δανεισμού στις υπόλοιπες χώρες της Ευρωζώνης.
- Η τάση συστηματικής μείωσης των **ΜΕΔ** των τραπεζών ανακόπηκε το πρώτο τρίμηνο του 2021, υπό την πίεση της βαθιάς οικονομικής ύφεσης λόγω της πανδημίας.
- Η **χρηματιστηριακή αγορά** κατέγραψε οριακή πτώση τον Μάιο, έπειτα από τρεις συνεχόμενα ανοδικούς μήνες, με αυξημένη συναλλακτική δραστηριότητα, υπό την επίδραση και των αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου στις αερομεταφορές και τον τραπεζικό κλάδο.

8. Ενέργεια, Υποδομές, Περιβάλλον

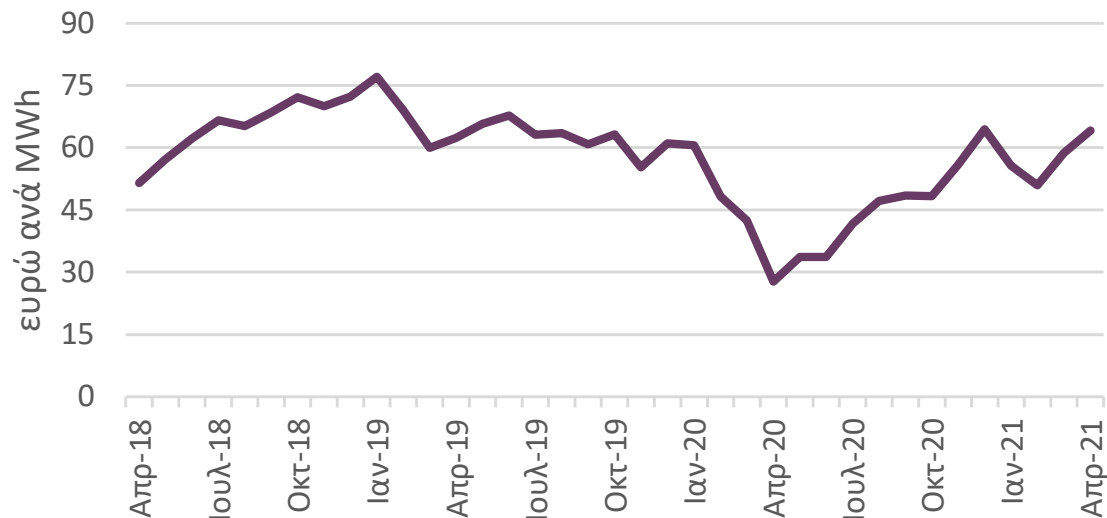
ΜΑΙΟΣ 2021

*«Δυνατότητες ανάκαμψης ενώ η πανδημία
υποχωρεί»*

Αύξηση κόστους ηλεκτρικής ενέργειας. Αύξηση τιμής δικαιωμάτων εκπομπών CO₂.

Το κόστος ηλεκτρικής ενέργειας στη χονδρεμπορική αγορά τον Απρίλιο αυξήθηκε κατά 131,5% σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2020...

Μεσοσταθμική τιμή αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στο διασυνδεδεμένο σύστημα

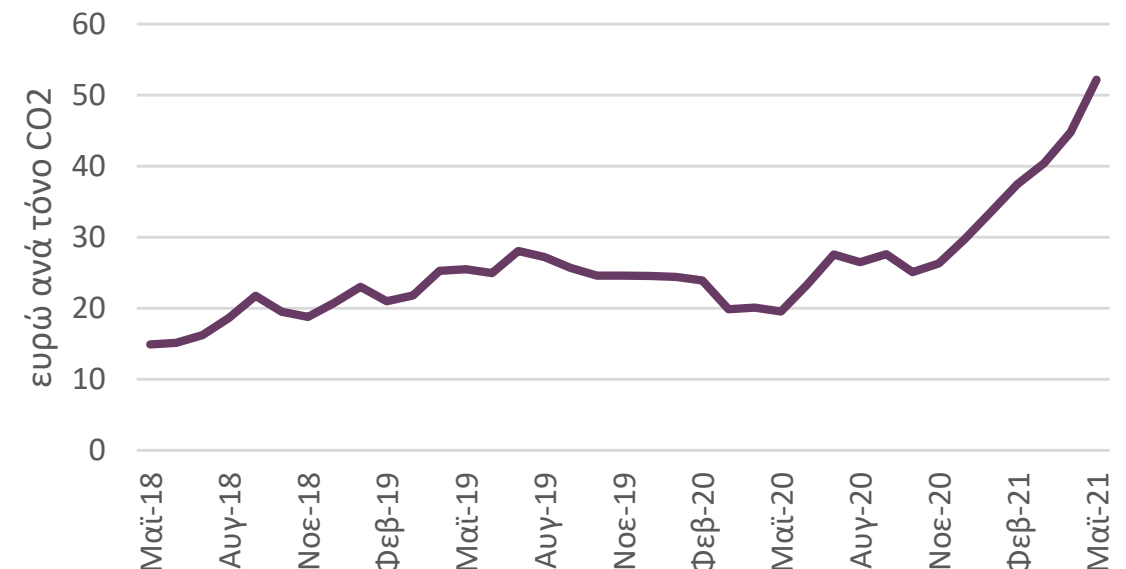

Πηγή: ΑΔΜΗΕ, έως 4/2021

Η μεσοσταθμική τιμή αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στο διασυνδεδεμένο σύστημα (Οριακή Τιμή Συστήματος) διαμορφώθηκε τον Απρίλιο στα 64,2 €/MWh, αυξημένη κατά 9,3% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα.

...ενώ η τιμή των δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ σημείωσε νέο ιστορικό υψηλό τον Μάιο, με σταθερά ανοδική πορεία τους τελευταίους 7 μήνες

Μέση τιμή δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ (EUA units)

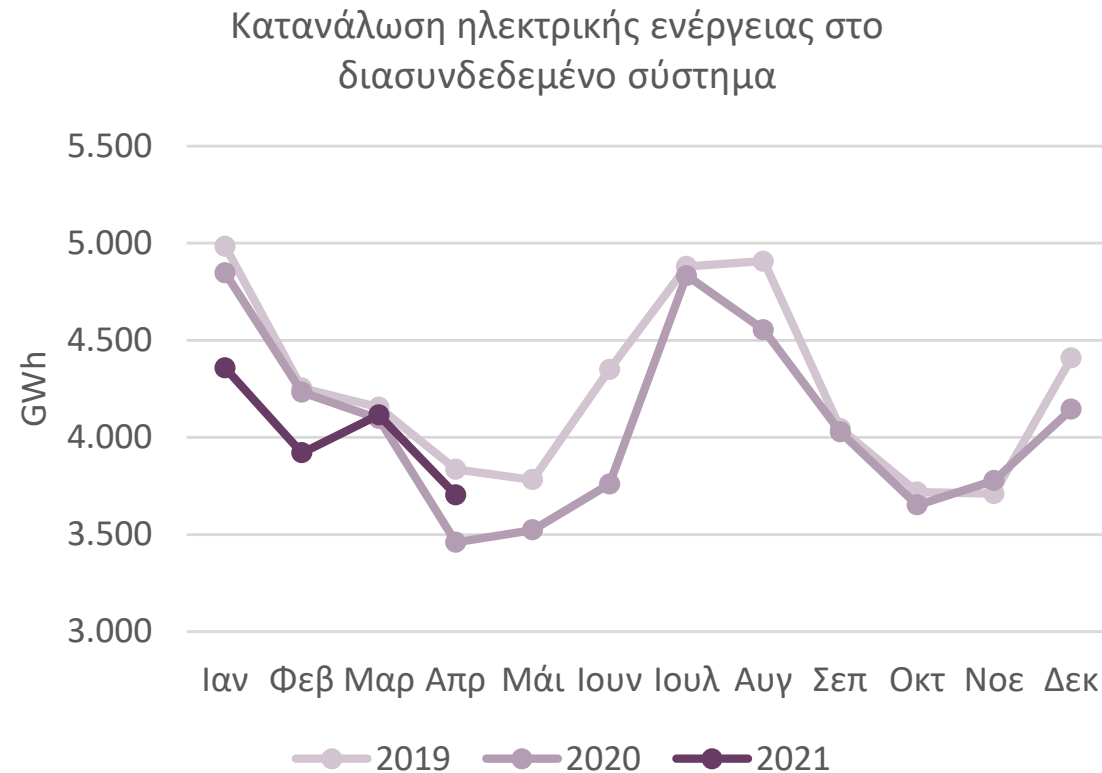
Πηγή: ΛΑΓΓΕ, έως 5/2021

Η μέση τιμή των δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ τον Μάιο διαμορφώθηκε στα 52,15 €/tCO₂, αυξημένη κατά 16,5% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα.

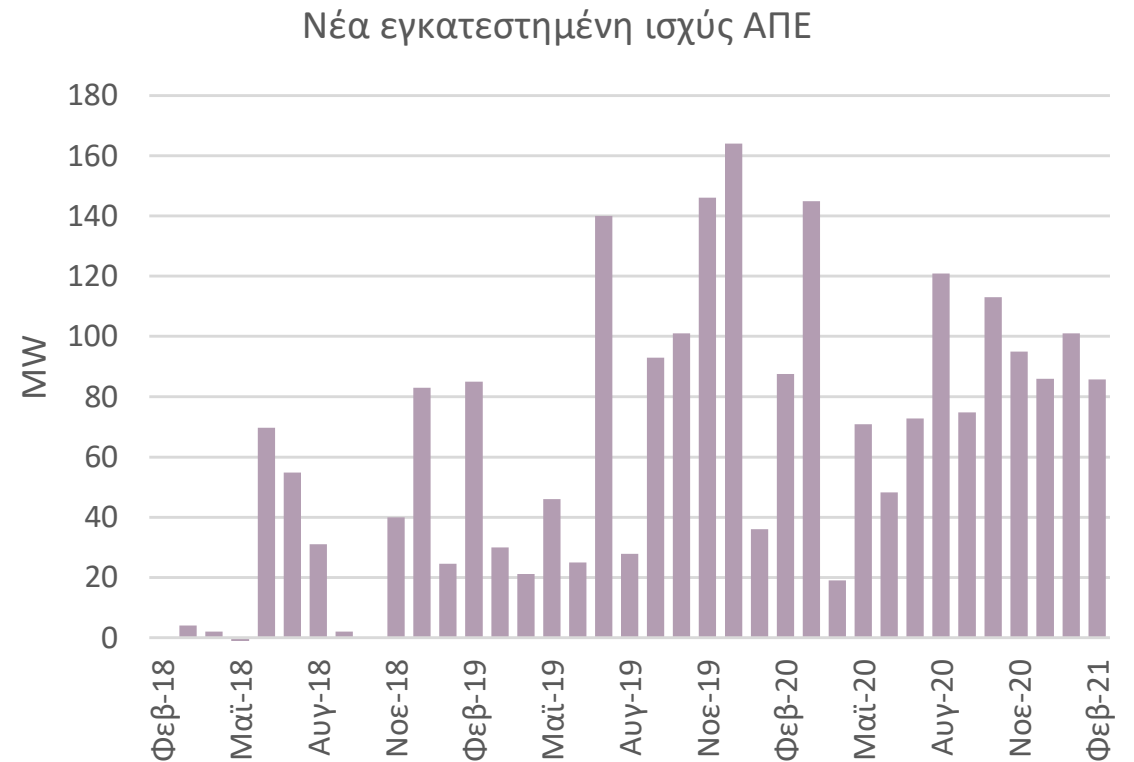
*Λόγω έλλειψης δεδομένων, η τιμή του Ιανουαρίου έχει υπολογιστεί ως γραμμική παρεμβολή των τιμών Δεκεμβρίου και Φεβρουαρίου

Αύξηση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, διατηρούν οι επενδύσεις σε ΑΠΕ τον υψηλό ρυθμό τους.

Η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στο διασυνδεδεμένο σύστημα διαμορφώθηκε τον Απρίλιο στις 3.707 GWh, αυξημένη κατά 7,2% συγκριτικά με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους

Η εγκατεστημένη ισχύς ΑΠΕ για ηλεκτροπαραγωγή αυξήθηκε τον Φεβρουάριο κατά 86 MW

*Δεν συμπεριλαμβάνεται η ισχύς από υδροηλεκτρικούς σταθμούς.

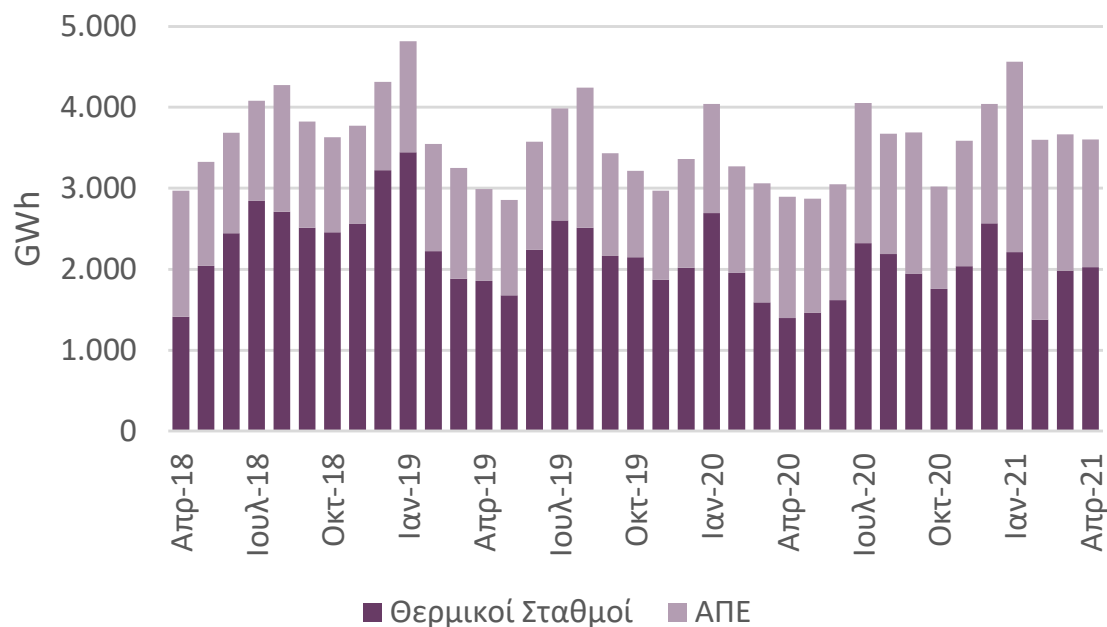
Πηγή: ΔΑΠΕΕΠ, έως 2/2021

Πηγή: ΑΔΜΗΕ, έως 4/2021

Αυξήθηκε η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και θερμικούς σταθμούς. Μειώθηκαν οι καθαρές εισαγωγές.

Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από θερμικούς σταθμούς στο διασυνδεδεμένο σύστημα τον Απρίλιο αυξήθηκε κατά 45%, ενώ από ΑΠΕ αυξήθηκε κατά 5,5% συγκριτικά με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους

Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από θερμικούς σταθμούς και ΑΠΕ* στο διασυνδεδεμένο σύστημα

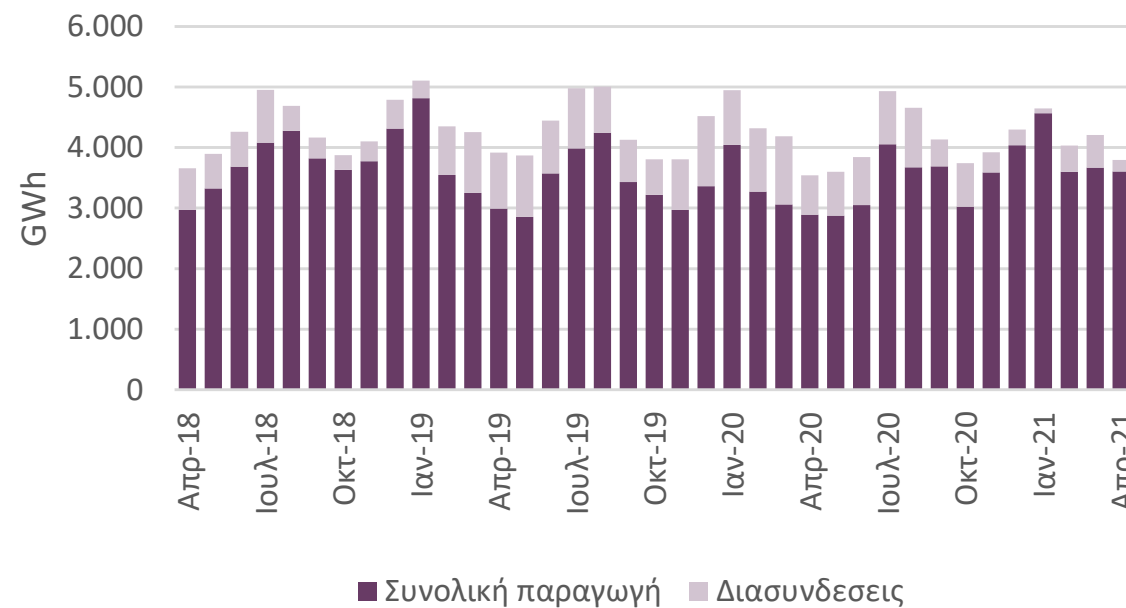

*Συμπεριλαμβάνεται η ενέργεια από υδροηλεκτρικούς σταθμούς

Πηγή: ΑΔΜΗΕ, έως 4/2021

Η συνολική εγχώρια παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας τον Απρίλιο αυξήθηκε κατά 24,6% και οι καθαρές εισαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας μειώθηκαν κατά 70,4%, συγκριτικά με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους

Συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και ισοζύγιο διασυνδέσεων στο διασυνδεδεμένο σύστημα*

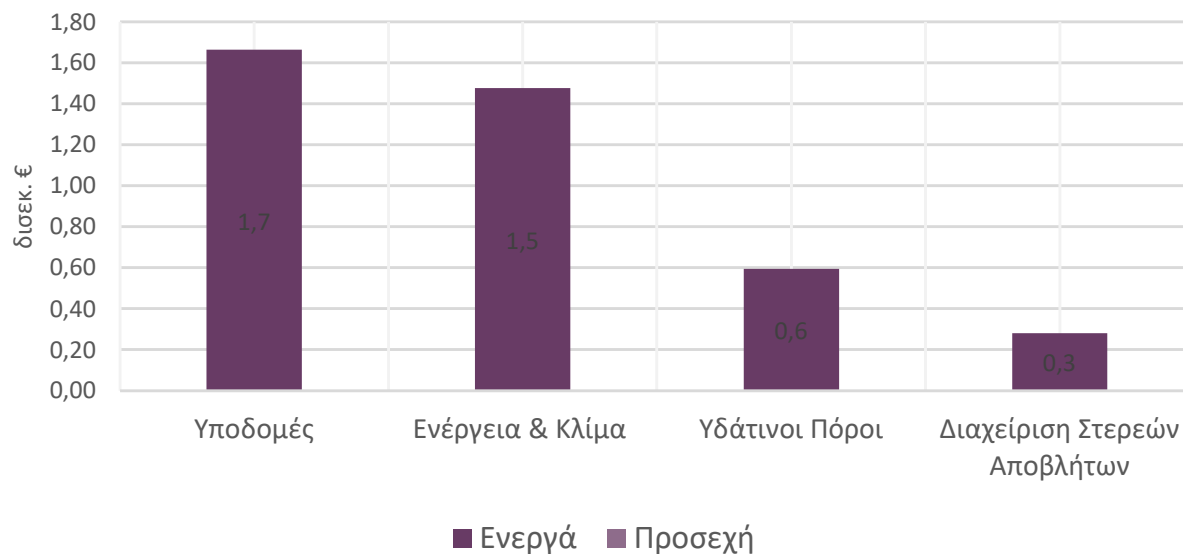

*Δεν συμπεριλαμβάνονται οι απώλειες συστήματος. Οι διασυνδέσεις αφορούν στις καθαρές εισαγωγές.

Πηγή: ΑΔΜΗΕ, έως 4/2021

Μικρή αύξηση στις προσκλήσεις για απόβλητα και κλίμα στις αρχές του 2021

Τρέχουσες προσκλήσεις έργων*

Υποδομές - Ανοιχτές προσκλήσεις

*Αφορά σε προσκλήσεις έργων μέσω ΕΣΠΑ 2014-2020, ΣΔΙΤ και σχέδια επενδύσεων στο πλαίσιο παραχωρήσεων ΤΑΙΠΕΔ έως 5/2021. Κάθε μια από τις κατηγορίες περιλαμβάνει τα εξής έργα:

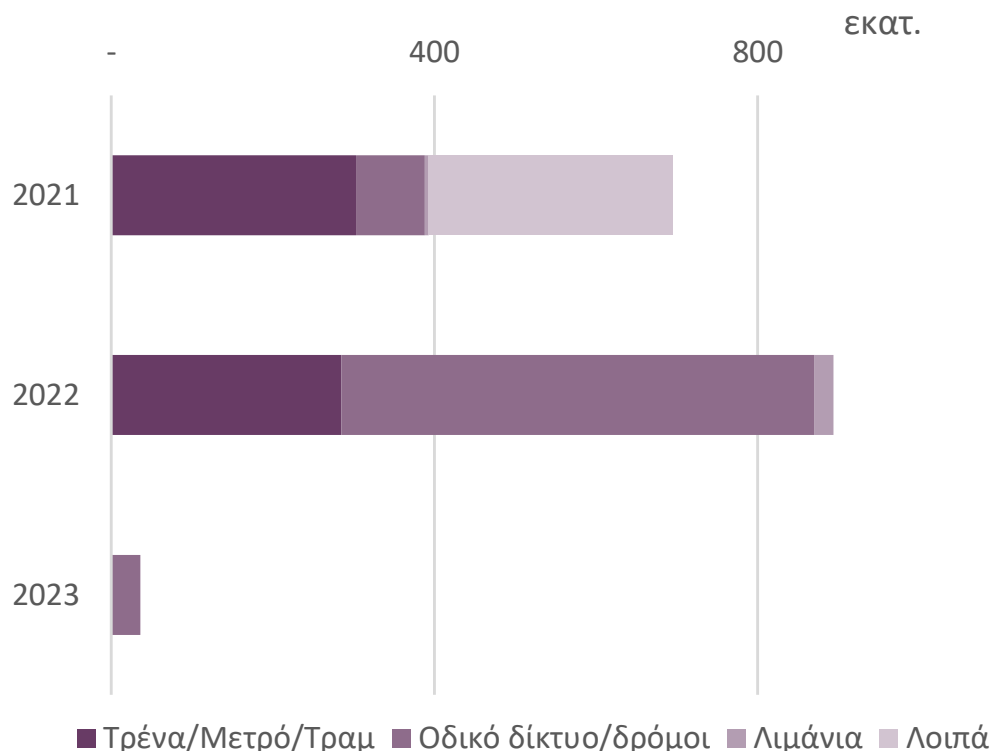
- Υποδομές: Οδικά δίκτυα-δρόμοι, μέσα σταθερής τροχιάς, λιμάνια, αεροδρόμια κλπ.
- Ενέργεια & Κλίμα: Βελτίωση ενεργειακής αποδοτικότητας κτιρίων, πρόληψη κινδύνων από πλημμύρες και πυρκαγιές, ενεργειακή διασύνδεση απομακρυσμένων περιοχών και λοιπά
- Υδάτινοι πόροι: Συλλογή και επεξεργασία υγρών αποβλήτων / αστικών λυμάτων, αποδοτική διαχείριση πόσιμου ύδατος, γενικότερες υποδομές διαχείρισης υδάτινων πόρων
- Στερεά Απόβλητα: Δημιουργία πράσινων σημείων, ανάπτυξη συστημάτων συλλογής βιοαερίου, αστικά απόβλητα, μονάδες κομποστοποίησης κλπ.

Πηγές: ΕΣΠΑ 2014-2020 και ΣΔΙΤ, έως 5/2021

*Στα Λοιπά συγκαταλέγονται έργα αναβάθμισης αστικού περιβάλλοντος, υποδομές άθλησης, έργα ανάδειξης πολιτιστικής κληρονομιάς κλπ.

Πάνω από το 1/5 του Ταμείου Ανάκαμψης σε έργα και επενδύσεις για την Πράσινη Μετάβαση. Εκτός Ταμείου τα έργα διαχείρισης στερεών αποβλήτων

Τρέχουσες προσκλήσεις έργων σε υποδομές, ανά κατηγορία έργου και έτους

* Περιλαμβάνονται επενδύσεις σε ενέργειες του ΤΑΙΠΕΔ ολοκληρωμένες το 2020, βάσει του προϋπολογισμού επενδύσεων
 Πηγές: ΕΣΠΑ 2014-2020, ΣΔΙΤ, ΤΑΙΠΕΔ έως 5/2021

- Πιο κοντά στην ανανέωση του θεσμικού πλαισίου που θα οδηγήσει στην υλοποίηση πληθώρας έργων στη διαχείριση στερεών αποβλήτων. Προς ψήφιση:
 - το Εθνικό Πρόγραμμα Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων
 - το νέο Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία
- Εντός του έτους η δημοπράτηση των μονάδων διαχείρισης αποβλήτων Δυτικής Ελλάδας (παρατάθηκε για 2/7/2021 το Αγρίνιο, Σεπτέμβριος για Αχαΐα) με πόρους από το ΕΣΠΑ 2014-2020. Δημοπράτηση και της μονάδας Δυτικού Τομέα Θεσσαλονίκης (>€1 εκατ.).
- Ανακοίνωση σημαντικών επενδύσεων και έργων στον Άξονα 1 – Πράσινη Μετάβαση (€ 6 δισεκ.) από το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Ελλάδα 2.0). Ενδεικτικά:
 - Εξοικονομώ κατ' οίκον (€1,1 δισεκ), για επιχειρήσεις (€470 εκατ.) και για δημόσια κτήρια (€200 εκατ.)
 - Αποθήκευση ενέργειας 1.380MW (€450 εκατ.)
 - Δημιουργία νέων ή αναβάθμιση υφιστάμενων βιομηχανικών μονάδων, επενδύσεις στη μείωση του CO2 στην ακτοπλοΐα, υποθαλάσσια αποθήκευση CO2 στον Πρίνο (€300 εκατ.)
 - Ενίσχυση δικτύων ύδρευσης σε Πρέβεζα, Άρτα, Λευκάδα, Κέρκυρα και Λέσβο (€290 εκατ.)
 - Δημιουργία υποδομών επεξεργασίας αστικών λυμάτων σε οικισμούς κάτω των 200.000 κατοίκων (€230 εκατ.).
 - Αναδάσωση 165 χιλ. στρεμμάτων (€224 εκατ.)
 - Αστικές αναπλάσεις (€475 εκατ.)

Σύνοψη – Ενέργεια, Υποδομές, Περιβάλλον

- Στην **αγορά ηλεκτρικής ενέργειας** τον Απρίλιο, η κατανάλωση αυξήθηκε κατά 7,2% σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2020, ενώ το κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας στη χονδρεμπορική αγορά κατέγραψε αύξηση 131,5% σε ετήσια βάση.
- Οι **επενδύσεις σε ΑΠΕ** τον Φεβρουάριο συνέχισαν την ανοδική πορεία της εγκατεστημένης ισχύος τους. Η **παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας** από ΑΠΕ τον Απρίλιο αυξήθηκε κατά 5,5% συγκριτικά με τον ίδιο μήνα του 2020, ενώ οι συνολικές καθαρές εισαγωγές μειώθηκαν κατά 70% σε ετήσια βάση.
- Η **μέση τιμή δικαιωμάτων εκπομπών CO₂** συνέχισε την ανοδική της πορεία και σημείωσε νέο ιστορικό υψηλό τον Μάιο.
- Στα **δημόσια έργα**, παρατηρείται μικρή αύξηση στις προσκλήσεις για απόβλητα και κλίμα στις αρχές του 2021.
- Πάνω από το 1/5 του **Ταμείου Ανάκαμψης** προορίζεται σε έργα και επενδύσεις για την Πράσινη Μετάβαση. Εκτός Ταμείου τα έργα διαχείρισης στερεών αποβλήτων.